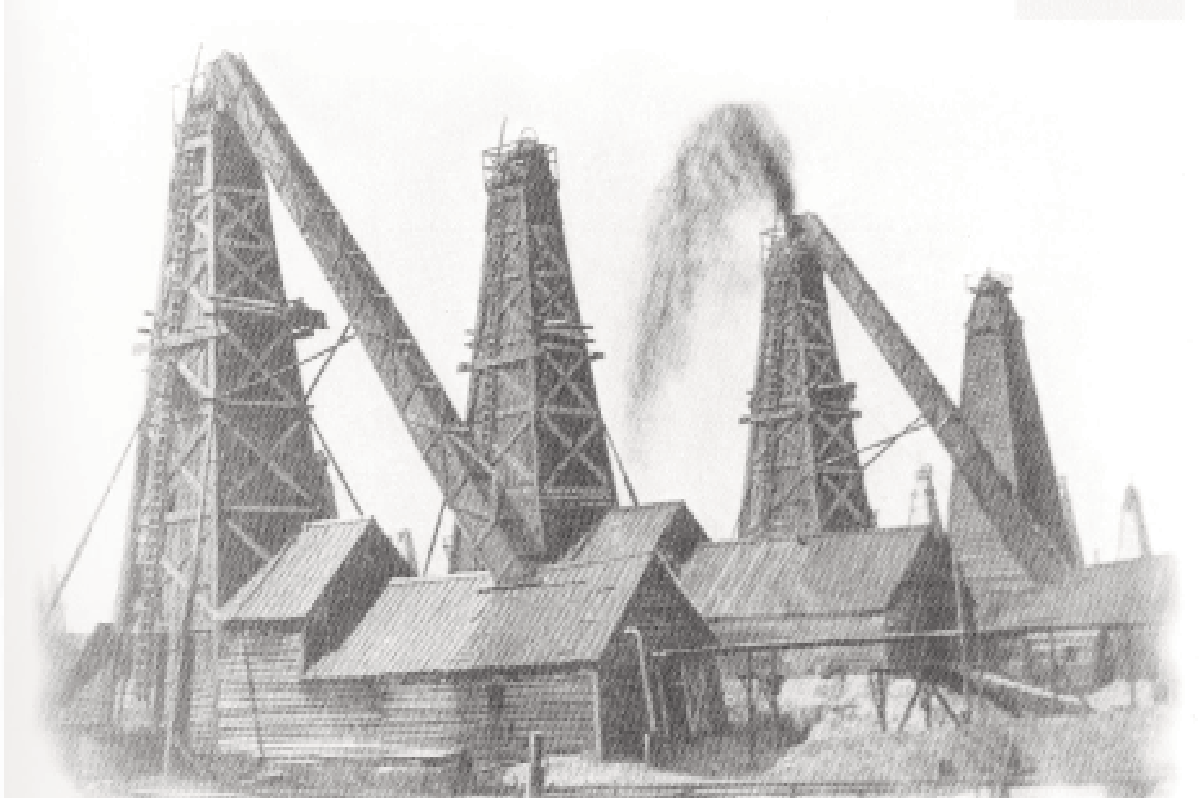

Azərbaycanda neftqazçıxarmanın qısa tarixi Brief history of oil and gas recovery in Azerbaijan

Azərbaycan dünyada neftçıxarma üzrə liderlərdən biri kimi tanınmış, maddi və mənəvi sərvətlərlə zəngin və neftçıxarma sahəsində ən qədim təcrübəyə malik olan bir ölkədir. Azərbaycanada neft hasilatı haqqında məlumatlar erkən orta əsr alim və səyyahlarının əsərlərində dəfələrlə qeyd olunmuş və bu qeyri-adi məhsulun böyük gəlirlər gətirdiyi bildirilmişdir. Lakin o dövrlər neft ancaq məişətdə yanacaq kimi, tibbi və hərbi məqsədlər üçün istifadə olunurdu. XVIII-XIX əsrlərin sənaye inqilabı neftə tələbatı kəskin artırdı və onu ölkənin inkişafı üçün birinci dərəcəli əhəmiyyətə malik strateji məhsula çevirdi. Dünyada neft "bum"u başladı. Azərbaycanın neftçıxarma sahəsinə xarici sərmayə axını başladı. Qədim neftçıxarma ənənələrinə malik Bakı qazma, neftçıxarma və neft emalı sahəsində ən yeni texnologiyaların ixtirası və ilkin tətbiq meydanına çevrildi. 1847-ci ildə dünyada ilk dəfə olaraq Bibiheybətdə, sonra isə

Azerbaijan is a recognized country as one of leaders on oil recovery in the world being enriched with material values and spiritual knowledge and experienced in oil production. Information about crude oil recovery in Azerbaijan was repeatedly mentioned in art works of scientists and travelers of the early Middle Ages and it was noted that such uncommon product would generate a significant income. But at that times oil was only used for fuel, medical and military purposes. In the XVIII-XIX centuries the industrial revolution caused a sharp rise in oil demand and transformed it into a strategic output being essential for development of the country. Subsequently it led to an oil boom all over the world. A flow of foreign investments occurred in oil production of Azerbaijan. Having ancient oil extraction traditions Baku city became a center of invention and initial application of high technologies in boring, oil recovery and refinery. For the first time in the

Balaxanıda texnikanın tətbiqi ilə neft quyuları qazılmışdır. 1901-ci ildə Azərbaycan 11,5 mln ton neft hasil edərək dünyada birinci yere çıxmışdır (ABŞ-da həmin ildə 9,1 mln ton neft hasil edilmişdir).

1941-ci ildə Azərbaycanın neft hasilatı tarixində (2006-2007-ci illər istisna olmaqla) maksimum miqdarda - 23,5 mln ton neft çıxarılmışdır və bu da bütün keçmiş Sovetlər Birliyi neftinin 71,4 %-ni təşkil etmişdir. Belə yüksək hasilat SSRİ-nin İkinci dünya müharibəsindəki qələbəsini təmin etmiş, ölkə iqtisadiyyatının qarşısında duran bir çox məsələlərin həllində neftin xüsusi rolunu daha da artırmışdır.

Azərbaycanda dünyada ilk dəfə olaraq dənizdə neftin çıxarılmasına başlanılmış və Xəzərin Azərbaycan sektorunda bir-birinin ardınca "Gürgən-dəniz", "Pirallahi", "Çilov adası" kimi yataqların mənimsənilməsinə başlanılmışdır. 1949-cu ilin 7 noyabrında açıq dənizdə sahilədən 40 km və Bakıdan 90 km aralı "Neft Daşları" yatağının aşkar edilməsi Azərbaycanı və Xəzəri bütün dünyada məşhur etdi.

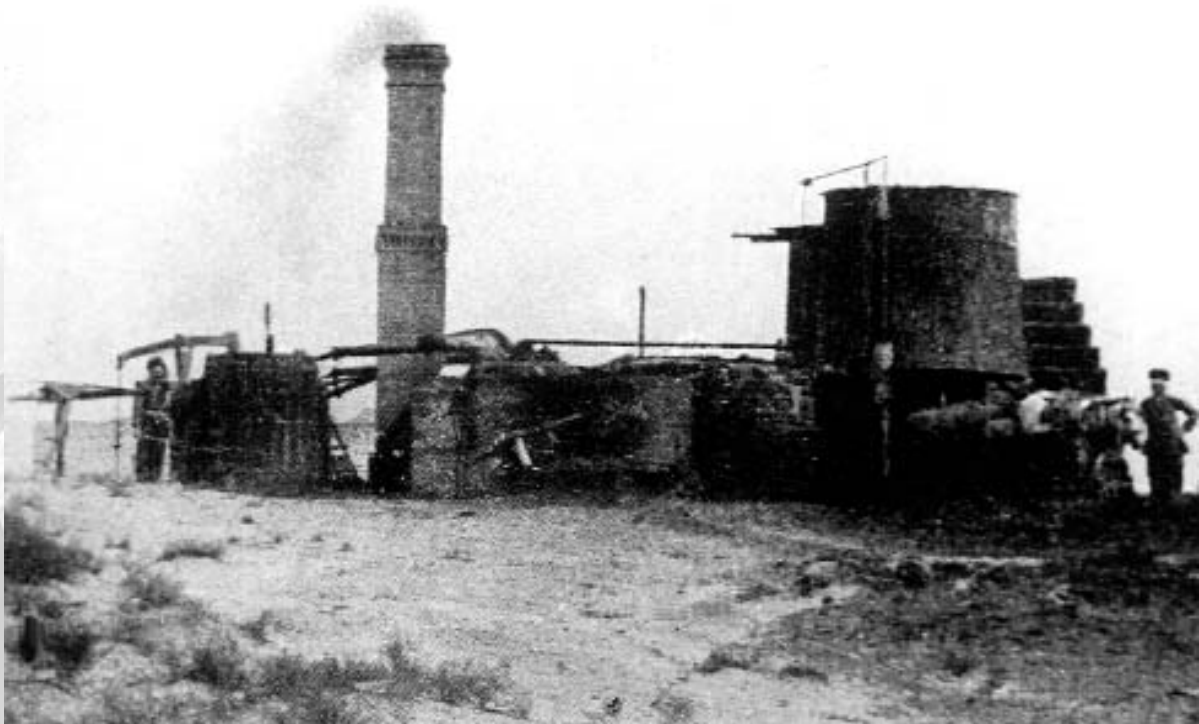
1970-ci illərin sonu 1980-ci illərin əvvəllərində dənizin 80-350 metr dərinliklərində indi adları bütün dünyada

world oil wells were drilled in Bibiheybat in 1847, then in Balakhani by application of technique. In 1901 Azerbaijan took the first place in the world by producing 11.5 mln tons of oil (in the same year 9.1 mln tons of oil was produced in USA).

In the history of (with the exception of 2006-2007) Azerbaijan Republic 23.5 mln tones of oil - to the maximum extent was extracted in 1941 and it constituted 71.4% of overall oil output of former Soviet Union. Such high production ensured the victory of the Soviet Union in Second World War and promoted more the particular role of oil resource in solution of many problems faced with economics.

Offshore oil recovery originated in Azerbaijan and exploration of fields such as "Gurgan-deniz", "Pirallahi" and "Chilov adasi" started one after another in Azerbaijan sector of Caspian Sea. Discovery of offshore oil field "Neft Dashlari" 40 km far from shore and 90 km from Baku on 7 November 1949 led the Republic of Azerbaijan and Caspian Sea to reach worldwide fame.

At the end of 1970s - 1980 years. at the depths of 80-350 metres currently worldwide-renown fields such as "Azeri", "Chirag",

məşhur olan "Azəri", "Çıraq", "Kəpəz" və hazırda ARDNŞ neftinin 60%-dən çoxunu verən "Günəşli" kimi yataqlar aşkar edildi.

1994-cü ilin 20 sentyabrında "Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda "Azəri", "Çıraq" və "Günəşli" (suyun dərin hissəsi) yataqlarının birgə işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında", sonradan "Əsrin müqaviləsi" adını almış Sazişin imzalanması həyata keçirildi. Bu müqaviləni dünyanın 8 ölkəsindən 11 iri neft şirkəti imzalamışdır.

Dünyanın ən iri və aparıcı dövlətlərinin neft şirkətlərilə belə bir Sazişin imzalanması Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin müdrik siyasətinin, uzaqgörənliyinin və siyasi cəsarətinin ifadəsi idi. Saziş demək olar ki, bütün dünya dövlətlərinin Azərbaycana inamını artırdı və sonradan dünyanın ən böyük və tanınmış neft şirkətlərinin ölkəmizə axınına şərait yaratdı. Bununla da Azərbaycan öz qapılarını xarici sərmayələr üçün taybatay açdı.

Bu vaxta qədər ARDNŞ və xarici neft şirkətləri arasında "Hasilatın Pay Bölgüsü" tipli 27 saziş imzalanmışdır.

"Kapaz" and "Gunashli" field which presently outputs more than 60% of SOCAR oil production, were discovered.

Signing of Agreement on "Joint development of "Azeri", "Chirag" and "Gunashli" fields (deep-water sections) and production sharing", then so-called "Contract of the Century" was implemented on 20 September 1994. 11 major oil companies representing 8 countries of the world signed this Contract.

Signing of such Contract with the oil companies of the largest and advanced countries was incarnation of wise policy, vision and political will of National Leader of the Azeri people Heydar Aliyev. The Contract almost gained the trust of the whole world countries in Azerbaijan and thereafter enabled a flow of the dominating and well-known oil countries into our country. Later the Republic of Azerbaijan was thrown open to foreign investments.

27 contracts as "Production Sharing Agreement" have been signed between the SOCAR and foreign oil companies since.

İldən-ilə yeni nailiyyətlərlə New achievements year by year

Rövnəq Abdullayev **Rovnag Abdullayev**
ARDNŞ-nin prezidenti The president of SOCAR

Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin qalibiyyətli Yeni neft strategiyası 2007-ci ildə ölkəmizə yeni-yeni nailiyyətlər bəxş etmişdir. Ötən il ərzində Azərbaycan iqtisadiyyatının triumfal irəliləyişi davam etmiş, ölkəmiz iqtisadi inkişaf tempinə görə dünya üzrə liderliyini qoruyub saxlamışdır. İqtisadiyyatımızın aparıcı qüvvəsi olan neft sənayemiz də yüksək artım tempi nümayiş etdirmişdir. Ulu öndərimizin böyük uzaqgörənliklə irəli sürdüyü Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac neft, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz boru kəmərləri layihələri reallığa çevrilmişdir. Şərqlə Qərbdə arasında özünəməxsus enerji körpüsü olan bu boru kəmərləri şəbəkəsi bir tərəfdən Azərbaycanda indiyədək görünməyən neft hasilatının artımına şərait yaratmış, digər tərəfdən isə ölkəmizin dünya enerji sistemində layiqli yer tutmasına yardımçı olmuşdur.

2007-ci ildə Azərbaycanda rekord həcmdə - 42 mln tondan çox neft hasil edilib. Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti

New victorious oil strategy of Heydar Aliyev, nationwide leader of Azerbaijan people contributed new achievements to our country in 2007. Triumphant progress of Azerbaijan economy continued in past year and our country has kept its worldwide leadership for the economic development rate. Oil industry which is a key force of our economy, has also demonstrated its highest growth rate. Projects on Baku-Tbilisi-Jeyhan main export oil pipeline and Baku-Tbilisi-Erzurum gas pipeline initiated by our great leader with foresight solution have been implemented.

On one hand, these pipelines network being as a specific energy bridge between the East and the West enabled an unprecedented increase of oil production in Azerbaijan, on the other hand it facilitated our country to take fitting place in world energy system.

In 2007 there produced oil more than 42 mln tons at record capacity in Azerbaijan. State Oil Company of Azerbaijan Republic produced 8.8

isə istismar etdiyi yataqlardan 8,8 mln ton neft hasil edib. Bu, şirkət qarşısında qoyulan tapşırığın 100% yerinə yetirilməsi deməkdir.

Dövlət Neft Şirkəti ötən il yalnız xam neft deyil, neft məhsullarının istehsalında da mövqelərini qoruyub saxlayıb. 2007-ci ildə ARDNŞ-ə məxsus neft emalı zavodlarında 7 mln tona yaxın neft məhsulu istehsal edilib. Həmin məhsulun 3,897 mln tonu daxili bazarın tələbatının ödənilməsinə yönəlib, 3,029 mln tonu isə ixrac edilib.

2007-ci ildə Azərbaycanda təbii qaza olan tələbatın ödənilməsi sahəsində böyük uğurlar əldə edilmişdir. Əvvəllər Rusiya Federasiyasından idxal olunan qaz həcmələrindən imtina edilməsinə baxmayaraq, ARDNŞ tərəfindən işlənən yataqlardan qaz hasilatının artırılması, "Azəri-Çıraq" yataqlarının işlənməsinin intensivləşdirilməsi və "Şah-dəniz" yatağının istismara daxil edilməsi hesabına nəinki ölkənin təbii qaza olan daxili tələbatı tam ödənilmiş, həmçinin Azərbaycan iri qaz ixracatçısı kimi dünya bazarına qədəm qoymuşdur. Məlum olduğu kimi, Azərbaycan sənayesinin və əhalisinin təbii qaza olan tələbatının ödənilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev ARDNŞ qarşısında qaz hasilatını artırmaq barədə tapşırıq qoyub. Bu vəzifənin yüksək səviyyədə yerinə yetirilməsi məqsədi ilə Şirkətdə xüsusi qaz proqramı qəbul edilib. Proqram çərçivəsində görülən işlər nəticəsində artıq neçə ildir ki, bu sahədə ciddi artıma nail olunur. 2007-ci ildə ARDNŞ üzrə 6 mlrd m³-ə yaxın qaz hasil edilib ki, bu da 2006-cı ilə nisbətən 1,5 mlrd m³ çoxdur. Qaz hasilatı üzrə illik proqnoz 102,2% yerinə yetirilib. Qeyd etmək lazımdır ki, neft hasilatının stabil saxlanması, qaz hasilatının isə xeyli artırılmasında istismar olunan yataqlarda mövcud texniki-texnoloji kommunikasiya və infrastrukturaların, o cümlədən, neft-qaz yığım-nəql sistemlərinin, kompressor stansiyaları və elektrik təchizat şəbəkələrinin təkmilləşdirilməsi və yenidən qurulması böyük rol oynamışdır.

Ölkənin ən iri vergi ödəyicisi kimi ARDNŞ-nin dövlət büdcəsinə köçürdüüyü vəsaitin həcmi ildən-ildə artmaqdadır. 2007-ci ildə büdcəyə 2006-cı ilə nisbətən 346,1 mln manat çox vəsait köçürülüb. Yəni, dövlət büdcəsinə 2006-cı il ərzində vergi tədiyələri üzrə 734,6 mln manat vəsait köçürüldüyü halda, 2007-ci il ərzində bu göstərici 1080,7 mln manat təşkil edib. Bununla yanaşı, 2007-ci il ərzində ARDNŞ Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna 78,1 mln manat məbləğində vəsait köçürməklə, öz öhdəliklərini tam ödəmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin

mln tons of oil from the operating fields. It means a 100 % performance of the task set before the Company. The State Oil Company preserved its influences not only in production of crude oil, but also petroleum derivatives in last year. There produced about 7 mln tons of petroleum derivatives in oil refinery plants of the SOCAR in 2007. From the same product 3.897 mln tons were used for satisfying the demand of local market, but 3.029 mln tons were exported.

In 2007 there achieved great progresses in satisfaction of the demand for natural gas in Azerbaijan. Notwithstanding our country refused delivery of gas volumes imported from Russian Federation formerly, not only the country's domestic demand for natural gas was completely responded, but also Azerbaijan Republic took a step towards world market as a major gas exporter on account of increase in gas production from fields developed by the SOCAR, intensification of "Azeri-Chirag" fields' development and commissioning of "Shah Deniz" field. Apparently, Mr. İlham Aliyev, the President of Azerbaijan Republic has set a task before the SOCAR on enhancement of gas production in order to meet the demand of local industry and the population for natural gas.

There adopted a special gas programme by the Company for high-level performance of this task. As a result of works carried out within the programme, a sharp rise are gained in this sphere for some years. In 2007 there produced an approximate 6 bln m³ by the SOCAR that it exceeds as 1.5 bln m³ in comparison with 2006 year. Annual forecast on gas production has been carried out as 102.2%. It should be noted that the improvement and refurbishment of current technical communications and infrastructures, including oil and gas gathering-transportation systems, compressor stations and electricity supply networks in operating fields has played a great role in continuous oil output and considerable increasing of gas production.

As a major taxpayer of the country, amount of the funds transferred by the SOCAR to the state budget is still increasing year by year. In 2007 funds in excess of the amount as 346.1 mln Manat were transferred to the budget in comparison with 2006, i.e. however there transferred funds of 734.6 mln Manat to the state budget on tax payments in 2006, this figure totalled to 1080.7 mln Manat in 2007. Furthermore, the SOCAR fully discharged its obligations by transferring an amount of 78.1 mln Manat to the State Social Protection Fund

28.09.06-cı il tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılmasına dair 2006-2010-cu illər üçün Kompleks Tədbirlər Planı"nda uzun illər ərzində neft, lay suları, qazma şlamı və təsərrüfat-məişət tullantıları ilə yararsız hala düşmüş mədən torpaqlarının rekultivasiya edilərək reabilitasiya olunması ARDNŞ-ə tapşırılmışdır. Bu məqsədlə 2007-ci ildə ümumilikdə 405,14 ha sahəni əhatə edən Bibiheybət zonasında ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılması üzrə 106,5 ha sahədə mexaniki rekultivasiya işləri başa çatdırılaraq, bioloji təmizləmə işləri əsasında torpağa müxtəlif gübrələr və s. verilməklə, 7000 ədəd ağac əkilib və 20 ha sahədə yaşıllıqlar salınıb.

Ölkə başçısının digər bir Sərəncamına əsasən "Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsinə dair əlavə tədbirlər Proqramı" çərçivəsində Gəncə şəhərində, Qazax, Zaqatala, Bərdə, Quba, Qəbələ, Cəlilabad, Şamaxı rayonlarında Müalicə Diaqnostika Mərkəzlərinin, Balakən rayonunda 235 çarpayılıq mərkəzi xəstəxananın, Füzuli rayonunda tibb mərkəzinin tikintisi davam etdirilib. Mərkəzi Neftçilər Xəstəxanasının poliklinika binası, eləcə də Əli Bayramlı Müalicə Diaqnostika Mərkəzi tikilərək əhalinin istifadəsinə verilib.

Ötən müddətdə ölkəmizdə istehsal olunan neft məhsullarının dünya bazarına çıxarılması istiqamətində kifayət qədər uğurlu addımlar atılıb. Emal kompleksinin böyük həcmdə xam neftin nəql edildiyi Aralıq dənizi sahillərinə doğru genişləndirilməsi siyasəti məhz bu baxımdan xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Türkiyənin Ceyhan limanında inşa ediləcək 200 min barel emal gücünə malik yeni neft emalı zavodunun işinin təşkili, eləcə də bu ölkənin ən iri neft-kimyə müəssisəsi olan "Petkim" şirkəti aktivlərinin Dövlət Neft Şirkətinin nəzarətinə keçirilməsi istiqamətində uğurlu addımlar atılıb. Gürcüstanda Azərbaycan Respublikasına məxsus Kulevi terminalında bütün hazırlıqlar artıq başa çatdırılıb. Qeyd etmək lazımdır ki, ARDNŞ-nin beynəlxalq layihələrinin həyata keçirilməsində Gürcüstan, Türkiyə, Avstriya, Böyük Britaniya, İran, Qazaxıstan və Rumıniyada fəaliyyət göstərən nümayəndəlikləri aktiv rol oynayır.

Göründüyü kimi, ARDNŞ ildən-ilə daha böyük nailiyyətlərə imza atmaqdadır. İnanırıq ki, möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin müdrik rəhbərliyi altında ümumilikdə Azərbaycan iqtisadiyyatı kimi, Dövlət Neft Şirkəti də yaxın illərdə öz sözünü daha inamla deyəcəkdir.

in 2007. The SOCAR was committed to restore highly degraded mine lands by recultivation which resulted from oil, produced waters, drilling returns and household wastes for a long time, according to the "Integrated Action Plan for 2006-2010 on improvement of ecological conditions in Azerbaijan Republic" approved by the Decree dated 28.09.2006 of the President of Azerbaijan Republic. For this purpose, on improvement of ecological conditions in Bibiheybat zone covering totally 405.14 ha area mechanical recultivation works were completed in 106.5 ha area in 2007 and 700 trees were planted and there planted green grass in 20 ha area by varied-type fertilization of the soil under the biological treatment.

There continued the construction of Treatment-Diagnostic Centers in Ganja, Gazakh, Zagatala, Barda, Guba, Gabala, Jalilabad, Shamakhi regions, 235-bed central hospital in Balaken region, medical center in Fuzuli region within the framework of "Additional action Programme on acceleration of social-economic development of regions of Azerbaijan Republic" under the other Decree of the President. Polyclinic building of the Central Oil-engineers Hospital, as well as Ali-Bayramli Treatment-Diagnostic Center were constructed and handed over.

There taken considerably successful steps in sale of petroleum derivatives in world market which produced in our country within the past period. Policy on enhancement of refinery complex towards coasts of Mediterranean sea where large-scale crude oil are transported, are very crucial in this standpoint. There taken progressive steps in arrangement of operation of new oil refinery plant with 200 thsbarrel capacity to be constructed in Jeyhan port of Turkey, as well as transferring of Petkim company's assets which is major oil-chemistry enterprise of the same country, into the control of the State Oil Company. All preparatory works in Kulevi terminal of Georgia which belonged to Azerbaijan have been completed. It should be noted that the SOCAR representatives to Georgia, Turkey, Austria, Great Britain, Iran, Kazakhstan and Romania play active role in implementation of the international projects by the SOCAR.

Evidently, the SOCAR is gaining the greater achievements year by year. We believe that like countrywide general economy, the State Oil Company will demonstrate its capacity with confidence in forthcoming years under reasonable leadership of Mr. İlham Aliyev, the President of Azerbaijan Republic.

ARDNŞ-nin təşkilati strukturu SOCAR organizational structure

"Azneft" İstehsalat Birliyi quruda və dənizdə neft və qaz yataqlarının işlənməsi və abadlaşdırılması, neft və qazın hazırlanması, quyuların cari və əsaslı təmiri ilə məşğul olur. "Azneft" İB-nin tərkibində 16 müəssisə, o cümlədən 11 NQÇİ fəaliyyət göstərir.

"Geofizika və Geologiya" İdarəsi Azərbaycan Respublikasında və xarici ölkələrdə yer qabığının dərinlik geoloji quruluşunun öyrənilməsi və dərin kəşfiyyat qazması üçün lokal strukturların hazırlanması məqsədilə geofiziki tədqiqat (seysmik, qravimaqnit və elektrik), quyu kəsilişlərinin geofiziki üsullarla tədqiqi, quyuların perforasiyası, yataqların işlənməsinə geofiziki nəzarət, dəniz və quru sahələrində mühəndisi-geoloji qazıma, fasiləsiz seysmoakustik profillemə, hidroqrafiya, sonar planalma, topogeodeziya işlərinin aparılması ilə məşğul olur. İdarənin tərkibinə "Geofizika" Elmi-Tədqiqat İnstitutu, 3 idarə və əsas istiqaməti mövcud geofiziki üsulların və cihazların Azərbaycan şəraiti üçün işlənilib hazırlanması və təkmilləşdirilməsi olan Xüsusi Konstruktor Bürosu daxildir.

"Sərmayələr" İdarəsi xarici sərmayələrin cəlb edilməsini və xarici ölkələrdə ARDNŞ-nin sərmayələrinin qoyulmasını təmin edən tədbirlərin həyata keçirilməsi, Şirkətin fəaliyyətinə aid müvafiq sazişlərin layihələrinin beynəlxalq standartlara cavab verən səviyyədə hazırlanması, bu sazişlər üzrə danışıqların aparılması və yaxud danışıqların aparılmasında iştirak edilməsi, müəyyən edildikdə onların imzalanmasının təşkili və icrasına nəzarətin təmin edilməsi vəzifələrini icra edir. İdarə sərmayələr üzrə hesabat və təhlil işini təşkil edir, onların hüquqi, kommersiya və ekoloji ekspertizasını aparır. Bundan əlavə İdarə birgə müəssisələrlə işi koordinasiya edir, Azərbaycanın neft və qaz sektoruna yeni sərmayələr cəlb edilməsi məqsədilə strateji araşdırmalar aparır, risklərin idarə olunması işini təşkil edir.

"Neft kəmərləri" İdarəsi ARDNŞ-dən və digər neft hasilatı şirkətlərindən neftin qəbul edilməsini, saxlanmasını, nəqlini, onun ixraca

"Azneft" Production Union is engaged in development and equipping of oil & gas fields, preparation of oil & gas and maintenance overhaul of wells in onshore and offshore. "Azneft" PU is composed 16 enterprises, including 11 oil and gas production departments (OGPD).

Geophysics and Geology is involved in geophysical prospecting (seismic, gravity-magnetic and electric), application of geophysical sample logs, perforation of wells, geophysical survey for field development, oil and gas sites investigation continuous seismic-acoustic profiling, hydrographic, sidescan sonar survey and topographic geodesy operations in order to prepare local structures for study of the Earth's geological formation and subsurface exploration in Azerbaijan Republic and foreign countries. The Department comprises Scientific-Researches Institute "Geophisisa", 3 departments and Special Design Office being mainly engaged in development and improvement of current geophysical means and devices for Azerbaijan.

Investments Department performs duties such as implementation of measures ensuring foreign investments, development of adequate contractual designs related to the SOCAR's activity in conformity with international standards, holding of negotiations concerning these agreements or participation in negotiations, then arrangement for signing procedure in the case of consent and supervision over implementation process. The Department organizes detailed investment report and review and conducts expertise from legal, commercial and ecological standpoints. Furthermore, the Department coordinates the works with joint ventures and carries out strategic studies for attraction of new investments on oil & gas sector of Azerbaijan and makes proper arrangements for risk management.

Oil Pipelines Department is engaged in intake of oil from the SOCAR and other oil production companies, and its storage,

və ARDNŞ-nin neft emalı zavodlarına təhvil verilməsini həyata keçirir. Bu işlərin yerinə yetirilməsi üçün İdarə 708 km müxtəlif diametrlili (200-dən 700 mm-ə qədər) magistral neft kəmərinə, Dübəndi neft terminalını, 14 neftvurma stansiyasını, ümumi həcmi 417 min m³ olan çən parklarını istismar edir.

H. Əliyev adına Bakı neft emalı zavodu və "Azərneftyağ" neft emalı zavodu. Bu zavodların birgə istehsal gücü 20 mln ton neft emal etməyə imkan verir. İstehsal olunan neft məhsulları əsasən aşağıdakılardan ibarətdir: avtomobil benzinləri, nafta, reaktiv mühərrik yanacağı, ağ neft, dizel yanacağı, məişət soba yanacağı, soba mazutu, neft bitumu, neft koksu, sürtgü yağları və maye qazlar.

H. Əliyev ad. Bakı dərin özüllər zavodu (BDÖZ). Zavodun əsas məhsulu dəniz neft və qaz yataqlarının işlənməsi üçün dərin özüllərdir. Bununla əlaqədar zavod dərin dəniz özüllərinin layihələndirilməsi, hazırlanması, quraşdırılması, suya buraxılması, təyinat yerinə nəqli, "layihə nöqtəsinə" qoyulması, dayaqların bərkidilməsi və istismara buraxılması ilə məşğuldur.

"Marketing və iqtisadi əməliyyatlar" İdarəsi neft, qaz və neft məhsullarının həm respublika daxilində, həm də xarici bazarlarda ARDNŞ-nin mənafeyinə uyğun olaraq səmərəli şəkildə satışını təşkil edir. İdarə bu işlərin daxilində ARDNŞ-nin iştirakı ilə yaradılmış Müştərək Müəssisələrin və Hasilatın Pay Bölgüsü Sazişləri əsasında fəaliyyət göstərən Əməliyyat Şirkətlərinin hasil etdikləri karbohidrogenlərin təhvil-qəbul həcmələrinə nəzarətin təminatı üzrə koordinasiya funksiyalarını həyata keçirir.

"Təhlükəsizlik" İdarəsi ARDNŞ-nin strukturuna daxil olan müəssisə və təşkilatlara, habelə onun xidmətlərindən istifadə edən digər qurumlara məxsus əmlakın və yaxud qeyri-əmlak hüquqlarının qorunmasını, informasiya və rabitə sistemlərinin fasiləsiz fəaliyyətini və etibarlı mühafizəsini təşkil edir, ARDNŞ-ə məxsus olan gəmilərin və üzən qurğuların hərəkətinin təhlükəsizliyinə nəzarət edir və dağmədənxilasetmə işlərini həyata keçirir.

exporting, transporting and delivery to the SOCAR's oil refinery plants. For execution of these works, the Department operates various-diameter main oil pipeline (from 200 to 700mm) at the length of 708 km, Dubendi oil terminal, 14 oil injection stations and oil tank yards with total capacity of 417 ths m³.

H. Aliyev Baku Oil Refinery and "Azərneftyağ" Oil Refinery. These refineries have a combined processing capacity of 20 mil tons of oil. Oil products thus generated mainly include: automobile gasolines, nafta, jet fuel, kerosene, diesel fuel, domestic furnace fuel, mazut (fuel oil), oil bithumen, oil cox, lubricants and liquid gases.

H. Aliyev Baku Deep Water Jacket Factory (BDWJF). Key products of the Plant are deepwater platforms for developing offshore oil & gas fields. In respect to this work, the Factory is involved in designing, production, assembly, launching, destination delivery, "design point" erection, anchorage of supports and commissioning of deep-sea platforms.

Marketing and Operations organizes the effective sale of oil, gas and oil derivatives both inside the country and foreign markets in the interest of the SOCAR. The Department performs functions of coordination on supervision of acceptance of hydrocarbons produced by Joint Enterprises which established in the presence of the SOCAR, and the Operating Companies running on the basis of Production Sharing Agreements.

Security Department organizes the protection of property or non-property (rights) belongs to enterprises and organizations which composed the State Company, and other institutions using the SOCAR's services, uninterrupted activity and safeguard of information & communication systems, control over safety of headway of the ships and floating rigs related to SOCAR as well as mine rescue operations.

"Sosial inkişaf" İdarəsi ARDNŞ-nin müəssisə və təşkilatlarında çalışan işçilərin idman, sağlamlıq, məişət, kommunal, mədəni, istirahət və sair sosial ehtiyaclarını daha dolğun və peşəkar şəkildə ödəyir.

"Ekologiya" İdarəsi ARDNŞ sistemində ekologiya sahəsində beynəlxalq standartlara və qüvvədə olan normalara cavab verən ekoloji işlər, xidmətlər və kompleks tədbirlər, karbohidrogen hasilatı, saxlanması, nəqli və emalı proseslərində ekoloji təhlükəsizliyin təmin olunması, neftlə çirklənmiş torpaqların rekultivasiyası və təsərrüfat dövrünə qaytarılması, sənaye tullantılarının utilizasiyası, müəssisələrin fəaliyyətinin ətraf mühitə təsirinin monitorinqi, antropogen, texnogen və təbii fəlakətlərin nəticələrinin aradan qaldırılması üzrə işləri həyata keçirir.

"İnformasiya texnologiyaları və rabitə" İdarəsi ARDNŞ sistemində telekommunikasiya və rabitə xidmətlərini, texnoloji proseslərin avtomatik idarəetmə sistemlərinin tətbiqi, proqram komplekslərinin işlənməsi, informasiya bazalarının yaradılması və onları idarəetmə sistemlərinin təşkili, ARDNŞ üzrə korporativ kompüter şəbəkəsinin yaradılması, bu şəbəkə daxilində sənəd dövriyyəsi və informasiya mübadiləsinin təşkili, informasiya təhlükəsizliyinin təmin olunması üzrə işləri həyata keçirir.

"Qaz əməliyyatları" İdarəsi ARDNŞ-ə məxsus təbii qaz həcmələrinin səmərəli idarə olunması üzrə işləri, o cümlədən onun daxili və xarici bazarlarda satışını təmin etmək üçün saxlanması və respublikanın enerji dəhlizinə ötürülməsi üzrə texniki, texnoloji, metroloji və kommərsiya əməliyyatlarını həyata keçirir.

Xəzər Dəniz Neft Donanması (XDND) Xəzər dənizində bütün neft-qaz əməliyyatlarının, o cümlədən dəniz özüllərinin, estakadalarının tikilməsi və təmiri, geofiziki və geoloji kəşfiyyatın aparılması, neft-qaz kəmərlərinin çəkilməsi və təmiri, neft-qaz hasilatında yanğın təhlükəsizliyinin təmin olunması, işçilərin daşınması üzrə işlərin həyata

Social Development Department satisfies the needs such as sport, health, household, communal, cultural, recreation and other social demands of personnel who employed in the enterprises and organizations of the SOCAR, more substantially and professionally.

Ecology Department carries out ecology works, services and integrated controls, promotion of ecological safety in production, storage, transport and processing of hydrocarbon, oil-contaminated soil remediation and production recycling, industrial waste utilization, monitoring of environmental impact of enterprises' activity, elimination of effects of anthropogenic, technogenic and natural disasters in compliance with the international environmental standards and operative rules in the SOCAR.

IT and Communications Department executes works on telecommunication services, application of automatic processing control systems, development of integrated softwares, creation of data bases and organization of management systems, set-up of enterprise computer network on the SOCAR, organizing flow of documents and information exchange within this network, safeguard of information system.

Gas Operations carries out works on efficient management of natural gas volumes belonged to the SOCAR, including technical, technological, meteorological and commercial operations on gas storage and its delivery to countrywide energy corridor in order to provide sale of gas in domestic and foreign markets.

Caspian Oil Fleet (COF) provides all oil and gas operations in Caspian Sea, including construction, repair of platforms and trestles, geophysical and geological exploration, installation and repair of oil-gas pipelines, ensuring fire safety in oil and gas production, implementation of works on transportation of the personnel. The COF consists of 6 struc-

keçirilməsini təmin edir. XDND-nin tərkibinə 6 struktur bölmə - 3 rayon dəniz neft donanması idarəsi, Gəmi təmiri zavodu, Dalğıcı və qəzaxilasetmə işləri idarəsi, Dənizdə insan həyatının mühafizəsi üzrə tədris mərkəzi daxildir.

"Neftqaztikinti" trest ARDNŞ-nin müəssisə və təşkilatları tərəfindən həyata keçirilən neft-qaz əməliyyatları çərçivəsində müasir tələblərə cavab verən sənaye və sosial təyinatlı tikinti-quraşdırma və təmir işlərini, o cümlədən boru kəmərlərinin çəkilməsi işlərini yerinə yetirir, həmçinin tikinti sahəsinin ehtiyacları üçün tələb olunan avadanlıq, qurğu və materialların istehsalını təmin edir.

"Kompleks qazma işləri" trest dənizdə və quruda ARDNŞ-ə məxsus karbohidrogen yataqlarında qabaqcıl texnika və texnologiyalara əsaslanan kompleks qazma işlərini həyata keçirir. Trestin tərkibinə 5 qazma idarəsi, Qazma ekspedisiyası, Tamponaj idarəsi və 2 ixtisaslaşdırılmış texnika idarəsi daxildir.

"Elmi tədqiqatlar" İnstitutu ARDNŞ-nin müəssisələrinin və kənar təşkilatların sifarişlərinə əsasən neft-qaz yataqlarının geologiyası, axtarışı, kəşfiyyatı və işlənməsi, neft sənayesinin iqtisadiyyatı və idarə olunması, ətraf mühitin mühafizəsi, karbohidrogen məhsullarının hazırlanması, saxlanması və neqli üzrə elmi-tədqiqat işlərini həyata keçirir.

"Neftqazlayihə" İnstitutu ARDNŞ-nin müəssisələrinin və kənar təşkilatların sifarişlərinə əsasən neft-qaz yataqlarının mənimsənilməsi, işlənməsi və abadlaşdırılması, quyuların qazılması və istismarı, neft-kimya və neft-qaz emalı obyektlərinin layihələndirilməsi işlərini həyata keçirir.

tural divisions - 3 regional oil marine departments, Shipyard plant, department of Diving and salvage operations, Educational rescue center.

Oil and Gas Construction Trust carries out industrial and social-purpose construction/assembly and repair works including pipeline lay activities as well as provides the production of equipment, facilities and materials required for needs in construction sphere within the frame of oil-gas operations implemented by enterprises and organizations of the SOCAR according to up-to-date requirements.

Complex Drilling Works Trust executes integrated drilling works based on advanced technologies in offshore and onshore carbohydrogen fields belonged to the SOCAR. 5 drilling departments, Drilling expedition, department of Plugging and 2 specialized technical departments are incorporated in the Trust.

Scientific-Researches Institute is involved in geology, exploration, prospecting and development of oil & gas fields, economy and management of oil industry, protection of environment, and preparation, storage and transportation of hydro-carbon derivatives in conformity with orders of the SOCAR enterprises and other organizations.

Oil and Gas Projects Institute conducts designing works on exploration, development, improvement of oil & gas fields, drilling and operation of wells, and oil-chemistry and oil-gas processing sites in conformity with orders of the SOCAR enterprises and other organizations.

ARDNŞ və xarici şirkətlərin təsisçiliyi ilə yaradılmış birgə müəssisələr, əməliyyat şirkətləri və alyanslar Joint ventures, operating companies and alliances founded by SOCAR and foreign companies

2007-ci il ərzində ARDNŞ-in və xarici şirkətlərin təsisçiliyi ilə aşağıdakı birgə layihələr üzrə işlər həyata keçirilmişdir:

The following joint SOCAR and foreign company projects were implemented in 2007:

I. Neft və qaz hasilatı üzrə:

Birgə müəssisələr:

1. "ANŞAD-Petrol" MM
2. "AzGerneft" MM
3. "Şirvan Oyl" BM

Əməliyyat Şirkətləri:

1. Azərbaycan Beynəlxalq Əməliyyat Şirkəti (ABƏŞ)
2. BP (Şah-dəniz) ƏŞ
3. "Salyan Oyl" ƏŞ
4. "Qarasu" ƏŞ
5. "Qobustan" ƏŞ
6. "Binəqədi" Neft Şirkəti
7. "Suraxanı Oyl" OKSAŞ
8. "Azərbaycan ŞenqLi" Neft Şirkəti
9. "MEP Qaraçuxur" ƏŞ
10. "Kura Valley" ƏŞ
11. "Abşeron" ƏŞ

II. Sığorta işləri üzrə birgə müəssisə:

1. "Ateşgah" Sığorta Şirkəti

III. Qazma işləri üzrə birgə müəssisələr:

1. Azəri Drilling MMC
2. Xəzər Qazma Şirkəti
3. "SOCAR-AQŞ" MMC

IV. Mühəndis-texnoloji tədqiqatlar üzrə:

1. "Azəri-Fuqro" Birgə Müəssisəsi

V. Barıt istehsalı, qazma məhlulları istehsalı üzrə birgə müəssisə:

1. Azəri M.İ. Qazma Şirkəti

VI. Quşçuluq və yumurta istehsalı üzrə:

1. "Azertell" Birgə Müəssisəsi

VII. Tikinti sahəsində işlər üzrə:

Birgə müəssisələr:

1. "AzFen" BM
2. "Azneftqaztikinti" MMC
3. "Bosshelf" MMC
4. "Kaspian Offşor Fabrikatorz" MMC
5. "Kaspian Şipyard Kompani" MMC

I. Oil and gas production:

Joint ventures:

1. "ANSHAD Petrol" JV
2. "AzGerneft" JV
3. "Shirvan Oil" JV

Operating companies:

1. Azerbaijan International Operating Company (AIOC)
2. "BP (Shah-deniz) OC
3. "Salyan Oil" OC
4. "Karasu" OC
5. "Gobustan" OC
6. "Binagadi" Oil Company
7. "Surakhani Oil" OC S.A.
8. "Azerbaijan ShengLi" Oil Company
9. "MEP Garachukhur" OC
10. "Kura Valley" OC
11. "Absheron" OC

II. Joint venture on insurance:

1. "Ateşgah" Insurance Company

III. Joint ventures on drilling:

1. Azeri-Drilling LLC
2. Caspian Drilling Company
3. "SOCAR-AQSh" LLC

IV. Engineering-technological exploration:

1. "Azeri-Fugro" Joint Venture

V. Joint venture on gunpowder production, drilling mud production:

1. Azeri-MI Drilling Company

VI. Poultry and egg farming:

1. "Azertell" Joint Venture

VII. Construction sector activities:

Joint ventures:

1. "AzFen" JV
2. "Azneftgastikinti" LLC
3. "Bosshelf" LLC
4. "Caspian Offshore Fabricators" LLC
5. "Caspian Shipyard Company" LLC

Alyanslar:

1. ARDNŞ - A.J.Kreynd

VIII. Laboratoriya işləri üzrə:

1. "AzLab" QSC Birgə Müəssisəsi

IX. Sıxılmış qazın marketinqi üzrə:

1. "AzTürkqaz" Birgə Müəssisəsi

X. Ekoloji işlər üzrə birgə müəssisə:

1. "Ekol Mühəndislik Xidmətləri" QSC

XI. Partlayıcı maddələrin istehsalı:

1. "Enerji Solyuqşnz Qrup" QSC

XII. Media:

1. "Interfaks-Azərbaycan" MMC

XIII. Geofiziki işlər üzrə birgə müəssisə:

1. Caspian Geofizikal Kompani

XIV. Neft-qaz avadanlıqlarına xidmət üzrə birgə müəssisə:

1. "Oyl ənd Qəs ProServ" MMC
2. "SOCAR - KPŞ" MMC

XV. Nəqliyyat işləri üzrə birgə müəssisə:

1. "Qros Caspian ənd Qəs Lojistiks" MMC

XVI. Neft məhsullarının satışı üzrə:

1. "SOCAR Enerci Corcia" MMC

XVII. Neft ötürmələri:

1. Karlina Oversiz Korporeyşn

XVIII. Boru nəqliyyatı üzrə əməliyyat şirkətləri:

1. BTC Co.
2. Cənubi Qafqaz Boru Kəməri

XIX. Gəmi menecmenti üzrə alyanslar:

1. ARDNŞ XDND - Byui Caspian
2. ARDNŞ XDND - Taydvoter
3. ARDNŞ - CMS

XX. Maddi-texniki təchizat üzrə alyans:

1. ARDNŞ - CSM

XXI. Neft kəmərlərində, kollektorlarda təmizləmə işləri üzrə birgə müəssisə:

1. "SOCAR - Rodan" MMC

XXII. Metal konstruksiyaların kəsilməsi və daşınması üzrə birgə müəssisə:

1. "SOCAR - ASM" MMC

XXIII. Türkiyədə yeni layihələrin həyata keçirilməsi üzrə birgə müəssisə:

1. "SOCAR - Türkaz" Anonim Şirkəti

Alliances:

1. SOCAR - A.J. Crane

II. Laboratory activities:

1. "AzLab" JSC Joint Venture

IX. Gas compression and sales:

1. "AzTurgas" Joint Venture

X. Joint venture on ecological works:

1. "Ecol Engineering Services" CJSC

XI. Production of explosives:

1. "Energy Solutions Group" CJSC

XII. Media:

1. "Interfax-Azerbaijan" LLC

XIII. Joint venture on geophysical surveys:

1. Caspian Geophysical Company

XIV. Joint venture on service of the oil and gas equipment:

1. "Oil & Gas ProServ" LLC
2. "SOCAR - KPSh" LLC

XV. Joint venture on transport works

1. "Gross Caspian & Gas Logistics" LLC

XVI. Sale of oil products

1. "SOCAR Energy Georgia" LLC

XVII. Oil pumping:

1. Carlina Overseas Corporation

XVIII. Operating companies on pipeline transport:

1. BTC Co.
2. South Caucasus Pipeline

XIX. Alliances on ship management:

1. SOCAR CSOF - BUE Caspian
2. SOCAR CSOF - Tidewater
3. SOCAR - CMS

XX. Alliance on logistics:

1. SOCAR - CSM

XXI. Joint venture on purification works in oil pipelines and collectors

1. "SOCAR - Rodan" LLC

XXII. Joint venture on cutting and transportation of metal structures

1. "SOCAR - ASM" LLC

XXIII. Joint venture on implementation of new projects in Turkey

1. "SOCAR - Turkaz" Anonim Company

Geofiziki və geoloji işlər Geophysical and geological surveys

2007-ci il ərzində geofiziki və axtarış-kəşfiyyat işləri ARDNŞ-nin Geofizika və Geologiya İdarəsi tərəfindən aparılmışdır.

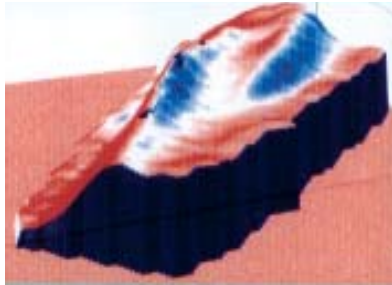
Kəşfiyyat geofizika işləri üzrə. 2007-ci ildə cəmi 217,3 km² həcmində 3D seysmik, 916 xətti km 2D seysmik, kəsilişin üst hissəsinin öyrənilməsi məqsədilə 147 dayanacaqda 2D seysmik, 520 xətti km həcmində qravimaqnitometrik və 114 quyuda (50 metrlik) mikroseysmik karotaj (MSK) işləri aparılmışdır.

"Azneft" İB-nin sifarişi əsasında 104,9 km² 3D və 301,1 xətti km 2D, xarici şirkətlərin sifarişləri əsasında isə 112,44 km² 3D ("Qobustan" ƏŞ) və 614,9 xətti km 2D ("Kura Valley", "Qarasu" ƏŞ-ləri) seysmik kəşfiyyat işləri görülmüşdür.

"Azneft" İB-nin obyektləri üzrə tədqiqatlar Yevlax-Ağcabədi çökəkliyinin Muradxanlı, Cəfərli və Xəzəryanı-Quba NQR-nin Bəyimdağ-Təkçay sahələrində, xarici şirkətlər üzrə isə "Qobustan" ƏŞ üçün Kənzədəğ, Şərqi Duvannı və Qobustan sahələrində, "Kura Valley", "Qarasu" ƏŞ-ləri üçün Böyük Hərəmi, Kiçik Hərəmi, İncəbel, Padar və Kələməddin sahələrində aparılmışdır.

Hesabat ilində 21246 xətti km həcmində seysmik materialları emal olunmuşdur.

Mədən geofizikası üzrə. 2007-ci il ərzində Azərbaycanın quru ərazisində və Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda qazılmış və istismarda olan neft-qaz quyularında cəmi 4893 (1257 quyuda) sifariş, bunlardan quyuların geofiziki tədqiqatları üzrə 3455 karotaj işləri (192 quyuda) nəticəsində 7058 diaqram (4800 lay dəyərləndirilmişdir) ölçülmüşdür. Perforasiya (partlayış-atma) işləri 904 quyuda (1438 sifariş) yerinə yetirilmiş, ümumi qalınlığı 14298 metr olan laylarda isə 126125 ədəd dəlik açılmışdır.

In 2007 geophysical and prospecting-exploration works were carried out by Geophysics and Geology

On geophysical prospecting works. There carried out works of 3D seismic to the extent of overall 217.3 km², 2D seismic works in 916 inline km and, 2D seismic in 147 shut-downs for survey of top part of the section, gravity-magnetometric works in 520 inline km and micro-seismic logging works (50-meter) in 114 wells in 2007.

There conducted 3D seismic in 104.9 km² and 2D in 301.1 inline km according to order of "Azneft" PU, 3D seismic works in 112.44 km² under the orders of foreign companies ("Gobustan" Operating Company) and 2D seismic prospecting works in 614.9 inline km ("Kura Valley" and "Garasu" Operating Companies).

Survey works have been performed in Muradkhanly, Jafarly and Bayimdagh-Tekchay (Caspian-Guba) areas of Yevlakh-Aghjabedy valley on sites of "Azneft" PU and in Kanizedagh, Eastern Duvanny and Gobustan areas for "Gobustan" Operating Company on foreign companies and in Great Haramy, Little Haramy, Injabel, Padar and Kelameddin areas for "Kura Valley" and "Garasu" Operating Companies.

In reporting year seismic materials to the extent of 21246 inline km were processed.

Hesabat ilində işlənmədə olan istismar quyularının texniki vəziyyətinə geofiziki üsullarla nəzarət məqsədilə 260 quyuda 338 sifariş işləri yerinə yetirilmişdir. Bundan başqa, cəmi 217 quyuda, o cümlədən qazmadan qurtarmış 113 kəşfiyyat və istismar quyusunda, tikintisi qurtarmış və təhvil verilmiş 104 quyuda kompleks geofiziki tədqiqat işləri aparılmışdır. Mədən-geofiziki tədqiqat işləri dənizdə 15 sahədə qazılmış və istismarda olan quyularda yerinə yetirilmişdir. 7 quyuda qaz karotajı və qazmaya geoloji-geokimyəvi-texnoloji nəzarət işləri aparılmışdır.

2007-ci ildə yerinə yetirilmiş quyuların geofiziki tədqiqat işləri nəticəsində rəy verilmiş cəmi 240 layda perforasiya işləri yerinə yetirilmişdir ki, bunlardan müsbət xarakteristikəli 196 laydan neft, mənfi xarakteristikəli 43 laydan su, qeyri-müəyyən xarakteristikəli 1 laydan isə neft alınmışdır.

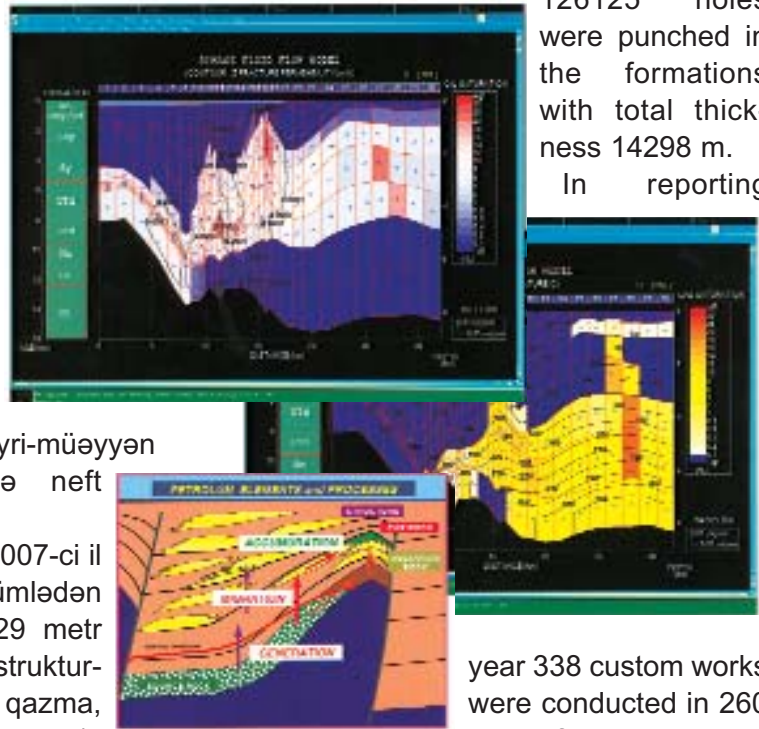
Mühəndis-geoloji işlər üzrə 2007-ci il ərzində cəmi 230349 metr, o cümlədən 772 metr kəşfiyyat qazma, 4429 metr istismar qazma, 12058 metr struktur-xəritəalma və mühəndisi-geoloji qazma, 3089,92 metr müfəssəl-geoloji qazma (o cümlədən xaricdə 1379 metr), 175 km fasiləsiz seysmoakustik profilləmə (FSAP), 536,6 km² sonar planalma və 535 xətti km hidroqrafiya işləri aparılmışdır. Hesabat ilində aşağıdakı struktur-xəritəalma və mühəndisi-geoloji qazma işləri yerinə yetirilmişdir:

- "Bulla-dəniz sahəsində (cənub-şərq periklinalı) 1:50000 miqyasında kompleks mühəndisi geoloji planalma işlərinin aparılması üçün layihə" əsasında ümumi keçidi 6000 metr olan 60 struktur-xəritəalma və sahəvi mühəndisi-geoloji qazma işləri aparılmışdır. Bundan əlavə, layihə üzrə 175 km Fasiləsiz Seysmoakustik Profilləmə (FSAP) və 535 xətti km batimetriya işləri yerinə yetirilmişdir.

- "Qoşadaş-Ağburun sahələrində 1:50000 miqyasında kompleks geoloji planalma

On mining geophysics. As a result of totally 4893 customs (1257 wells) and out of them 3455 logging works (192 wells), 7058 logs (4800 formations were appraised) were measured within 2007 on borehole geophysics/survey in oil-gas wells drilled in onshore area of the country and Azerbaijan sector of Caspian Sea which being under operation. There carried out perforation (blasting) works in 904 wells (1438 customs), 126125 holes were punched in the formations with total thickness 14298 m.

In reporting

year 338 custom works were conducted in 260 wells for geophysical

surveying on technical condition of operating wells being under development. Furthermore, there performed integrated geophysics in 217 wells total, including 113 exploration wells and 104 completed and commissioned wells. Mining geophysics were carried out in bored and operating wells in 15 offshore sites. In 7 wells gas logging and geological-geochemical-technological supervision for drilling.

As a result of borehole geophysics/survey conducted in 2007, there implemented perforation works in total 240 estimated formations that 196 positive-going formations produced oil, 43 negative-going (below zero) formations produced water and 1 undetermined-based formation produced oil.

On geotechnic survey. In 2007 total

(struktur-xəritəalma və mühəndisi-geoloji qazma) aparılması üçün layihə" əsasında sahədə ümumi keçidi 6000 metr olan 60 struktur-xəritəalma və sahəvi mühəndisi-geoloji tədqiqat quyusu qazılmışdır. Qeyd olunan layihə əsasında götürülmüş süxur nümunələrinin fiziki-mexaniki xüsusiyyətləri "Kompleks geoloji kəşfiyyat və topoqrafiya" İdarəsinin Mərkəzi Mühəndisi Geoloji Laboratoriyasında tədqiq olunmuşdur.

- Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundan kənarında, "Morincgeologiya" SC ilə bağlanmış müqavilələrə əsasən, Xəzər dənizinin Rusiya sektorunda 196 metr, Türkmənistan sektorunda isə 1320 metr müfəssəl mühəndisi-geoloji qazma işləri aparılmışdır.

- "Mədəngeofizika" İdarəsinin Bakıxanov qəsəbəsində yerləşən "Bakıxanov" Ekspedisiyasının inzibati binasının həyətidə

230349 m, including 772 m exploration drilling, 4429 m development drilling, 12058 m structural mapping and sample boring, 3089.92 m detail-geological drilling (including 1379 m oversea), 175 km continuous seismic profiling (CSP), 536.6 km² sonar planning and 535 inline km hydrography works were carried out. The structural mapping and sample boring works conducted in reporting year are as follows:

- There carried out 60 structural-mapping and area sample boring operations in 6000 m overall waterway in compliance with "Design for conducting integrated geotechnical planning works to the extent of 1:50000 scale in Bulla offshore area (south-eastern periclinal)". Besides, 175 km continuous seismic profiling and 535 inline km bathymetry works were performed under the design.

bir ədəd 252 metrlik və iki ədəd 12 metrlik sınaq quyuları qazılmışdır.

2007-ci ildə **axtarış-kəşfiyyat qazması işləri** respublikanın neft və qaz yataqlarında, perspektivli strukturlarında və saziş sahələrində ARDNŞ-nin qazma müəssisələri və xarici neft şirkətləri tərəfindən aparılmışdır.

Hesabat ilində faktiki olaraq axtarış-kəşfiyyat işləri dəniz ərazisində - Abşeron arxipelaqının Qərbi Abşeron və Pirallahı yataqlarında, quruda - Kür və Qabırrı çaylararası NQR-nin Cahandar sahəsində, Abşeron yarımadasının Hövsan-Türkan

- There carried out 60 structural-mapping and sample soil borings in 6000 m overall waterway in compliance with "Design for conducting integrated geological planning (structural-mapping and sample boring) works to the extent of 1:50000 scale in Goshadagh-Aghburun areas. According to the design, physical-mechanical parameters (stress-strain properties) of the taken rock samples were examined in the Central Engineering Geological Laboratory of "Integrated geological prospecting and topography" Department.

muldasında aparılmışdır.

Axtarış-kəşfiyyat qazma işləri nəzərdə tutulan 4650 metr tapşırıqə qarşı 5142 metr (110,6%) yerinə yetirilmiş, 4 quyu qazma ilə başlamış, 2 quyu qazma ilə, 3 quyu tikinti ilə qurtarmışdır. Görülən işlərin nəticəsində 0,661 milyon ton (37%) neft, 6,117 milyard m³ (122,4%) qaz və 0,605 milyon ton (151,3%) kondensat ehtiyatları artımı əldə edilmişdir.

Xarici neft şirkətləri ilə birlikdə axtarış-kəşfiyyat qazma işləri Şah-dəniz qaz-kondensat yatağında, İnam perspektivli strukturunda aparılmışdır.

Şah-dəniz yatağının Cənub-Qərb qanadında layihə dərinliyi 7026 metr olan SDX-4 nömrəli kəşfiyyat quyusu 18 yanvar 2006-cı ildə qazma ilə başlamış və 12 mart 2007-ci il tarixinə 7301 metr dərinliyinə çatdırılmışdır. Şah-dəniz yatağının Cənub-Qərb qanadında

- Beyond Azerbaijan sector of Caspian Sea, there realized detail-geological drilling works to the extent of 196 m in Russian sector of Caspian Sea, but 1320 m in Turkmenistan sector of the Sea as provided by the contracts signed with "Morincgeologiya" JSC.

- There drilled one 252 m test well and two 12 m test wells in the yard of administrative building of "Bakikhanov" Surveying Company of "Medengeofizika" Department which located in Bakikhanov settlement.

In 2007 **prospect drilling works** were carried out in country-wide oil and gas fields, exploration targets and contractual areas by drilling enterprises of the SOCAR and foreign oil companies.

There conducted exploration-prospecting works actually within reporting period in offshore area - Western Absheron and Pirallahy fields of Absheron archipelago and in onshore area - Jahandar

area of Kura and Gabirri interfluve, Hovsan-Turkan geological basin of Absheron peninsula.

Exploratory drilling works accomplished to the extent of 5142 m (110.6%) against the assigned task of 4650 m, 4 wells launched with drilling, 2 wells completed with drilling and 3 wells completed with construction. As a result of such works, there obtained an increase in oil reserves as 0.661 mln tons (37%), in gas reserves as 6.117 bln. m³ (122.4%) and in condensate reserves as 0.605 mln tons (151.3%).

In partnership with foreign oil companies, prospect drilling operations were implemented in "Shah-deniz" gas condensate field and "Inam" exploration target.

Prospecting well №SDX-4 at design depth of 7026 m launched to drilling in South-Eastern flank of "Shah-deniz" field on 18

Fasilə lay dəstəsi ilə bərabər digər kəşfiyyat obyektlərinin neftlilik-qazlılıq sahəsini dəqiqləşdirmək və qiymətləndirmək məqsədilə SDX-4 nömrəli kəşfiyyat quyusunun lüləsi 12 mart 2007-ci il tarixində qazılmağa başlamış və 7 noyabr 2007-ci ildə 6650 metr dərinliyə çatdırılmışdır. Sonuncu lülə kəsilişdə Balaxanı VIII və X horizontlarının (SP₂) və Fasilə lay dəstəsinin (SP₃) qumlarını açmış və bu obyektlərdə Cənub-Qərb qanadda da zəngin qaz-kondensat yatağının mövcudluğunu tam təsdiq etmişdir.

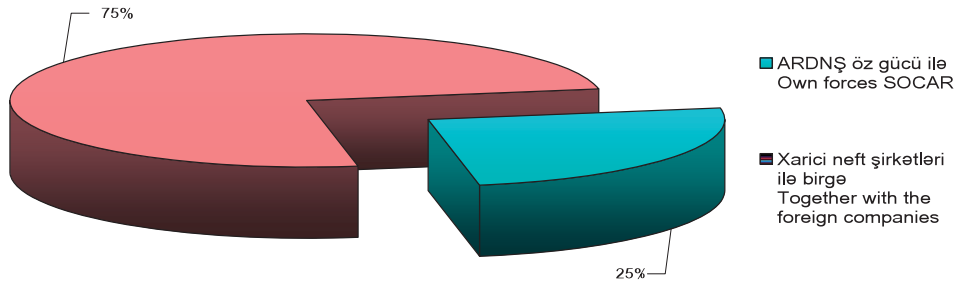
Hesabat ilində İnam perspektivli strukturunda layihə dərinliyi 5404 metr olan 2 nömrəli axtarış quyusu I lülə ilə "İstiqlal" YarımDalma Qazma Qurğusu ilə 11 noyabr 2007-ci ildə qazılmağa başlamış və 9 dekabr 2007-ci ildə 1001 metrə, II lülə ilə isə 9 dekabr 2007-ci ildən 01 yanvar 2008-ci ilə kimi 1000 metrə çatdırılmışdır.

Beləliklə, hesabat ilində xarici neft şirkətləri ilə birgə 15384 metr qazma işləri görül-

January 2006 and reached to depth of 7301 m till 12 March 2007. The hole of prospecting well №SDX-4 launched to drilling on 12 March 2007 and reached to depth of 6650 m on 07 November 2007 in order to update and estimate other oil and gas-bearing area (reservoir) of exploratory/survey targets along with Pereriv suite in South-Eastern flank of "Shah-deniz" field. The last hole penetrated sands of Balakhany VIII and X horizons (SP₂) and Pereriv suite (SP₃) in the section and, completely certified subsisting of prolific gas-condensate field in South-Western flank of these targets, too.

Prospecting well №2 at design depth of 5404 m with I hole launched to drilling by "Istiglal" Semi-submersible Drilling Rig in "Inam" exploration target on 11 November 2007 within reporting period and reached to 1001 m on 09 December 2007, but attained to 1000 m with II hole from 09 December 2007 till 01 January 2008.

2007-ci ildə kəşfiyyat qazma işləri Exploration drilling in 2007

müşdür.

Cəmi Azərbaycanın dəniz və quru ərazisində 20526 metr həcmində axtarış-kəşfiyyat qazma işləri aparılmışdır.

Thus, there conducted drilling works to the extent of 15384 m in partnership with foreign oil companies within reporting year.

In total, exploratory drilling works at 20526 m capacity were implemented in offshore and onshore sites of Azerbaijan.

Yataqların işlənməsi Field development

Hazırda ARDNŞ üzrə 57 neft-qaz yatağın-dan karbohidrogen hasil edilir ki, onlardan da 39-u Azərbaycanın quru və 18-si isə dəniz ərazisindədir. İşlənmənin əvvəlindən 01.01.2008-ci il tarixinə kimi istismarda olmuş yataqlardan 1562,6 mln ton neft və qaz kondensatı, 521,3 mlrd m³ qaz çıxarılmışdır.

2007-ci ildə ARDNŞ üzrə planda nəzərdə tutulmuş 123 yeni quyuya qarşı 149 quyuyu, o cümlədən MM və ƏŞ-lər üzrə 14 quyuya qarşı 31 quyuyu istismara verilmişdir.

Son illər aparılmış istismar qazması nəticələrinin təhlili yeni quyuların qazılaraq istismara verilməsinin yataqlar üzrə hasilatın sabitləşməsi və artırılması üçün əsas şərtlərdən biri olduğunu təsdiq edir. İstismar qazması hesabına işlənmədə olan obyektlərdə quyuyu şəbəkəsi qismən bərpa edilir, texniki səbəbdən sıradan çıxmış köhnə quyular yeniləri ilə əvəz olunur və yatağın lazımi texnoloji rejimdə istismarı üçün şərait yaranır.

2007-ci il ərzində Şirkət üzrə su vurulan obyektlərdən 351,5 min ton, o cümlədən, dəniz üzrə 101,8 min ton, quru üzrə 249,7 min ton əlavə neft hasil edilmişdir. NQÇİ-lər üzrə yataqların lay təzyiqlərinin düşməsinin qarşısının alınması üçün laylara nəzərdə tutulmuş 4,6 mln m³ əvəzinə 3,8 mln m³ su vurulmuş və 190,5 min ton plana qarşı 173,4 min ton əlavə neft hasil edilmişdir. Dəniz yataqlarında laylara süni təsir məqsədilə 1,7 mln m³-ə qarşı 0,9 mln m³ su vurulmuş, nəticədə 101,8 min ton əlavə neft hasil edilmişdir.

Layların neft veriminin artırılmasının digər üsulları vasitəsilə (III üsul) "Azneft" İB üzrə 20,2 min ton plana qarşı 18,3 min ton, o cümlədən quruda 10,4 min ton, dənizdə 7,9 min ton əlavə neft hasil edilmişdir.

"Azneft" İB 796 geoloji tədbir planına qarşı 990 tədbir həyata keçirmişdir ki, bunlardan 843-ü səmərəli olmuşdur. Keçirilən tədbirlər nəticəsində 343,0 min ton plana qarşı 499,2 min ton əlavə neft hasil edilmişdir.

Presently SOCAR produces hydrocarbons from 57 oil and gas fields, of which 39 are located in onshore and 18 in offshore areas of Azerbaijan. During the period of production start-up through 01.01.2008 a total of 1562.6 mln tons of oil (together with gas condensate) and 521.3 bln m³ of gas were produced from the operated fields.

In 2007, SOCAR commissioned 149 new wells versus the planned 123, as well as 31 wells versus 14 planned for joint ventures and operating companies.

Drilling and bringing on-stream of new wells are proved out as one of the principal conditions for stabilizing and growth of field production by analysis of development drilling carried out in recent years. Well system being under development is partly recovered by production drilling and technically obsolescent old wells are replaced with new ones and there emerges opportunities for eligible operation practice of field.

The Company's water pumped facilities produced a total of 351.5 ths tons of additional oil in 2007, including 101.8 ths tons from offshore sources and 249.7 ths ton from onshore sources. Instead of 4,6 mln m³ of water 3.8 mln m³ of water was pumped to layers in order to reduce the layer pressures of fields by "Azneft" PU's OGED's and 173.4 ths tons of additional oil were produced versus the planned 190.5 ths tons. 0.9 mln m³ of water was pumped to layers of offshore fields versus the planned 1.7 mln m³ in order to generate artificial pressure, whereby additional 101.8 ths tons of oil were produced.

Using other techniques of increasing the oil recovery levels of deposits (III methods), "Azneft" PU produced 18.3 ths tons of additional oil versus the planned 20.2 ths tons, including 10.4 ths tons onshore, and 7.9 ths tons offshore.

"Azneft" PU carried out 990 geological actions versus the planned 796, of which 843 are effective. As a result of the actions taken additional 499.2 ths tons of oil versus the planned 343.0 ths tons were produced.

Qazma Drilling

Neft və qaz hasilatının yüksəldilməsində qazmanın rolu əvəzsizdir.

2007-cı ildə proqnozlaşdırılan 189500 m əvəzinə 190376 m ümumi qazma keçidi olmuşdur ki, bu da proqnozdan 0,5% və ya 876 m çoxdur. O cümlədən, istismar qazması üzrə proqnozdan 384 m, kəşfiyyat qazması üzrə - 492 m çox qazma keçidi olmuşdur.

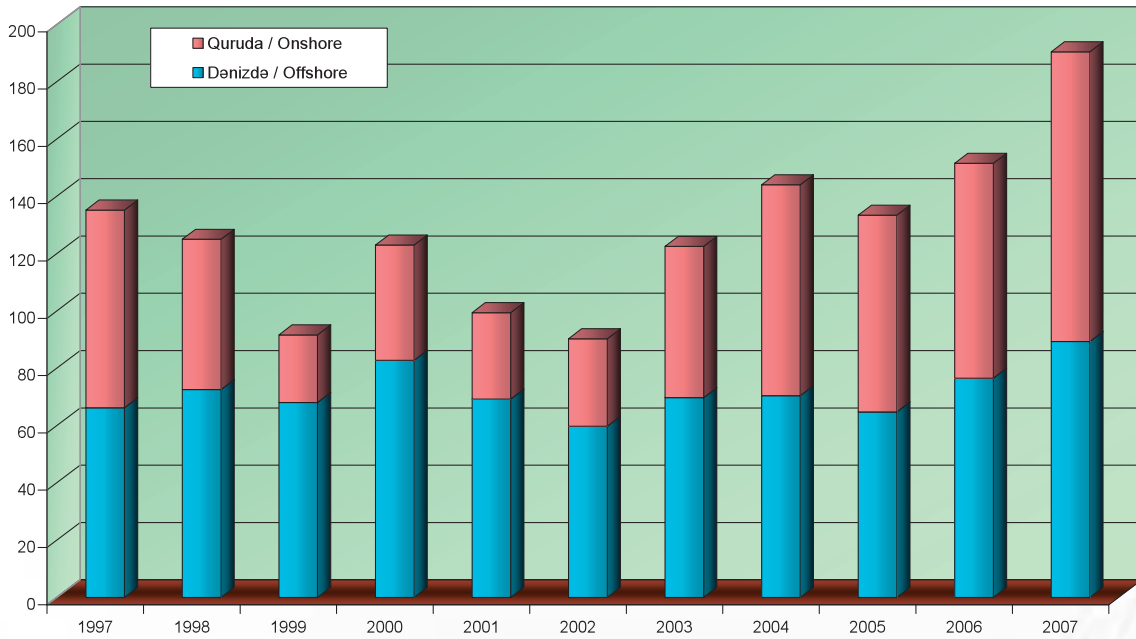
Drilling is utterly indispensable for oil and gas production growth purposes.

In 2007 a total of 190376 m worth of drilling works were carried out versus the projected 189500 m, which is 0.5% or 876 m more than projected figure. Also, operational drilling made 384 m and exploration drilling made 492 m more than projected.

Qazma göstəriciləri
Drilling indicators

	2006	2007	2006-cı ilə nisbətən Relative to 2006	
			%	fərq gap
Qazılmışdır, metr Drilled, meters	151494	190376	125,7	+38882
o cüml.: - istismar incl.: - operational	149277	185234	124,1	+35957
- kəşfiyyat - exploration	2217	5142	231,9	+2925
Dəzgahların miqdarı Drilling launched wells	404,3	412,9	102,1	+8,6
o cüml.: - istismar incl.: - operational	395,4	398,7	99,6	-1,7
- kəşfiyyat - exploration	8,9	19,2	215,7	+10,3
Qazma sürəti, m/dəzgah-ay Drilling speed, m/facility-month				
o cüml.: - istismar incl.: - operational	377	470	124,5	+93
- kəşfiyyat - exploration	249	268	107,6	+19
Qazması başlanan quyular Drilling launched wells	84	105	125,0	+21
o cüml.: - istismar incl.: - operational	82	101	123,2	+19
- kəşfiyyat - exploration	2	4	200,0	+2
Qazması qurtaran quyular Drilling completed wells	74	116	156,8	+42
o cüml.: - istismar incl.: - operational	71	114	160,6	+43
- kəşfiyyat - exploration	3	2	66,7	-1
Tikintisi qurtaran quyular Constructed wells	66	111	168,2	+45
o cüml.: - istismar incl.: - operational	64	108	168,8	+44
- kəşfiyyat - exploration	2	3	150,0	+1

ARDNŞ-də (MM və ƏŞ-lər nəzərə alınmadan) qazıma keçidi, min metr
SOCAR's drilling (without JV and OC's), ths meters

Neft və qaz hasilatı Oil and gas production

2007-ci ildə ARDNŞ (quruda fəaliyyət göstərən MM və ƏŞ-lər nəzərə alınmaqla) üzrə 8800,9 min ton, o cümlədən "Azneft" İB üzrə 7606,8 min ton, MM və ƏŞ-lər üzrə 1194,1 min ton neft hasil olunmuşdur.

In 2006 the SOCAR (including onshore JV and OC's) a total of 8800.9 ths tons of oil, including "Azneft" PU producing 7606.8 ths tons, and JV and OC's producing 1194.1 ths tons of oil.

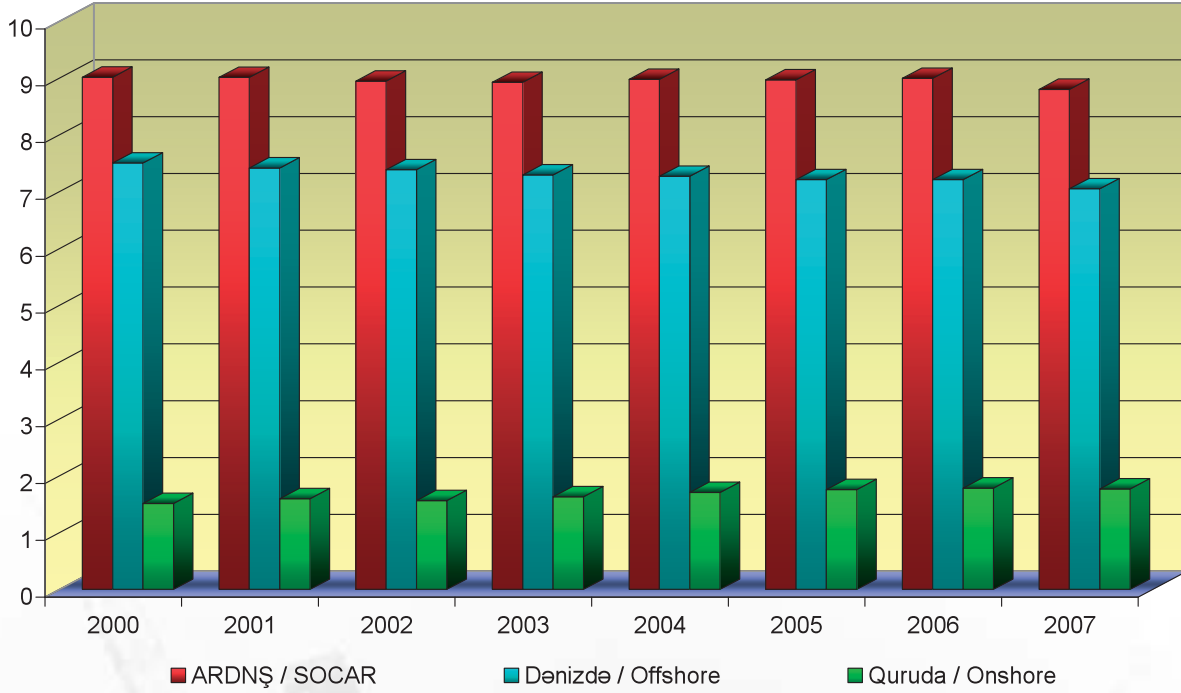
Neft hasilatı (min ton)
Oil production (ths tons)

	2006	2007	2006-cı ilə nisbətən Relative to 2006	
			%	fərq gap
Neft hasilatı – cəmi Oil production - total	8993,8	8800,9	97,9	-192,9
o cüml. - «Azneft» İB incl. - "Azneft" PU	7772,5	7606,8	97,9	-165,7
- MM və ƏŞ-lər - JV and OC's	1221,3	1194,1	97,8	-27,2

Qeyd. 2006-cı ildə "Qum Adası" NQÇİ-nin "Zığ" və "Hövsan" yataqlarının bazasında "Abşeron" ƏŞ-nin yaradılması ilə əlaqədar, göstəricilərin müqayisəliliyini təmin etmək məqsədilə, 2006-cı il üzrə "Qum Adası" NQÇİ-nin saziş sahəsinə düşən hasilatı "Azneft" İB-dən çıxarılmış, MM və ƏŞ-lərin hasilatına daxil edilmişdir.

Note. For ensuring comparison of indices in respect to establishment of "Absheron" OC in 2006 based on "Zygh" and "Hovsan" fields of "Gum Adasy"(OGPD), production of "Gum Adasy" OGPD per contractual area on 2006 was taken out from "Azneft" Production Unit and incorporated in the production of JV and OC's.

ARDNŞ üzrə neft hasilatı (mln ton)
Oil production in SOCAR (mln tons)

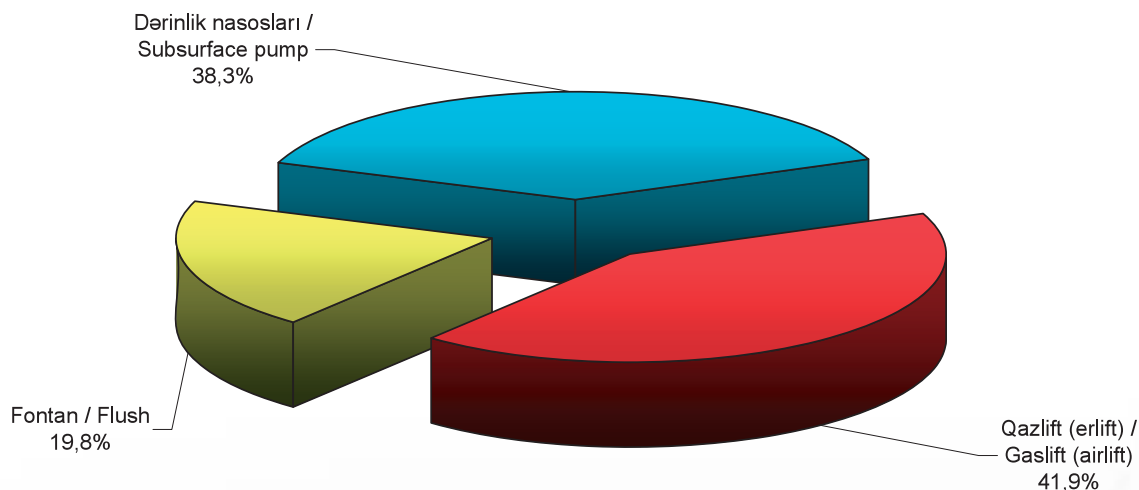
ARDNŞ üzrə ümumi neft hasilatının 38,3%-i fontan, 41,9%-i qazlift (erlift), 19,8%-i dərinlik nasosu (ştanqlı və dalma) üsulları ilə həyata keçirilmişdir.

SOCAR's oil production included 38.3% of flush production technique, 41.9% of gaslift (airlift), 19.8% of deep pump (sucker-rod and fixed pumps) methods.

İstismar üsulları üzrə neft hasilatı
Oil production by operational techniques

	Fontan Flush		Qazlift (erlift) Gaslift (airlift)		Dərinlik nasosları Subsurface pump	
	hasilat, min ton Production, tht tons	xüsusi çəkisi, % percentage	hasilat, min ton Production, tht tons	xüsusi çəkisi, % percentage	hasilat, min ton Production, tht tons	xüsusi çəkisi, % percentage
«Azneft» İB "Azneft" PU	3310,0	43,5	3618,1	47,6	678,7	8,9
MM və ƏŞ-lər JV and OC's	58,7	4,9	67,2	5,6	1068,2	89,5
ARDNŞ SOCAR	3368,7	38,3	3685,3	41,9	1746,9	19,8

2007-ci ildə ARDNŞ-də istismar üsulları üzrə neft hasilatının xüsusi çəkisi
Operation techniques percentage by oil production in SOCAR in 2007

ARDNŞ üzrə 2007-ci ildə hasil olunmuş neftin 94,3%-i keçici fond quyulalından, 1,4%-i fəaliyyətsiz fondan istismara qaytarılmış quyulardan, 4,3%-i isə yeni quyulardan alınmışdır.

SOCAR's oil production in 2007 included 94.3% of oil from transitional stock wells, 1.4% from wells returned to operation from the idle stock and 4.3% from new wells.

Quyuların kateqoriyaları üzrə neft hasilatı
Oil production by well categories

	Keçici fond quyuları Transitional stock wells		Fəaliyyətsiz fondan alınan quyular Wells from idle stock		Yeni quyular New wells	
	hasilat, min ton Production, tht tons	xüsusi çəkisi, % percentage	hasilat, min ton Production, tht tons	xüsusi çəkisi, % percentage	hasilat, min ton Production, tht tons	xüsusi çəkisi, % percentage
«Azneft» İB "Azneft" PU	7188,4	94,5	95,3	1,3	323,1	4,2
MM və ƏŞ-lər JV and OC's	1112,4	93,2	29,0	2,4	52,7	4,4
ARDNŞ SOCAR	8300,8	94,3	124,3	1,4	375,8	4,3

2007-ci ildə ARDNŞ (MM və ƏŞ-lər nəzərə alınmaqla) 1228,7 min ton xam neft ixrac etmişdir.

Hesabat ilində neft hasilatı sahəsində aşağıdakı əsas tədbirlər həyata keçirilmişdir.

- ARDNŞ üzrə qazmadan 149 yeni quyular və fəaliyyətsiz fondan 393 quyular, o cümlədən "Azneft" İB üzrə müvafiq olaraq 118 və 150 quyular istismara daxil edilmiş və bu quyulardan ümumilikdə ARDNŞ üzrə 500,1, o cümlədən "Azneft" İB üzrə 418,4 min ton neft hasil olunmuşdur;

In 2007 the SOCAR (in view of LLCs and Operating Companies) exported 1228.7 ths tons of crude oil. In reporting year the following key actions were carried out on oil production:

- 149 new wells after drilling and 393 wells from non-operating stock on the SOCAR, including on "Azneft" Production Unit 118 and 150 wells came onstream relevantly and in total, there produced 500.1 ths tons of oil on the SOCAR, including 418.4 ths

- Həyata keçirilmiş 5558 geoloji-texniki tədbir hesabına 584,0 min ton əlavə neft hasil olunmuşdur;
- Yeni qazılmış 7 qaz quyusundan 400,0 mln kub metrden çox qaz hasil edilmişdir;
- "Günəşli" yatağında 8 quyu üzərində aparılmış geoloji-texniki tədbir nəticəsində 240,0 mln kub metr əlavə qaz hasil edilmişdir;
- "Günəşli" yatağındakı 4 və 14 sayılı özüllərdən Neft Daşlarına çəkilmiş yeni qaz kəmərləri vasitəsilə hər gün 10 mln m³-ə qədər qaz Neft Daşlarına, oradan isə sahile nəql olunur;
- "Günəşli" yatağındakı 11 sayılı özül genişləndirilib, 6 yeni qaz quyusunun qazılması üçün hazırlıq işləri aparılır;
- "Günəşli" yatağındakı 4 sayılı platformada alçaq təzyiqli qazın nəqli üçün 4 mln m³/gün məhsuldarlığı olan kompressor stansiyasının layihə işləri başa çatdırılıb, tikinti-quraşdırma işlərinə başlanılıb;
- "Günəşli" yatağının 8, 15 və 19 sayılı özüllərində layihə üzrə nəzərdə tutulmuş quyuların hamısının qazılıb qurtarmasına baxmayaraq, əlavə layihə və tikinti-quraşdırma işləri aparmaqla yeni quyuların qazılması üçün texniki şərait yaradılmışdır. Bu tədbir, böyük kapital xərci hesabına yeni platforma tikmədən, mövcud platformalardan yeni quyular qazıb istismara daxil etməyə imkan vermişdir;
- İstismar olunan yataqlarda mövcud texniki-texnoloji kommunikasiya və infrastruktur, o cümlədən, neft-qaz yığım-nəql sistemləri, kompressor stansiyaları və elektrik təchizat şəbəkələri təkmilləşdirilmiş və yenidən qurulmuşdur. Bunun da nəticəsində neft hasilatının sabit saxlanmasına, qaz hasilatının isə xeyli artırılmasına nail olunmuşdur;
- Neft Daşlarında yeni tikilmiş 1887 nömrəli platformada 8 quyu istismara daxil edilərək gündə 450 ton neft hasil olunur. Yeni quyuların qazılması və aparılan əlavə geoloji-texniki tədbirlərin nəticəsidir ki, "Neft Daşları" NQÇİ üzrə 2007-ci ildə neft hasilatı əvvəlki ilə müqayisədə 44 min ton, 2005-ci ilə müqayisədə isə 121 min ton çox olmuşdur.
- Neft Daşlarındakı 2 sayılı kompressor stansiyasının məhsuldarlığının əlavə 3,6 mln m³/gün artırılması üçün tədbirlər həyata keçirilir;
- "Neft Daşları" və "28 may" NQÇİ-lərinin dəniz obyektlərinin elektrik enerjisi ilə

tons of oil on "Azneft" Production Unit on account of these wells;

- 584.0 ths tons of oil were produced additionally through 5558 geotechnical actions carried out;
- More 400.0 mln cubic meter of gas were produced from 7 newly drilled gas wells;
- Additional 240.0 mln cubic meter of gas were produced as a result of geotechnical actions conducted in 8 wells of "Gunashli" field;
- Each day about 10 mln m³ gas were transported to Neft Dashlari, then ashore through new gas pipelines laid from jackets #4, 14 of "Gunashli" field to Neft Dashlari;
- Jacket #11 of "Gunashli" field was reamed and preparatory works are carried out for drilling of 6 new gas wells;
- There completed design works on compressor station with 4 mln m³/day throughput for transportation of low-pressure gas in platform jacket №4 of "Gunashli" field and construction-assembly works commenced;
- Notwithstanding the completion of drilling of all wells in jackets #8, 15, 19 of "Gunashli" field which designated under the project, there created technical conditions for drilling of new wells by performing extra design and construction-assembly works. This action facilitated the drilling of new wells through current platform jackets and putting into commission without construction of new platform jacket at the expense of large-scale capital;
- Technological communications and infrastructures existing in the operated wells, including oil and gas collection-transportation systems, compressor stations and electricity supply networks were improved and refurbished. As a result, it was possible to keep oil production steady and to increase gas production considerably;
- Each day 450 tons of oil are produced by coming onstream of 8 wells in platform jacket #1887 which newly constructed in Neft Dashlari. It is a consequence of new wells drilling and the additional geotechnical actions that oil production on "Neft Dashlari" OGPD was higher as 44 ths tons in 2007 in comparison with the previous year, but was higher as 121 ths tons in comparison with 2005;
- The actions are ongoing for additional increase as 3.6 mln m³/day the in throughput of compressor station №2 in Neft Dashlari;

etibarlı təminatı üçün yeni Qaz Turbinli Elektrik Stansiyasının layihəsinin işlənməsinə və tikinti meydançasının hazırlanmasına başlanılmışdır;

"Abşeronneft" NQÇİ üzrə 2008-2010-cu illərdə neft və qaz hasilatının artırılması üçün xüsusi Tədbirlər Proqramı hazırlanmışdır. Bu Proqram əsasında əlavə quyuların qazılması, yeni obyektlərin tikilməsi, mövcud infrastruktur və kommunikasiyaların yenidən qurulması istiqamətlərində konkret tədbirlər müəyyənləşdirilmiş və icrasına başlanılmışdır.

ARDNŞ tərəfindən işlənmədə olan yataqlardan qaz hasilatının artırılması, "Azəri-Çıraq" yataqlarının işlənməsinin intensivləşdirilməsi və "Şah-dəniz" yatağının istismara daxil edilməsi hesabına 2007-ci ildə həm ölkədaxili tələbat tam ödənilmiş, həm də Azərbaycan qaz ixracatçısı qismində dünya bazarına qədəm qoymuşdur.

Beynəlxalq konsorsiumlar üzrə 2007-ci ildə 3,9 mlrd m³ qaz təhvil verilmişdir, bu da 2006-cı ilə müqayisədə 1,8 mlrd m³ (və ya 82%), 2005-ci ilin göstəricisindən isə 2,2 mlrd m³ (və ya 128%) çoxdur.

2007-ci ildə istismara daxil edilmiş Cənubi Qafqaz Boru Kəməri vasitəsilə Türkiyəyə 1210 mln m³, Gürcüstana isə 252 mln m³ "Şah-dəniz" qazı nəql edilmişdir.

ARDNŞ üzrə 1999-cu ildən ilbəil azalan qaz hasilatında 2006-cı ildə ilk dəfə olaraq artım nail olunmuş və artım 2005-ci ilə nisbətən 13,4%, 2007-ci ildə isə artım 2006-cı ilə nisbətən 34,6% (2005-ci ilə nisbətən 52,6%) təşkil etmişdir.

• There started development of design for new Gas Turbine Electric Power Plant and arrangement of construction site in order to ensure sustainability of electricity supply of offshore facilities of "Neft Daxları" and "28 May" OGPDs;

A special "Action Programme" was compiled for enhancement of oil and gas production on "Absheronneft" OGPD within 2008-2010. In accordance with this Programme specific actions were determined and launched in the drilling of additional wells, construction of new facilities and refurbishment of current infrastructures and communications.

In virtue of gas production expansion from the fields under development by the SOCAR and intensification of "Azeri-Chirag" fields' development and putting into commission of "Shah-deniz" field, countrywide demand was completely satisfied in 2007 and Azerbaijan Republic took steps towards world market in capacity of gas exporter as well.

There delivered 3.9 bln. m³ of gas on the international consortiums in 2007, subsequently it is higher as 1.8 bln. m³ (or 82%) in comparison with 2006, but as higher as 2.2 bln. m³ (or 128%) than the index of 2005.

"Shah-deniz" gas to the extent of 1210 mln m³ were transported to Turkey, but 252 mln m³ to Georgia via South Caucasus Pipeline which brought on stream in 2007.

For the first time in 2006 there emerged a growth in yearly declining gas production since 1999 on the SOCAR and the growth totaled to 13.4% in comparison with 2005 and reached to 34.6% (52.6 % in comparison with 2005) in 2007 as compared with 2006.

Qaz hasilatı (mln m³)
Gas production (mln m³)

	2006	2007	2006-cı ilə nisbətən Relative to 2006	
			%	fərq gap
«Azneft» İB "Azneft" PU	4327,4	5853,5	135,3	+1526,1
MM və ƏŞ-lər JV and OC's	128,6	144,0	128,6	+15,4
ARDNŞ SOCAR	4456,0	5997,5	134,6	+1541,5

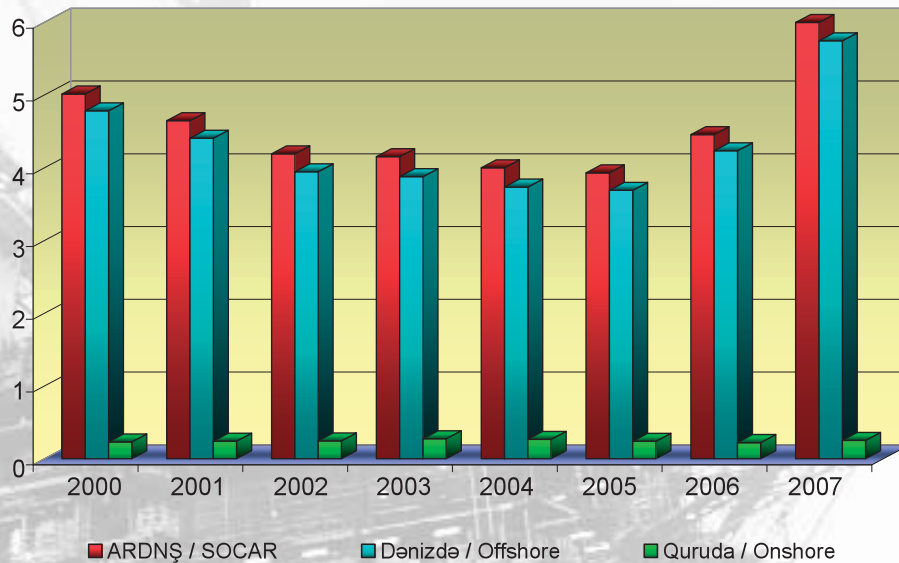
Qaz hasilatı proqnozu hesabat ilinin bütün ayları ərzində artıqlaması ilə yerinə yetirilmişdir. 2007-ci ilin sonlarında orta gündəlik qaz hasilatı 19,8 mln m³ təşkil etmişdir ki, bu da ilin əvvəlindəki 14,8 mln m³ səviyyəsindən 33,8% artıqdır.

Gas production forecast was overfulfilled within all months of the reporting year. At the end of 2007 the average daily gas throughput reached to 19.8 mln m³ that this index is 33.8% higher than level to the extent of 14.8 mln m³ at the beginning of the year.

Qaz təhvilə (mln m³)
Gas handover (mln m³)

	2006	2007	2006-cı ilə nisbətən Relative to 2006	
			%	fərq gap
«Azneft» İB "Azneft" PU	3730,2	5137,4	137,7	+1407,2
MM və ƏŞ-lər JV and OC's	68,8	83,0	120,6	+14,2
ARDNŞ SOCAR	3799,0	5220,4	137,4	+1421,4

ARDNŞ üzrə qaz hasilatı (mlrd kub metr)
Gas production in SOCAR (bln cub. m)

Ölkə üzrə qazın yığılması, nəqli və paylanması sisteminin texniki imkanlarının daha da genişləndirilməsi və etibarlılığının artırılması məqsədilə əlavə qaz kəmərlərinin çəkilməsi və yeraltı qaz anbarlarının yenidən qurulması istiqamətində kompleks tədbirlər həyata keçirilmişdir. "Səngəçal Baş Qurğuları - Qalmaz - Qazıməmməd KS" (D_s - 1220 mm, L - 47 km, P_{iş} - 41 at) , "Səngəçal Baş Qurğuları - Qaradağ YQA - Qaradağ QPS"

There assumed integrated measures in installation of additional gas pipelines and in refurbishment of the underground gas storages for more enhancement and reliability improvement of engineering capabilities of countrywide gas collection, transportation and distribution system. Construction of "Sangachal Master Installations - Galmaz - Gazimammad KS" (D_s - 1220 mm, L - 47 km, P_{wrk} - 41hp), "Sangachal Master Installations

(D_s - 720 mm, L - 23 km, $P_{i\dot{s}}$ - 90 at) və "Səngəçal terminalı - Səngəçal Baş Qurğuları (D_s - 508 mm, L - 4,5 km, $P_{i\dot{s}}$ - 90 at) qaz kəmərlərinin tikintisi başa çatdırılmış, Qaradağ YQA-nın yenidən qurulması üçün müvafiq layihələr hazırlanmış, quyuların təmirinə və tikinti-quraşdırma işlərinə başlanılmışdır.

ARDNŞ üzrə 01.01.2008-ci il tarixinə istismar fondunda 9904 quyu olmuşdur. İstismar fondunun 27,0%-ni fəaliyyətsiz fond

- Garadagh YGA - Garadagh GPS" (D_s - 720 mm, L -23 km, P_{wrk} - 90hp) and "Sangachal Terminal - Sangachal Master Installations" (D_s - 508 mm, L - 4,5 km, P_{wrk} - 90hp) gas pipelines have been completed, relevant designs for refurbishment of Garadagh YGA been developed and repair & construction-assembly works have been launched.

The SOCAR's operational stock included 9904 wells as of 01.01.2008. Idle wells constituted 27.0% of the operational stock.

İstismar quyu fondunun strukturu
Structure of operational well stock

	İstismar quyu fondu Operational well stock		o cümlədən including					
			İşlək quyu fondu Performing well stock		Fəaliyyətsiz quyu fondu Idle well stock		Qazmadan sonra mənimsəmədə Post-drilling mobilization	
	01.01.2007	01.01.2008	01.01.2007	01.01.2008	01.01.2007	01.01.2008	01.01.2007	01.01.2008
«Azneft» İB "Azneft" PU	6111	6156	4830	4860	1272	1285	9	11
MM və ƏŞ-lər JV and OC's	3707	3748	2209	2351	1491	1390	7	7
ARDNŞ SOCAR	9818	9904	7039	7211	2763	2675	16	18

Neftin emalı Oil refinery

ARDNŞ-nin tərkibində iki neft emalı zavodu fəaliyyət göstərir: H. Əliyev ad. Bakı NEZ və "Azərneftyağ" NEZ.

İki zavodun ümumi istehsal gücü 20 mln ton xam neft təşkil edir.

2007-ci ildə ARDNŞ-nin neft emalı zavodları 7504,2 min ton neft emal etmişdir.

SOCAR operates two oil refineries: H. Aliyev Baku Oil Refinery (BOR) and "Azerneftiyagh" Oil Refinery (OR).

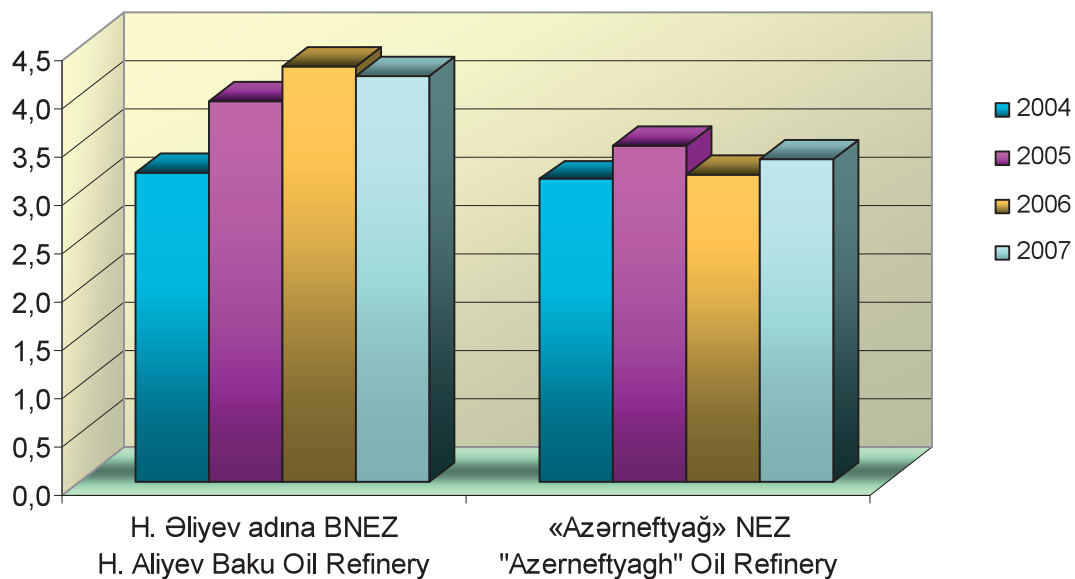
The two refineries have a combined throughput capacity of 20 mln tons of crude oil.

In 2006 SOCAR's oil refineries processed 7504.2 ths tons of oil.

*Neftin emalı (min ton)
Oil treatment (ths tons)*

	2006	2007	2006-cı ilə nisbətən Relative to 2006	
			fərq gap	%
Neftin emalı, cəmi Oil treatment, total	7450,7	7504,2	+53,5	100,7
o cümlədən: including:				
- H. Əliyev adına BNEZ - H. Aliyev Baku Oil Refinery	4278,8	4179,6	-99,2	97,7
- «Azərneftyağ» NEZ - "Azerneftiyagh" Oil Refinery	3171,9	3324,6	+152,7	104,8

Zavodlar üzrə neft emalı, mln ton Oil treatment of refineries, mln tons

Son illərdə olduğu kimi 2007-ci ildə də, H. Əliyev ad. BNEZ-da istismar edilən təkrar emal qurğularının işini yaxşılaşdırmaq məqsədilə, "Azərneftyağ" NEZ-da istehsal olunmuş soba mazutu məhsulunun müəyyən hissəsinin BNEZ-də emal edilərək, ondan soba mazutu ilə yanaşı, xeyli miqdarda yüksəkölçümlü benzin komponenti və maye qazların istehsalı bu ildə də davam etdirilmişdir. Hesabat ilində 463,0 min ton mazut təkrar emala daxil olmuşdur. Bundan soba mazutu ilə yanaşı, 97,4 min ton yüksək keyfiyyətli avtomobil benzini komponenti, 22,5 min ton maye qaz, 54,3 min ton dizel yanacağı komponenti və 26,6 min ton koks istehsal edilmişdir.

Hesabat ilində 6968,7 min ton neft məhsulları istehsal olunmuşdur ki, bu da 2006-cı illə müqayisədə 70,8 min ton çoxdur.

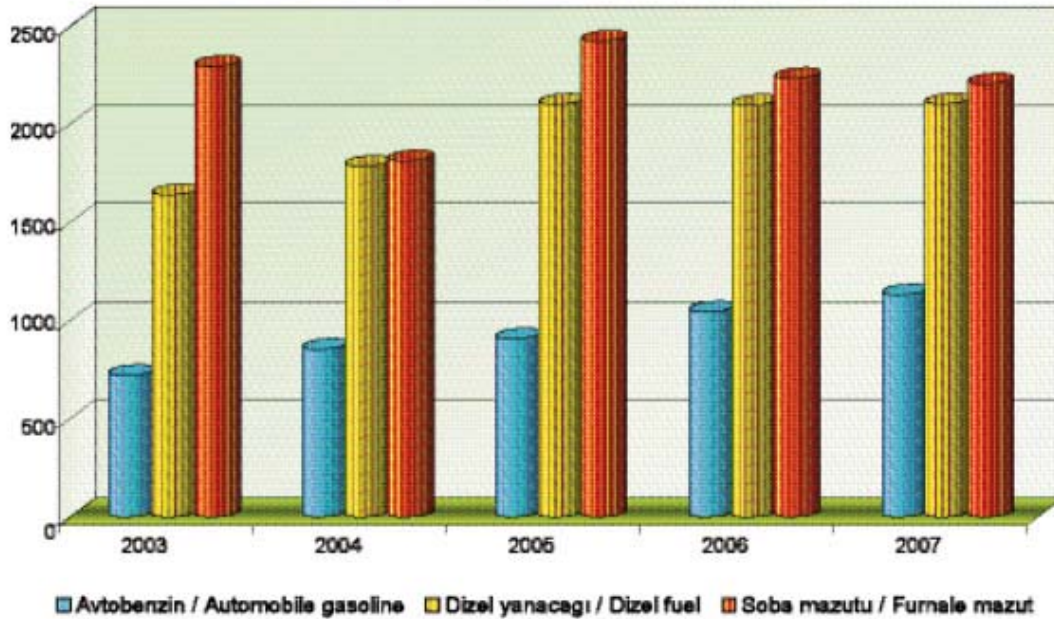
For improvement of function of refinery units operated in H. Aliyev BOR in 2007 as it was in recent years, certain part of boiler oil produced in "Azerneftyagh" OR was reprocessed in H.Aliyev BOR and hereon large-scale production of high-octane petrol components and liquid gases along with boiler oil continued this year, too. In reporting year 463.0 ths tons of residual oil were reprocessed. Including, boiler fuel, 97.4 ths tons of qualitative petrol, 22.5 ths tons of liquid gas, 54.3 ths tons of diesel and 26.6 ths tons of coke components were produced.

6968.7 ths tons of oil products were produced in the reported year, which is 70.8 ths tons more than the 2006 level.

*Neft məhsulları istehsalı (min ton)
Oil products (ths tons)*

	2006	2007	2006-cı ilə nisbətən Relative to 2006	
			ferq gap	%
Avtobenzinlər Car gasoline	1042,7	1129,4	+86,7	108,3
Digər yanacaqlar Other fuels	3130,7	3136,8	+6,2	100,2
Ağ neft (KO-20) Kerosene (KO-20)	43,9	32,0	-11,9	72,9
Soba mazutu (əmtəəlik) Fuel oil (commodity)	2231,5	2204,0	-27,5	98,8
Neft bitumu Oil bitumen	161,9	182,9	+21,0	112,9
Neft koksu Oil coke	67,2	84,7	+17,5	126,0
Sürtkü yağları Lubricants	75,6	53,5	-22,1	70,7
Maye qazlar Liquid gases	148,0	145,0	-3,0	98,0
Açıq rəngli məhsullar Light oil products	4173,8	4232,0	+58,2	101,4
Açıq rəngli məhs. çıxım %-i Light oil products, deduction percentage	56,0	56,4	+0,4	-

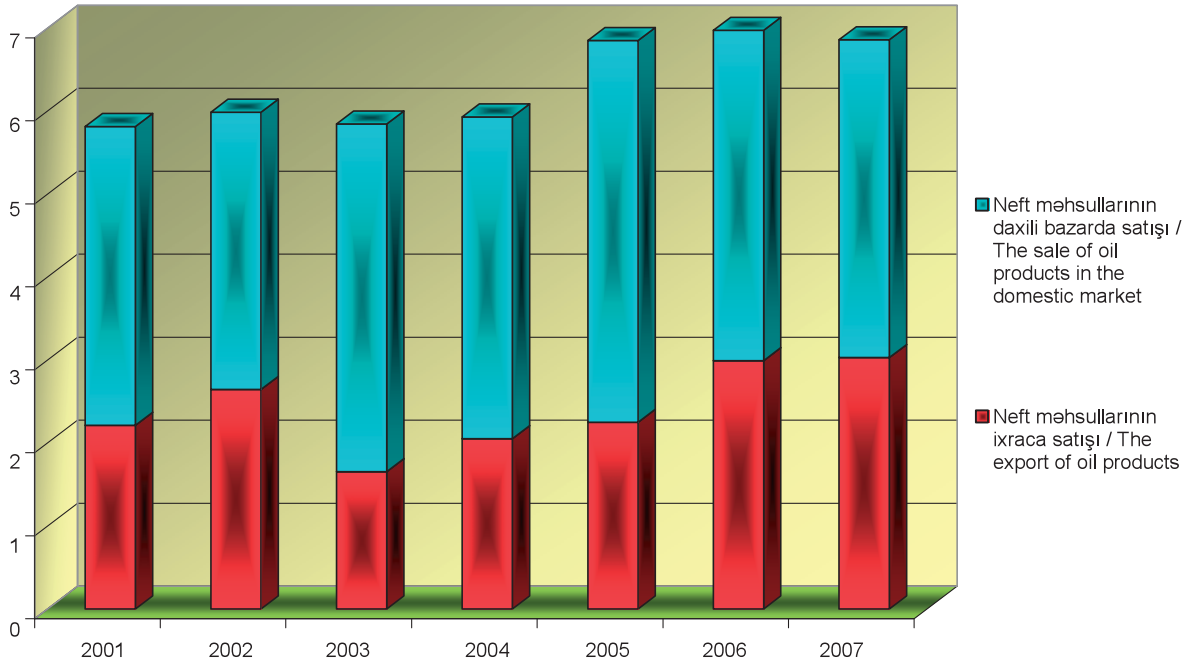
**ARDNS-də əsas neft məhsullarının istehsalı (min ton)
The main oil products production in SOCAR (ths tons)**

Hesabat ilində cəmi 6,86 mln ton, o cümlədən 3,03 mln ton neft məhsulları xaricə, 3,83 mln ton daxili bazarda satılmışdır.

In reporting year there sold total 6.86 mln tons of oil, including 3.03 mln tons abroad and 3.83 mln tons in domestic market.

Xam neft və neft məhsullarının satışı (mln ton)
Crude oil and oil products sales (mln tons)

Neft emalı kompleksində neftin və yarımfabrikatların emalı zamanı istismar edilən qurğularda müəyyən itkilər əmələ gəlir. Qurğularda emal edilən xammalın həcmindən və təkrar emal qurğularının işindən asılı olaraq, həmin itkilərin miqdarı dəyişən olur. İtkilərin normaları çox vaxt istismarda olan qurğuların layihə və yaxud da reqlament sənədlərinə əsasən müəyyən edilir. Bundan başqa, neft məhsullarının saxlanması və nəqli zamanı da müəyyən miqdarda itkilər yaranır. Onların neft məhsullarının istehsalına və müəssisələrin əmtəəlik məhsulunun maya dəyərində birbaşa təsirini nəzərə alaraq, itkilərin təhlil edilməsi əhəmiyyətlidir.

Hər iki neft emalı zavodunda neft və neft məhsullarının itkilərinin aşağı salınması üçün müəyyən iş aparılmışdır. 2007-ci ildə bütün emal kompleksi üzrə qaytarılmayan itkilərin həcmi 188,4 min ton təşkil etmişdir ki, bu, proqnoz normaları ilə faktiki emal üçün təyin olunmuş göstəricilərdən 17,6 min ton az təşkil edir. Göstərilən itkilərin 82,0%-i H. Əliyev ad. BNEZ-in, 18,0%-i isə "Azərneftyağ" NEZ-in payına düşür. 2007-ci ildə bütün emal kompleksi üzrə qaytarılmayan itkilərin miqdarı proqnoza görə faktiki emal həcmi üçün nəzərdə tutulduğundan 0,2% aşağı olmuşdur.

Neft emalı kompleksində bütün texnoloji

While oil and half-stocks processing in oil refinery complexes, some losses emerge in the operated plants. In terms of volume of raw materials processed in the plants and functioning of retreatment plants, the extent of such losses are variable. Many times norms of the losses are determined in compliance with design or command/control documents of plants under operation. Besides, there generate a series of losses during collection and transportation of petroleum products. Considering their direct impact upon petroleum derivatives production and self-cost of commodity/end products of the enterprises, it is important to analyze the losses.

There carried out some actions in order to decline losses in oil and petroleum derivatives in both oil refinery plants. The volume of irrecoverable losses in 2007 overall refinery complex amounted to 188.4 ths tons that subsequently it is less as 17.6 ths tons than the indices which set for actual processing at the forecast norms. 82% of the specified losses fall on H. Aliyev Baku Oil Refinery, but "Azerneftyağ" Oil Refinery accrues to 18.0%. The extent of irrecoverable losses overall refinery complex was less 0.2% than the other one meant for actual processing volume according to forecast in 2007.

A number of diversified catalyzators and

qurğuların ahəngdar işi üçün çoxlu sayda müxtəlif katalizator və reagentlərdən istifadə olunur. Katalizator və reagentlərin dəyərinin böyük olduğunu nəzərə alaraq, onların sərfələri haqqında məlumatların araşdırılması neft emalı sahəsi üçün vacibdir. Bunun üçün ARDNŞ-nin neft emalı müəssisələrində katalizator və reagentlərin faktiki emal olunmuş xammal üçün proqnoz normalar ilə təyin olunmuş və 2007-ci ilin faktiki sərfələri nəzərdən keçirilmişdir.

H. Əliyev ad. BNEZ-də hesabat dövründə katalizator və reagentlərin illik faktiki miqdarı, faktiki emal üçün proqnoz normaları ilə müəyyən olunmuş göstəricidən 2,8 min ton azdır.

Dizel yanacaqlarının hidrogenlə təmizlənməsi metodunun tətbiqi və kerosinlərin qələvi ilə təmizlənməsi zamanı alınmış qələvi tullantılarından təkrarən istifadə olunması kaustik sodanın sərfini 2,2 min ton aşağı salmışdır.

"Azərneftyağ" NEZ-də işə reagentlərin sərfi 2007-ci ildə 2,3 min ton aşağı salınmışdır ki, bunların 74%-ni sulfat turşusu və qumbrin təşkil etmişdir.

Neft emalı zavodlarında xammaldan sonra ən çox xərc əmələ gətirən sahə istifadə edilən yanacaq və enerji resuslarıdır. 2007-ci ildə yanacaq və enerji resuslarının hər növü üzrə qənaətə nail olunmuşdur.

reagents are used for smooth functioning of all processing units in oil refinery complex. In view of magnitude of catalyzators and reagents' cost, searching of information on their concentration is essential for oil processing. Therefore, catalyzators and reagents in oil processing enterprises of the SOCAR were assigned at forecast norms for processed raw in fact and actual concentration of 2007 were reviewed.

Annual real extent of catalyzators and reagents in H. Aliyev Baku Oil Refinery is less as 2.8 ths tons than the index set at forecast norms for actual processing within reporting period.

Reuse of alcali wastes gained during application of hydrogenous purification of diesel fuels and kerosene cleaning with alkali reduced concentration of caustic soda 2.2 ths tons.

In 2007 concentration of the reagents at "Azerneftiyagh" Oil Refinery declined as 2.3 ths tons that sulfate acid and gumbrine constituted 74% of them.

The most cost-consuming items at oil refineries following raw materials are fuel and energy resources used. There achieved saving on each type of fuel and energy resources in 2007.

2007-cı ildə yanacaq və enerji sərfi
Fuel and energy consumption in 2007

	Ölçü vahidi Unit of measure	Norma üzrə sərf Charge on norm	Faktiki sərf Actual charge	(-), (+)
H. Əliyev adına BNEZ H. Aliyev Baku Oil Refinery				
Yanacaq Fuel	tşy tcf	493947	451174	-42773
Elektrik enerjisi Electricity	min kVt-s ths kWh	360453	304911	-55542
İstilik enerjisi Heating	Hkal Hcal	501145	363773	-137372
Utilizator qazanları Utility boilers	-"		290020	
S-2 sobası S-2 furnace	-"		72078	
«Azərneftyağ» NEZ "Azerneftiyagh" Oil Refinery				
Yanacaq Fuel	tşy tcf	97874	97350	-524
Elektrik enerjisi Electricity	min kVt-s ths kWh	75483	75048	-435
İstilik enerjisi Heating	Hkal Hcal	725637	714032	-11605
ARDNŞ üzrə cəmi Total on SOCAR				
Yanacaq Fuel	tşy tcf	591821	548524	-43297
Elektrik enerjisi Electricity	min kVt-s ths kWh	435936	379959	-55977
İstilik enerjisi Heating	Hkal Hcal	1226782	1077805	-148977

Yanacaq və enerji resurslarının sərfi ilə bağlı məlumatların təhlili göstərir ki, neft emalı zavodlarında yanacaq və enerji resurslarının aşağı salınması istiqamətində aparılmış müxtəlif təşkilati-texniki tədbirlər nəticəsində bütün neft emalı kompleksində 43,2 min ton şərti yanacağa, 55,9 milyon kvtsaat elektrik enerjisinə və 149,0 min hkal istilik enerjisinə qənaət edilmişdir. Qənaət olunmuş resursların 95%-dən artığı H. Əliyev ad. BNEZ-in payına düşmüşdür.

Hesabat dövründə neftin və sair xammalın iqtisadi cəhətdən səmərəli emalının təşkil olunması məqsədilə, H. Əliyev ad. BNEZ-də mütərəqqi texnologiyanın istehsalata tətbiqi, modernləşmə və avadanlıqların yeniləri ilə əvəz edilməsi, texnoloji proseslərdə avtomatik idarəetmə sistemlərinin tətbiqi,

As is evident from the analysis of information related to consumption of fuel and energy resources that there saved 43.2 ths tons of equivalent fuel, 55.9 mln kvts-hour electricity and 149.0 ths kcal heat energy in overall oil refinery complex as a result of various organizational-technical actions taken in declining of fuel and energy resources in oil processing plants. More than 95% of the saved resources fell on H. Aliyev Baku Oil Refinery.

For organization of cost-efficient refinery of oil and other raw materials within reporting period, there continued refurbishment works in the application of state-of-the-art technology onto the production in H. Aliyev Baku Oil Refinery, modernization and replacement of equipment with new ones, putting into prac-

xammala və yanacaq-enerji ehtiyatlarına qənaət edilməsi istiqamətində yenidənqurma işləri davam etdirilmişdir. Belə ki, texnoloji qurğuların yüklənməsinin artırılması məqsədilə, 2007-ci ildə "Azərneftyağ" NEZ-dən xammal kimi 361,5 min ton birbaşa qovulmuş benzin, 463,0 min ton birbaşa qovulmuş mazut, 107,0 min ton vakuum qazoyl, 198,7 min ton kerosin və 511,5 min ton dizel distillatları daxil olmuşdur. Bundan başqa, kənar təşkilatlardan da emala 9,8 min ton yüngül qazoyl, 34,1 min ton K-4 soba yanacağı cəlb edilərək, neftin ilkin emalı və digər təkrar emal qurğularında emal olunmuşdur.

tice of automatic control systems in technological processes and saving of raw materials and fuel-energy resources. So, there obtained 361.5 ths tons of straight-run petrol, 463.0 ths tons of straight-run residual oil, 107.0 ths tons of vacuum gas oil, 198.7 ths tons of kerosene and 511.5 ths tons of diesel distillates as raw materials from "Azerneftiyagh" Oil Refinery in 2007 in order to enhance load of technological units. Furthermore, 9.8 ths tons of light gas oil and 34.1 ths tons of K-4 furnace fuel gained from outside organizations were refined in primary oil treatment and other reprocessing facilities.

Neft və qaz hasilatına çəkilən xərclər Prime cost on production oil and gas

ARDNŞ-nin əsas son məhsulları neft, qaz və neft məhsullarıdır. Buna görə də neftin və qazın maya dəyərinin təhlili böyük əhəmiyyət kəsb edir. Maya dəyəri yalnız ARDNŞ-nin tərkibində olan neftqazçıxarma idarələri üzrə araşdırılır.

2007-ci ildə əmtəəlik neftin tam maya dəyəri 436,3 mln manat, 1 ton neftin maya dəyəri isə 57,74 manat təşkil etmişdir.

Oil, gas and oil products are the main end-products of the SOCAR. Therefore, analysis of the prime cost of oil and gas is essential. The prime cost is investigated for the oil and gas production departments of the SOCAR.

The prime cost of trad oil in 2007 made 436.3 mln manat, with the cost of 1 ton of oil being 57.74 manat.

Neft hasilatının istehsal xərcləri (min manat)
Oil production costs (ths manat)

Xərc maddələri Expense items	2006	Xüsusi çəkisi Percentage	2007	Xüsusi çəkisi Percentage
1. Material xərcləri 1. Material costs	65764	17,9	73019	17,3
o cümlədən: including:				
- Köməkçi materiallar - Supplementary materials	38025	10,4	33948	8,0
- Yanacaq - Fuel	15196	4,1	19827	4,7
- Enerji - Energy	12543	3,4	19244	4,6
2. Əmək haqqı 2. Salary	54334	14,8	72576	17,2
3. Sosial sığortaya ayırmalar 3. Deductions on social insurance	12674	3,5	17751	4,2
4. Amortizasiya ayırmaları 4. Depreciation charges	63092	17,2	76243	18,0
5. Sair xərclər 5. Other costs	170599	46,6	183380	43,3
o cümlədən: including:				
- Mədən vergisi - Royalty	86650	23,6	84092	19,9
- Torpaq vergisi - Land tax	3774	1,0	5637	1,3
- Digər xərclər - Other costs	80175	21,9	93651	22,1
6. Ümumi məhsulun istehsal maya dəyəri 6. Prime cost of total production	366463	100,0	422969	100,0
7. İstehsalatdaxili dövriyyə xərcləri 7. Production turnover costs	4417		5086	
8. Bitməmiş istehsal 8. Unfinished production	487		345	
9. Əmtəlik məhsulun istehsal maya dəyəri 9. Prime cost of trade goods production	361559		417538	
10. Kommersiya xərcləri 10. Commercial expenses	16375		18778	
11. Əmtəlik məhsulun tam maya dəyəri 11. Full prime cost of trade product	377934		435316	
1 ton neftin maya dəyəri, manat Prime cost of 1 ton of oil, manat	48,57		57,74	
Əmtəlik hasilat, ton Trade production, tons	7780979,5		7556411,4	

2007-ci ildə ARDNŞ üzrə neftin hasilatına çəkilən cəmi istehsal xərclərinin tərkibində əmək haqqı xərclərinin xüsusi çəkisi 17,2%, sosial ehtiyaqlara ayırmalar - 4,2%, amortizasiya ayırmaları - 18,0%, material xərcləri - 17,3%, mədən vergisi - 19,9%, torpaq vergisi - 1,3% təşkil etmişdir.

2007-ci ildə əmtəlik qazın tam maya dəyəri 147,8 mln manat olmuşdur. 1000 m³ qaz hasilatına çəkilən istehsal xərcləri 27,75 manat təşkil edir.

2007-ci ildə SOCAR'ın neftin istehsalatına çəkilən cəmi istehsal xərclərinin tərkibində əmək haqqı xərclərinin xüsusi çəkisi 17.2%; deductions on social insurance - 4.2%; depreciation charges - 18.0%; materials costs - 17.3%; royalty - 19.9%; land tax - 1.3.

The prime cost of trade gas in 2007 was 147.8 ths manat. Production costs per 1000 m³ of gas made 27.75 manat.

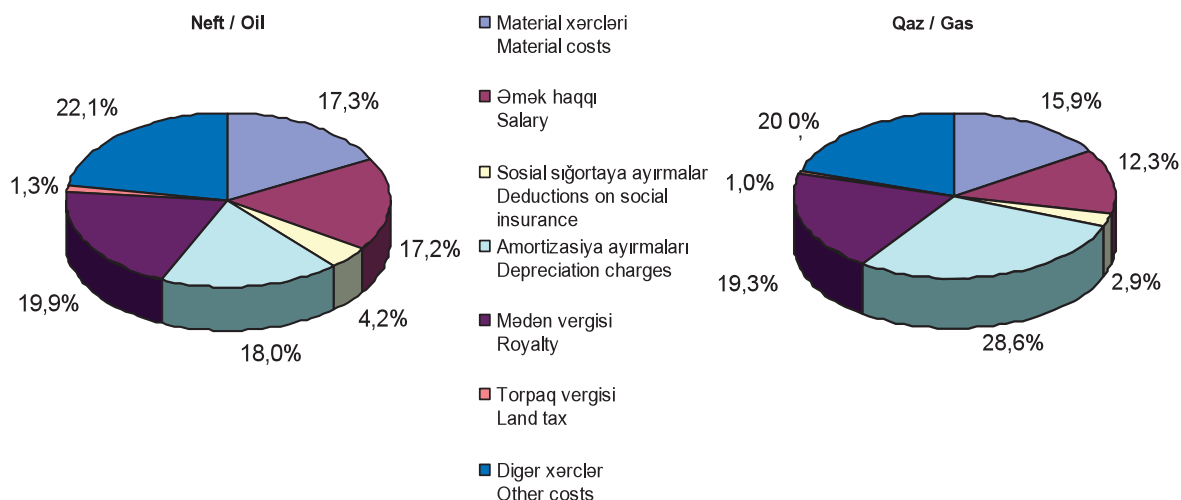
Qaz hasilatının istehsal xərcləri (min manat)
Gas production costs (ths manat)

Xərc maddələri Expense items	2006	Xüsusi çəkisi Percentage	2007	Xüsusi çəkisi Percentage
1. Material xərcləri 1. Material costs	17412	15,2	27185	16,0
o cümlədən: including:				
- Köməkçi materiallar - Supplementary materials	7923	6,9	11040	6,5
- Yanacaq - Fuel	6638	5,8	10534	6,2
- Enerji - Energy	2851	2,5	5611	3,3
2. Əmək haqqı 2. Salary	13982	12,3	20942	12,3
3. Sosial sığortaya ayırmalar 3. Deductions on social insurance	3292	2,9	4952	2,9
4. Amortizasiya ayırmaları 4. Depreciation charges	35009	30,7	48802	28,6
5. Sair xərclər 5. Other costs	44354	38,9	68620	40,2
o cümlədən: including:				
- Mədən vergisi - Royalty	13093	11,5	32880	19,3
- Torpaq vergisi - Land tax	1049	0,9	1663	0,9
- Digər xərclər - Other costs	30212	26,5	34077	20,0
6. Ümumi məhsulun istehsal maya dəyəri 6. Prime cost of total production	114049	100,0	170501	100,0
7. İstehsalatdaxili dövriyyə xərcləri 7. Production turnover costs	15090		22686	
8. Əmtəlik məhsulun tam maya dəyəri 8. Full prime cost of trade product	98959		147815	
1000 m³ qazın maya dəyəri, manat Prime cost of 1000 m³ of gas, manat	25,50		27,75	
Əmtəlik hasilat, 1000 m ³ Trade production, 1000 m ³	3880910		5327069	

2007-ci ildə Şirkət üzrə qaz hasilatına çəkilən cəmi xərclərin tərkibində əmək haqqı xərclərinin xüsusi çəkisi 12,3%, sosial ehtiyaclara ayırmalar - 2,9%, amortizasiya ayırmaları - 28,6%, material xərcləri - 16,0%, mədən vergisi - 19,3%, torpaq vergisi - 0,9% təşkil etmişdir.

In 2007 the company's total gas production costs break down as follows: salary 12.3%; deductions on social insurance - 2.9%; depreciation charges - 28.6%; materials costs - 16.0%; royalty - 19.3%; land tax - 0.9%.

ARDNŞ üzrə neft və qazın hasilatına çəkilən istehsal xərcləri
SOCAR's oil and gas production costs

Göründüyü kimi, 2006-cı il ilə müqayisədə hesabat ilində 1 ton neftin maya dəyəri 9,22 manat (18,9%), 1000 m³ qazın maya dəyəri isə 2,25 manat (8,8%) artmışdır.

Apparently, self-cost of 1 ton oil increased as 9.22 Manat (18.9%), but self-cost of 1000 m³ gas as 2.25 Manat (8.8%) within reporting period in comparison with 2006.

Ümumi məhsulun istehsal (mədən vergisiz) maya dəyəri (manat)
Prime cost of total production (without royalty) (manat)

	2006	2007	2006-cı ilə nisbətən Relative to 2006	
			%	fərq difference
1 ton neft 1 ton of oil	35,68	44,55	124,9	+8,87
1000 m ³ qaz 1000 m ³ of gas	23,25	23,51	101,1	+0,26

Cədvəldən göründüyü kimi ARDNŞ üzrə neftin maya dəyəri əslində daha çox artmışdır, qazın maya dəyərinin isə cüzi artımı baş vermişdir. Neftin maya dəyərinin artması istehsal maya dəyərinin (mədən vergisiz) 35,6% artması ilə bərabər əmtəəlik hasilatın 2,9% enməsi hesabına baş vermişdir. Keçən ilə nisbətən enerji xərsləri 6701 min manat (53,4%), yanacaq xərcləri 4631 min manat (30,5%) və əmək haqqı xərcləri (sosial

As is evident from the table, self-cost of oil on the SOCAR increased much more, but there emerged an inconsiderable increase in gas self-cost. There generated an increase in oil self-cost through 2.9% declining of commodity production along with 35.6% rise in production cost (without mining tax). As compared to the last year, there emerged a mark-up in energy expenditures such as 6701 ths Manat (53.4%), in fuel costs as 4631 ths

sığorta ayırmaları ilə) 23494 min manat (35,1%) artmışdır. Enerji və yanacaq xərclərinin artımı gözlənilən idi, çünki hesabat ilinin əvvəlində elektrik enerjisi və yanacağın ölkədaxili qiymətləri əhəmiyyətli dərəcədə qaldırılmışdır. Əmək haqqı xərclərinin artımı isə ARDNŞ üzrə əmək haqqı tariflərinin artırılması ilə bağlı olmuşdur. Ümumiyyətlə, ARDNŞ rəhbərliyi neftçilərin əmək haqlarının müasir neft şirkətləri səviyyəsinə qaldırmaq istiqamətində ardıcıl işlər görür. Bu neftin maya dəyərində əmək haqqı xərclərinin xüsusi çəkisi göstəricisini müqayisə etdikdə aydın görünür. Əgər 2004-cü ildə bu göstərici 10,6% təşkil edirdisə, 2005-2007-ci illərdə müvafiq olaraq 12,9; 14,8 və 17,2% olmuşdur.

Qazın istehsal maya dəyəri (mədən vergisiz) 21,0% artsa da, əmtəlik hasilat 37,3% artmışdır. Bu da yanacaq-enerji və əmək haqqı xərclərinin əhəmiyyətli artmasına baxmayaraq, 1000 m³ qazın maya dəyərini kəskin qalxmasının qarşısını almışdır. Keçən ilə nisbətən enerji xərcləri 2760 min manat (96,8%), yanacaq xərcləri 3896 min manat (58,7%) və əmək haqqı xərcləri (sosial sığorta ayırmaları ilə) 8620 min manat (49,8%) artmışdır.

Manat (30.5%) and wage-and-salary disbursements (including social insurance contributions) as 23494 ths Manat (35.1%). The mark-up in energy and fuel costs was anticipated, because domestic prices of electricity and fuel were highly raised at the start of reporting period. Moreover, the mark-up in wage-and-salary disbursements was related to increasing of salary rates on the SOCAR. In general, the SOCAR administration takes successive actions for upgrading of oil-engineers' salaries as compared to modern oil companies. It is evident from comparison with percentage of salary costs in oil cost price. Nevertheless this percentage totalled to 10.6% in 2004, it reached to 12.9, 14.8 and 17.2% respectively within 2005-2007.

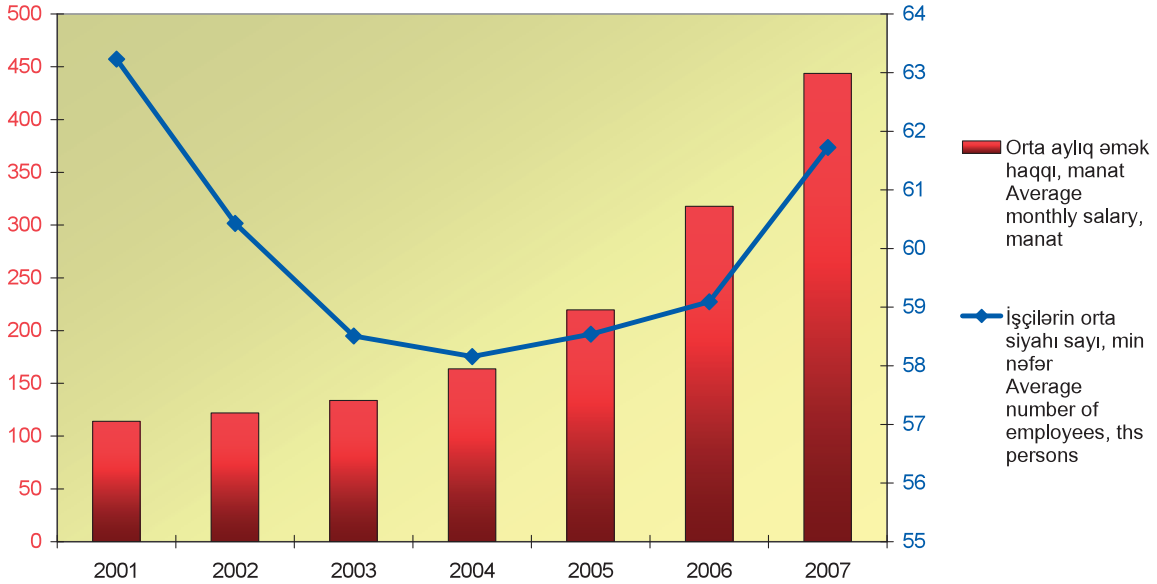
Even if a rise of 21.0% generated on gas production cost (without mining tax), commodity production increased as 37.3%. In spite of considerable increases in fuel-energy costs and wage-and-salary disbursements, a sharp rise of 1000 m³ gas self-cost was prevented. As compared with the last year, there emerged a mark-up in energy expenditures like 2760 ths Manat (96.8%), in fuel costs 3896 ths Manat (58.7%) and wage-and-salary disbursements (together with social insurance contributions) 8620 ths Manat (49.8%).

Əməyin təşkili və əmək haqqı Labor organization and remuneration

2007-ci ildə ARDNŞ (MM və ƏŞ-lərsiz) üzrə işçilərin orta siyahı sayı 61725 nəfər təşkil etmişdir ki, bu da 2006-cı ilə nisbətən 1774 nəfər çoxdur. ARDNŞ üzrə əmək haqqı fondu 328,7 mln manat, orta aylıq əmək haqqı isə 443,64 manat təşkil etmişdir.

In 2007 the SOCAR counted on average 61725 employees (without JV and OC's), which exceeds the 2006 number by 1774. The SOCAR's payroll amounted to 328.7 mln manat, and the average monthly salary to 443.64 manat.

ARDNŞ üzrə işçilərin sayı və əmək haqqının dinamikası
The dynamics of number of employees and payroll in SOCAR

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 07.03.07-ci il tarixli 539 nömrəli Fərmanı ilə ARDNŞ-nin birbaşa tabeliyində Xəzər Dəniz Neft Donanması, "Neftqaztikinti" trest, "Kompleks qazma işləri" trest, "Elmi tədqiqatlar" və "Neftqazlayihə" institutları yaradılmışdır.

İşçilərin sayının artması ARDNŞ-nin idarəetmə strukturunun təkmilləşdirilməsi, eyni tipli müəssisələrin birləşdirilib iriləşdirilməsi və birbaşa şirkətin tabeliyinə verilməsi, regionların sosial-iqtisadi inkişaf Proqramı ilə əlaqədar il ərzində yeni iş yerlərinin açılması nəticəsində baş vermişdir.

Belə ki, 2006-cı ilə nisbətən işçilərin sayı Neft Kəmərləri İdarəsində 27 nəfər, H. Əliyev ad. BDÖZ-də 243 nəfər, Sosial inkişaf İdarəsində 1760 nəfər, Təhlükəsizlik İdarəsində 1339 nəfər, Ekologiya İdarəsində 100 nəfər, Qaz Əməliyyatları İdarəsində 674 nəfər, İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsində 29 nəfər, ARDNŞ idarəetmə aparatında isə 30 nəfər artmışdır.

Bəzi müəssisələrdə struktur dəyişikliyi nəticəsində işçilərin sayı azalmışdır. Məsələn, Geofizika və Geologiya İdarəsində 29 nəfər, "Azərneftyağ" NEZ-də 361 nəfər, H. Əliyev ad. BNEZ-də 140 nəfər, Marketing və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsində 214 nəfər azalmışdır.

According to the Decree #539, dated 07.03.2007 of the President of Azerbaijan Republic, there established Caspian Oil Fleet, Oil and Gas Construction Trust, Complex Drilling Works Trust, Scientific-Researches Institute and Oil and Gas Projects Institute.

Growth in number of the departments resulted from creation of new work places in the course of year in relation to improvement of the SOCAR organizational structure, integrated consolidation of similar enterprises and their incorporating in direct subordination of the Company and "State Programme for social-economic development of the regions".

Thus, in comparison with 2006 number of the employees in Oil Pipelines Department increased as 27 persons, in H. Aliyev BDWJF as 243 persons, in Social Development Department as 1760 persons, in Security Department as 1339 persons, in Ecology Department as 100 persons, in Gas Operations as 674 persons, in IT and Communications Department as 29 persons and in administrative staff of the SOCAR as 30 persons.

As a subsequence of structural changes in some enterprises, number of the employees

01.02.07-ci il tarixindən ARDNŞ və ANQSİHİRK-nin 26.01.07-ci il tarixli 20 və 12-51ə nömrəli birgə əmr-qərarı ilə işçilərin tarifi (vəzifə) maaşları 25% artırılmışdır.

reduced, such as 29 persons in Geophysics and Geology, 361 persons in "Azernefttyagh" Oil Refinery, 140 persons in H. Aliyev Baku Oil Refinery, 214 persons in Marketing and Economic Operations.

Base pay of the employees raised as 25% pursuant to joint order #20 of the SOCAR and decision #12-51a dated 01.02.2007 of the Republican Trade Unions Committee of Azerbaijan Oil & Gas Workers.

Maliyyə nəticələri Financial performance results

ARDNŞ 2007-ci ili 1537,9 mln manat mənfəətlə başa vurmuşdur. 2006-cı ilə nisbətən 2007-ci ildə mənfəət 92,6 mln manat artmışdır.

SOCAR completed the year of 2007 with a profit of 1537.9 mln manat. Hence, the profits have increased by 92.6 mln manat as compared to 2006.

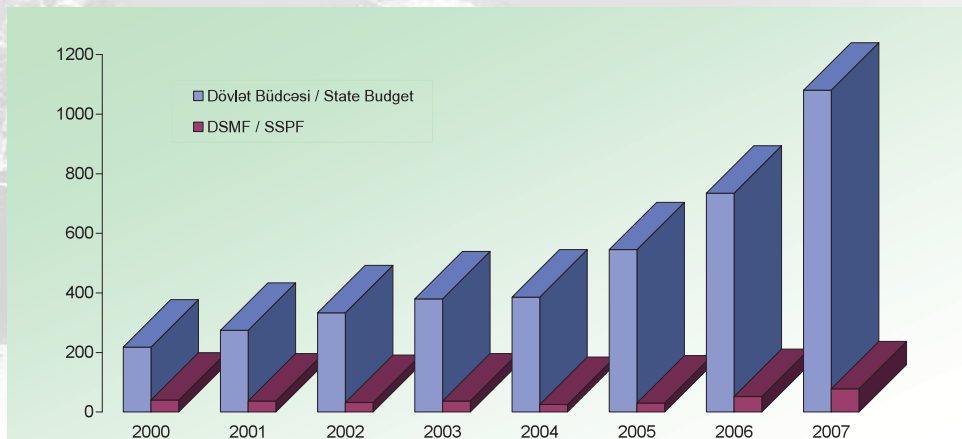
ARDNŞ respublika büdcəsinin ən iri tədiyyəçisi kimi qalır və ildən-ilə büdcəyə yönəldilən vəsaitlər artmaqda davam edir. 2007-ci ildə 2006-cı ilə nisbətən büdcəyə 346,0 mln manat çox vəsait ödənilmişdir. Belə ki, 2006-cı ildə büdcəyə 734,7 mln manat ödənilirdi halda, 2007-ci ildə bu məbləğ 1080,7 mln manat olmuşdur. Bundan əlavə cari ildə dövlət büdcəsinə 129,2 mln manat məbləğində vəsait Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı ilə yanacaq-enerji sektoruna edilən dolayı subsidiyalar hesabına ödənilmişdir.

SOCAR remains the country's largest budget contributor and increases its payments to the budget by the year. The amount of payments to the budget in 2007 increased by 346.0 mln manat as compared to 2006. Thus, while in 2006 a total of 734.7 mln manat was paid to the state budget, that amount made 1080.7 mln manat in 2007. In addition, 129.2 mln manat of funds was paid to the state budget in the form of implicit subsidies to the fuel and energy sector as per the relevant

2006-cı ildə Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna 52,1 mln manat, 2007-ci ildə isə 78,1 mln manat ödənilmişdir ki, bu da 2006-cı ilə nisbətən 26,0 mln manat çoxdur.

In 2006 a total of 52.1 mln manat was paid to the State Social Protection Fund and in 2007 78.1 mln manat, which is 26.0 mln manat more than in 2006.

ARDNŞ tərəfindən Dövlət Büdcəsinə və DSMF-ə tədiyyələrin dinamikası, mln manatla
Dynamics of payments to State Budget and State Social Protection Fund by the SOCAR, mln manat

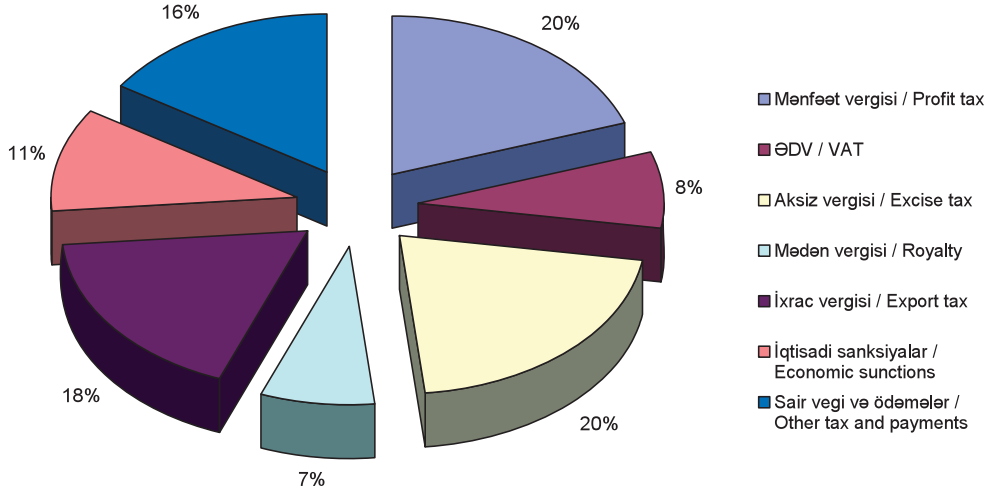

2007-ci ildə ARDNS üzrə Dövlət Büdcəsinə ödənişlər (mln manat)
Receipts to State Budget on overall the SOCAR in 2007 (mln manat)

Tədiyyələr Payments	Hesablanmışdır Calculated	Ödənilmişdir Paid
Mənfəət vergisi Profit tax	350,3	301,8
ƏDV VAT	114,3	116,5
Aksiz vergisi Excise tax	314,8	320,4
Torpaq vergisi Land tax	9,2	8,9
Gəlir vergisi Surtax	44,0	47,1
Mədən vergisi Royalty	117,3	112,6
Əmlak vergisi Property tax	18,1	20,9
İxrac vergisi (qiymət fərqi) Export tax (difference of the prices)	194,8	273,9
İqtisadi sanksiyalar Economic sanctions	-5,6	160,6
Nəqliyyat vergisi Transport tax	0,1	1,1
Yol vergisi Road tax	0,0	0,0
Müamələ Singing	0,0	0,0
Sair vergilər Other taxes	1,5	3,6
Cəmi Total	1158,8	1367,4

2007-ci ildə Respublika büdcəsinə ödənişlər
Payments to Republic Budget in 2007

ARDNŞ-nin müəssisələri üzrə hesablaşma hesablarına daxil olan vəsaitlər də 2007-ci ildə 2006-cı illə müqayisədə artmışdır. 2006-cı ildə hesablaşma hesablarına 3676,1 mln manat, 2007-ci ildə isə 5914,0 mln manat vəsait daxil olmuşdur ki, bu da əvvəlki ilə nisbətən 2237,9 mln manat çoxdur. Daxil olmuş vəsaitdən 3184,3 mln manatı neft və neft məhsullarının satışından, o cümlədən ixrac əməliyyatlarından 1860,9 mln manat əldə edilmişdir. Keçən ildə isə neft və neft məhsullarının satışından 2559,7 mln manat, o cümlədən ixrac əməliyyatlarından 1723,4 mln manat daxil olmuşdur. Keçən illə müqayisədə hesabat ilində daxil olan vəsaitlərin artması, neft sənayesinin maddi-texniki problemlərinin müəyyən qədər həlli üçün imkan yaratmış, neftçilərin əmək haqlarının vaxtında ödənilməsinə təmin etmişdir.

Xərclənən vəsaitlər də ötən ilə nisbətən 2075,4 mln manat artaraq 2007-ci ildə 5748,7 mln manat olmuşdur. Xərclərin artmasına səbəb xammal, material, əsas vəsaitlərin alınmasına, tikinti və təmir işlərinə, elektrik enerjisinə, xam neftə görə müştərek müəssisələrə, büdcəyə və Dövlət Neft Fonduna ödənilən vəsaitlərin artmasıdır. Belə ki, 2006-cı ildə xammal, materiala çəkilən xərclər 380,7 mln manat idisə, 2007-ci ildə bu məbləğ 603,6 mln manat olmuşdur.

Funds entered in the settlement accounts of the SOCAR's entities in 2007 also increased as compared to 2006. In 2006 settlement accounts received 3676.1 mln manat, and in 2007 5914.0 mln manat, which exceeds the previous year level by 2237.9 mln manat. 3184.3 mln manat of the funds received are generated from sales of oil and oil products, including 1860.9 mln manat from export transactions, while in the previous years proceeds from sales of oil and oil products generated 2559.7 mln manat and export transactions 1723.4 mln manat. The growth of proceeds received in the reported year as compared to 2005 allowed for handling the oil industries financial and technical problems to a certain extent, helped ensure payment of salaries to oil industry employees in a timely manner.

Spending also increased as compared to 2006 by 2075.4 mln manat and totaled to 5748.7 mln manat in the current year. A mark-up emerged in funds which paid to joint ventures for procurement of raw stock, materials and fixed assets and construction and repair works, electricity and crude oil and local budget and the State Oil Fund, caused increasing of the expenditures. So that nevertheless the spending for raw stock and materials were 380.7 mln Manat in 2006, but this amount reached to 603.6 mln Manat in the course of 2007. The expenses for construction and

Təmir və tikinti işlərinə görə çəkilən xərclər də 2006-cı ilə nisbətən 94,2 mln manat artaraq 252,1 mln manat olmuşdur. Əsas vəsaitlərin alınmasına çəkilən xərclər 2006-cı ildə 89,9 mln manat, 2007-ci ildə isə 170,2 mln manat, xam neftə görə müştərək müəssisələrə ödənilən vəsait isə müvafiq olaraq, 251,4 mln manat və 304,0 mln manat olmuşdur. Eyni zamanda 2007-ci ildə 2006-cı ilə müqayisədə büdcəyə və Dövlət Neft Fonduna ödənilən vəsaitlər müvafiq olaraq 346,0 mln manat və 927,0 mln manat artmış və bundan əlavə 2007-ci ildə 276,0 mln manat bank krediti ödənilmişdir.

01.01.2008-ci il tarixinə ARDNŞ üzrə debitor borcları 8111,9 mln manat və kreditor borcları 5780,3 mln manat, o cümlədən Şirkətdaxili borclar nəzərə alınmadan debitor borcları 3236,3 mln manat və kreditor borcları 862,0 mln manat təşkil etmişdir. Kənar təşkilatlardan olan debitor borclarının 1152,7 mln manatı "Azərenerji" SC-nin, 916,1 mln manatı "Azəriqaz" SC-nin, 84,3 mln manatı "Azərkimya" DŞ-nin, 160,4 mln manatı AZAL DK-nın borcları təşkil edir.

ARDNŞ üzrə 01.01.07-ci ilə əsas vəsaitlərin (fondların) ilkin balans dəyəri 4581,9 mln manat, qalıq dəyəri isə 1738,0 mln manat təşkil etmişdir.

2007-ci il ərzində ARDNŞ üzrə balans daxil olmuş əsas vəsaitlərin (fondların) dəyəri 1239,9 mln manat təşkil etmişdir. O cümlədən: kapital qoyuluşu hesabına daxil olmuş əsas vəsaitlərin (fondların) dəyəri 764,0 mln manat, şirkətə tabe olan müəssisələr arasında balansdan-balansa verilmiş əsas vəsaitlərin (fondların) dəyəri 453,3 mln manat, kənar təşkilatlardan daxil olmuş əsas vəsaitlərin (fondların) dəyəri 21,5 mln manat və sair mənbələr hesabına daxil olmuş əsas vəsaitlərin (fondların) dəyəri 1,1 mln manat təşkil etmişdir.

01.01.08-ci il tarixə ARDNŞ üzrə əsas vəsaitlərin (fondların) ilkin balans dəyəri 5206,5 mln manat, qalıq dəyəri isə 2167,7 mln manat təşkil edir, bu da ötən ilə nisbətən 1,14 dəfə coxdur.

repair works increased as 94.2 mln Manat and subsequently, reached to 252.1 mln Manat in comparison with 2006. The expenditures paid for procurement of fixed assets were such as 89.9 mln Manat in 2006 and reached to 170.2 mln Manat in 2007. The funds paid to joint ventures for crude oil totaled to 251.4 mln Manat in 2006 and they respectively reached to 304.0 mln Manat in 2007. At the same time, the funds which paid to local budget and the State Oil Fund respectively increased as 346.0 mln Manat and 927.0 mln Manat within 2007 in comparison with 2006 and moreover, bank credit at amount of 276.0 mln Manat was paid in the course of 2007.

Up to 01.01.2008, debts receivable on the SOCAR were 8111.9 mln manat and accounts payable were 5780.3 mln manat, including without internal debts the Company's receivables totalled to 3236.3 mln manat and accounts payable to 862.0 mln manat. Besides 1152.7 mln manat of debts receivable from other organizations is shared by "Azerenergy" JSC, 916.1 mln manat is shared by "Azerigas" CJSC, 160.4 mln manat is shared by AZAL State Concern and 84.3 mln manat is shared by "Azerchimya" State Company.

Initial book value of fixed assets (capital stock) on the SOCAR was 4581.9 mln Manat, but net fixed assets totalled to 1738.0 mln Manat before 01 January 2007.

Value of fixed assets (capital stock) receipted to balance of the SOCAR amounted to 1239.9 mln Manat in the course of 2007. Including, value of fixed assets (capital stock) constituted as 764.0 mln Manat receipted from capital investments, value of fixed assets (capital stock) as 453.3 mln. Manat from balance-to-balance transfer among the enterprises which belonged to the Company, value of fixed assets (capital stock) as 21.5 mln Manat acquired from outsource organizations and value of fixed assets (capital stock) as 1.1 mln. Manat receipted from other resources.

Up to 01 January 2008 initial book value of fixed assets (capital stock) on the SOCAR makes up a sum of 5206.5 mln Manat, but net fixed assets amount to 2167.7 mln Manat that it is higher as 1.14 times in comparison with the previous year.

Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına keçid üzrə ARDNŞ-də görülmüş işlər barədə SOCAR's actions to switch to International Financial Reporting Standards

"Mühasibat uçotu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 07.02.05-ci il tarixli 192 nömrəli Fərmanının icrası ilə əlaqədar ARDNŞ-nin "Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına keçməsi müddətləri üzrə Proqram"ına uyğun olaraq 2007-ci ildə aşağıdakı işlər yerinə yetirilmişdir:

"PricewaterhouseCoopers" şirkəti ilə bağlanmış müqavilə çərçivəsində 2007-ci ilin 02 iyulundan 13 iyul tarixinə qədər 60 nəfər əməkdaş üçün MHBS-nin öyrədilməsi üzrə treninq keçirmişdir. Eyni zamanda, tələb olunan informasiya texnologiyalarının müvafiq proqram təminatlarının hazırlanması və tətbiqi üzrə İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsinin 6 işçisi üçün xüsusi kurslar təşkil olunmuşdur.

Bundan əlavə, 22 nəfər əməkdaşa SAP ERP sisteminin FI modulunun GL komponentinin tətbiqinin öyrədilməsi məqsədi ilə də kurslar təşkil olunmuşdur.

"PricewaterhouseCoopers" şirkəti ARDNŞ-nin uçot sahəsində çalışan əməkdaşlarının iştirakı ilə MHBS-ə uyğun Uçot Siyasətinin, MHBS üzrə Uçot Siyasətinə uyğun Hesablar Planının, Hesabdarlıq üzrə Göstərişlərin, Mühasibat uçotu xidmətlərində işlərin təşkilinin, biznes proseslərinin, xərclərin uçotunun və maya dəyərinin kalkulyasiyasının layihələrini təqdim etmiş və onların birgə müzakirəsi təşkil olunmuşdur.

ARDNŞ "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən "Təkliflər sorğusu proseduru" metoduna uyğun olaraq, maddi və qeyri-maddi aktivlərin MHBS-ə uyğun uçota alınması məqsədilə, 01.01.07-ci il tarixinə onların ədalətli dəyərlə qiymətləndirilməsini həyata keçirmək üçün işlərin satın alınması barədə tender keçirmişdir. Tenderdə qalib gəlmiş "American Appraisal" (AAR) Inc. Şirkəti ilə

Subject to execution of the Decree №192 dated 07.02.05 of the President of Azerbaijan Republic for "Enforcement of the Law on Accounting", the following works were carried out in 2007 according to "Program on terms for changeover of the SOCAR to International Accounting Standards":

There held a training on teaching of IACs for 60 employees from 02 July till 13 July 2008 under the contract signed with "PricewaterhouseCoopers" company. At the same time, special courses were arranged for 6 employees of Information Technologies and Communication Department on processing and application of relevant softwares of the required information technologies.

Besides, there organized courses for education of 22 employees on application of GL component of FI module in SAP ERP system. "PricewaterhouseCoopers" company presented the drafts of Accounting Policy pursuant to IACs, Chart of Account on the Accounting Policy, Book-keeping Methods, organization of works in accounting services, business processes, expenditure records and self-cost calculation with the participation of employees working in accounting/book-keeping sector of the SOCAR and, they were jointly discussed.

The SOCAR held a tender on procurement of works for evaluation of tangible and intangible assets at fair price up to 01.01.2007 in order to maintain record of them subject to IACs in compliance with "Request for proposals" method under the Law "On State procurements" of Azerbaijan Republic. Subsequently, a contract was signed on 16.10.2007 between the SOCAR and "American Appraisal" (AAR) Inc. company which won the tender and performance of the evaluation works commenced.

tarixlərində ARDNŞ-nin 400 nəfərə yaxın əməkdaşı Sistemdə baş kitabın, əsas vəsaitlərin, bank, kassa, təhtəl-hesab, debitor və kreditor, şirkətdaxili hesablaşmaların işlənməsinin və 3-cü səviyyəli təşkilatlarda məlumat formalarının doldurulmasının öyrənilməsi məqsədi ilə treninqlərdə iştirak etmişdir.

ARDNŞ-nin MHBS-ə keçidi ilə əlaqədar 2007-ci ildə SAP ERP proqram təminatının yeni modullarının tətbiqinin təşkili üzrə "PricewaterhouseCoopers Eastern Europe B.V." audit şirkəti ilə müvafiq işlər görülür.

Beləliklə, ARDNŞ və onun strukturuna daxil olan ictimai əhəmiyyətli qurumların, eləcə də Şirkətin tabeçiliyində olan hüquqi şəxs statuslu kommərsiya təşkilatlarının 01.01.08-ci il tarixdən tam olaraq MHBS-ə keçirilməsi təmin olunmuşdur.

debtee, developing internal settlements and fill-in of data forms at three-tiered structural organizations.

In view of the SOCAR transition to IACs, relevant works were carried out in 2007 together with "PricewaterhouseCoopers Eastern Europe B.V." audit company in the organization of new modules' application of SAP ERP software.

Thus, transition to the IACs of the SOCAR and its social bodies, as well as commercial organizations (with status of legal entity) being under subordination of the Company has been completely provided since 01.01.2008.

Mexanika və energetika Mechanics and energy

ARDNŞ-nin energetika təsərrüfatının əsasını ümumi gücü 1033 MVA olan 800-dən çox yarımstansiya, 48 MVt gücündə stasionar və 700-ə yaxın səyyar elektrik stansiyası, 40 km-ə yaxın 35 kV-luq sualtı kabel xətti, 5050 km-ə yaxın 35/6/0,4 kV-luq hava elektrik ötürmə xəttləri, ümumi gücləri 1110 MVt olan 27000-ə yaxın elektrik mühərriki, 44 MVAR gücündə statistik kondensatorlar, 1000-dən çox qaynaq avadanlığı, müxtəlif tutumlu rabitə qurğuları və stansiyaları təşkil edir.

2007-ci ildə ARDNŞ-nin müəssisələri tərəfindən cəmi 978,8 mln kVt-saat elektrik enerjisi sərf edilmişdir. Kənarından müqavilə əsasında 887,8 mln kVt-saat, o cümlədən "Azərenerji" ASC-dən 53,8 mln kVt-saat, "Bakielektrikşəbəkə" ASC-dən 832,7 mln kVt-saat elektrik enerjisi alınmışdır. ARDNŞ tərəfindən cəmi 91,0 mln kVt-saat, o cümlədən "Neft Daşları"nda QTES-48-də 82,9 mln kVt-saat, dizəl elektrik stansiyalarında 8,1 mln kVt-saat elektrik enerjisi istehsal olunmuşdur.

Elektrik enerjisindən səmərəli istifadə

Substations more than 800 with total capacity 1033 MVA, fixed power station with 48 MVt capacity, about 700 mobile power stations, 35 kV submarine cable line to the length of 40 km, 35/6/0.4 kV power transmission lines to the length of 5050 km, about 27000 electric engines with total capacity 1110 MVt, statistic condensers with 44 MVAR capacity, welding machines more than 1000, different-size communication units and stations constitute the base of power facilities of the SOCAR.

There used electrical energy to the total extent of 978.8 mln kilowatt-hour (kWh) by the SOCAR enterprises in 2007. There gained outsource electrical energy of 887.8 mln kWh, including 53.8 mln kWh from "Azerenergy" JSC network and 832.7 mln kWh from "Bakielektrikshebeke" JSC as well under the contract. There generated electrical energy to the total extent of 91.0 mln kWh by the SOCAR, including 82.9 mln kWh at GTES-48 and 8.1 mln kWh at diesel power stations.

Relevant actions were taken in respect to

barədə müvafiq tədbirlər həyata keçirilmiş, texnoloji qurğuların daha optimal iş rejimlərinə uyğun variantlar seçilməklə istismarda olan elektrik avadanlıqları nisbətən kiçik güclü avadanlıqlarla əvəz edilmişdir və nəticədə nəzərdə tutulmuş plandan 85,6 mln kVt-saat az elektrik enerjisi işlənmişdir.

2007-ci ildə ARDNŞ üzrə istehsalat proseslərinə 915,1 mln kVt-saat (93,48%), kommunal-məişət və s. ehtiyaclarına 38,6 mln kVt-saat (3,95%), kənar təşkilatlara 24,9 mln kVt-saat (2,55%), əhaliyə 0,2 mln kVt.saat (0,02%) elektrik enerjisi buraxılmışdır.

"Abşeronneft" NQÇİ-nin balansında olan və neft mədən obyektlərinin elektrik təchizatına aidiyyəti olmayan (əhalini və digər kənar subabonentləri qidalandıran) və uzun müddət istismarda olmuş elektrik qurğu və avadanlıqları müvafiq qaydada "Bakieletrikşəbəkə" ASC-nin balansına verilmişdir.

2007-ci ildə istehsalata yararsız qurğu və avadanlıqların balansdan silinməsindən 17,6 min ton qara metal qırıntı və tullantıları müqavilə əsasında təhvil verilmiş və 110 ton-a yaxın əlvan metal qırıntısı tədarük edilmişdir.

efficient use of electrical energy and running electricity equipment were replaced with relatively small-scale high-power units by selecting options in compliance with more optimum operation modes and as a result, there used 85.6 mln kWh electrical energy less than the drawn plan.

There put into service electrical energy to production processes on the SOCAR as 915.1 mln kWh (93.48%), household utilities as 38.6 mln kWh (3.95%), outside organizations as 24.9 mln kWh (2.55%) and population/public demands 0.2 mln kWh (0.02%) in 2007.

Electrical units and equipment running under balance of "Absheronneft" OGPD which not referred to electricity supply of oil mine facilities (but supplying the population and other outsource sub-users) and related to long-term operation were relevantly transferred into balance of "Bakielektrikshebeke" JSC.

Ferrous metal scraps to the extent of 17.6 ths tons were handed over under the contract and about 110 tons of nonferrous metal scraps were procured for blanking

H. Əliyev ad. BDÖZ-də, "Azərneftyağ" NEZ-də H. Əliyev ad. BNEZ-də, H.Z. Tağıyev ad. NQÇİ-də və s. uzunmüddətli istismarla bağlı iş saatlarını başa vurmuş elektrik avadanlıqları və elektrik ötürücü xətlərinin bir hissəsi müasir tipli elektrik avadanlıqları ilə əvəz olunmuş, şəbəkədə yenidənqurma işləri aparılmışdır. Ümumi elektrik sistem və şəbəkələrində baş vermiş qəzalara görə boş dayanmalara təsadüf olunsa da, energetik xidmət heyətinin təqsihi ucbatından açılma hallarına yol verilməmişdir.

Respublika üzrə neft və qazçıxarmanın, neft və qaz emalının artan inkişafı və xarici neft şirkətləri ilə inteqrasiya olunmuş əlaqələrin qurulması, beynəlxalq standartlara uyğun texnika və texnologiyanın tətbiqi zərurətini yaratmışdır. Belə ki, ARDNŞ-nin bütün sahələrində istismar olunan ölçü vasitələrinin bu standartların tələblərinə uyğun yenidən qurulmasına başlanmışdır. Bununla əlaqədar, 2007-ci ildə istehsalatda istismar olunan və perspektiv layihələrdə tətbiq olunacaq ölçü vasitələri dəqiqlik baxımından daim nəzarət altında olmuşdur.

ARDNŞ-nin neftqazçıxarma idarələri, emal zavodları və Neft Kəmərləri İdarəsində Azərbaycan Respublikası Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Agentliyi (ARSMMPA) tərəfindən akkreditasiya attestatı verilmiş 11 ədəd neftin və neft məhsullarının sınaq laboratoriyaları fəaliyyət göstərir.

Şirkətin balansında olan bütün neft və neft məhsullarının saxlanma çənləri tərtib edilmiş qrafikə uyğun dərəcələnməmiş, ARSMMPA tərəfindən dərəcələnməsi təsdiqlənmişdir.

"Neftqazlayihə" İnstitutunda, Qaz Əməliyyatları İdarəsinə məxsus Səngəçal Baş Qurğuları sahəsində və Qaz Emalı Zavodunda yerləşən kimyəvi təhlil laboratoriyalarında istifadə olunan ölçü və hesablayıcı vasitələrin metroloji yoxlanması ARSMMPA tərəfindən aparılmış və laboratoriyaların səlahiyyətlik akkreditasiyası uzadılmışdır.

Bundan əlavə, Şirkətin bütün müəssisələrində istifadə olunan elektrik, sərf, tutum, təzyiq, temperatur ölçü vasitələri dövlət yoxlanmasından keçirilmiş və bütün sınaq laboratoriyaları akkreditasiya olunmuşdur.

"Anşad Petrol" MM-in hasil etdiyi səmt qazını Neftçala rayonu Xıllı və Mirqurbanlı kəndlərinə təhvil vermək üçün G-400 və G-

resulted from write-off unfit plants and equipment in 2007.

A part of obsolete electrical equipment and power transmission lines subject to long-term operation were replaced with state-of-the-art electrical equipment and refurbishment works were carried out in the networks of H. Aliyev BDWJF, "Azerneft-yagh" Oil Refinery, H. Aliyev Baku Oil Refinery, H.Z. Taghiyev OGPD and other establishments. Nevertheless the lay-offs encountered in general electricity systems and networks due to breakdowns and accidents, there avoided disconnection/switching-off cases might be caused by the power engineers' failure.

Progressive development of countrywide oil and gas extraction, oil and gas processing and, establishment of integrated relations with foreign oil companies caused a necessity of application of technologies in compliance with international standards. Thus, calibration/measuring instruments operated in overall lines of the SOCAR were launched to reconditioning in conformity with such standards. Therefore, calibration instruments operated during the production within 2007 and to be applied in forward projects were under continuous control in accuracy standpoint.

11 test laboratories dealt with oil and petroleum derivatives are functioning attached to oil-gas extraction enterprises of the SOCAR, refinery plants and Oil Pipelines Department which for issued an accreditation certificate by State Agency for Standardization, Metrology and Patent of Azerbaijan Republic (SASMP).

Storage tanks of overall oil and petroleum derivatives being under balance of the Company were graded as per the drawn schedule and confirmed by the SASMP accordingly.

Metrological examination of instrumentation and calculating devices used in chemical analysis laboratories which located in Oil and Gas Projects Institute and Sangachal Master Installations belonged to Gas Operations as well as Gas Processing Plant was carried out by the SASMP and accreditation authority of the laboratories was prolonged.

Furthermore, verifying instruments of

650 tipli sayğaclar quraşdırılmış, sazlanmış, metroloji yoxlanması təmin olunmuş və istismara verilmişdir.

İl ərzində elektrik təchizatında baş vermiş fasilələrin səbəbləri araşdırılmış və müəyyən edilmişdir ki, təchizatçının və istehlakçının şəbəkəsində iş saatları başa çatmış, fiziki və mənəvi cəhətdən müasir tələblərə cavab verməyən elektrik qurğu və avadanlıqları mövcuddur. Onların yenidən qurulması və yaxud yenisi ilə əvəz olunmasına ehtiyac duyulur.

electricity, consumption, storage capacity, pressure and temperature were subject to state certification and all test laboratories were accredited.

For delivery of associated gas which produced by "Anshad Petrol" JV to Khilly and Mirgurbanly villages of Neftchala region, G-400 and G-650 type gas meters were installed, set up, checked out by metrological certification and put into commissioning.

Causes of interruptions and outages in electricity supply in the course of year have been studied and determined that there existed obsolescent electrical facilities and equipment not satisfying up-to-date requirements in supplier and consumer networks. There emerged a necessity of refurbishment or replacement of them with new ones.

Kapital qoyuluşu və əsaslı tikinti Capital investment and construction

2007-ci ildə ARDNŞ üzrə 768,0 mln manat (proqnozun 103,1%-i), o cümlədən, qazıma üzrə 119,4 mln manat (proqnozun 60,7%-i), tikinti üzrə 461,3 mln manat (proqnozun 100,2%-i), quraşdırılması tələb olunmayan avadanlıqlar üzrə 185,8 mln manat (proqnozdan 2,2 dəfə çox), geoloji axtarış işləri üzrə 1,5 mln manat (proqnozun 38,0%-i) əsaslı vəsait qoyulmuşdur.

In 2007 SOCAR made a total of 768.0 mln manat worth of investments (103.1% of the forecast), including 119.4 mln manat in drilling (60.7% of the forecast), 461.3 mln manat in construction (100.2% of construction), 185.8 mln manat in equipment not requiring installation (2.2 times more than forecast), 1.5 mln manat in geological surveys (38.0% of the forecast).

Əsaslı vəsait qoyuluşu (min manat)
Capital investments (ths manat)

	2006	2007	Fərq Difference
Kapital qoyuluşu, cəmi Capital investments, total	284966,5	767999,4	+483032,9
o cümlədən: including:			
Qazıma Drilling	77987,7	119427,3	+41439,6
- kəşfiyyat - exploration	2188,7	4169,1	+1980,4
- istismar - operational	75799,0	115258,2	+39459,2
Geoloji axtarış işləri Geological surveys	1754,4	1457,9	-296,5
Tikinti Construction	127689,4	461268,5	+333579,1
Quraşdırılması tələb olunmayan avadanlıqlar Equipment not requiring installation	77535,0	185845,7	+108310,7
Sənaye tikintisi üzrə kapital qoyuluşu Capital investments in industrial construction	257099,0	686852,1	+429753,1
Qeyri-sənaye tikintisi üzrə kapital qoyuluşu Capital investments in non-industrial construction	27867,5	81147,3	+53279,8
o cümlədən: including:			
- yaşayış tikintisi - residential construction	7971,2	21160,5	+13189,3
- kommunal tikintisi - utility construction	1857,7	2822,0	+964,3
- xalq təhsili - public education	1199,7	10147,6	+8947,9
- səhiyyə tikintisi - health care construction	16838,9	47017,2	+30178,3

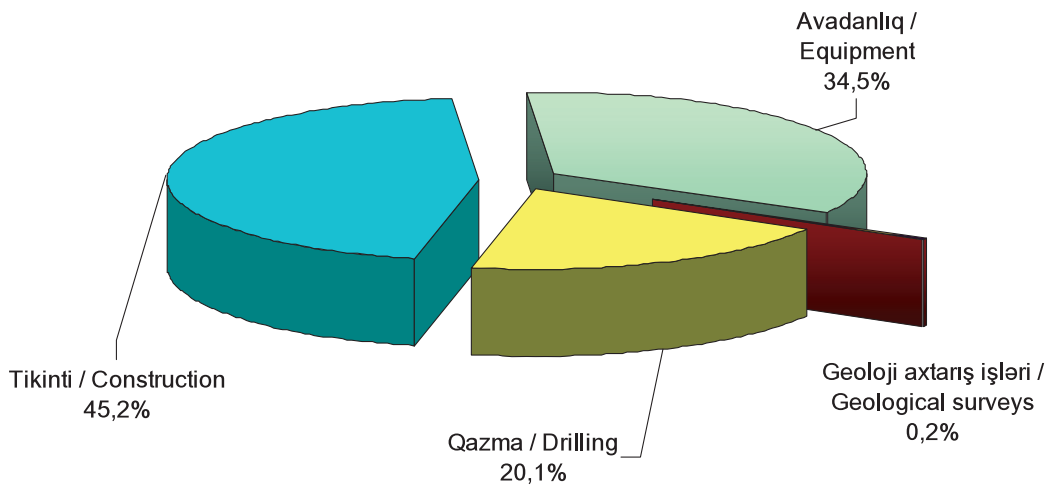
Hesabat ilində ARDNŞ üzrə əsas fondların təhvilə 538,3 mln manat təşkil etmişdir ki, bu da əvvəlki ilin müvafiq göstəricisindən 265,2 mln manat çox olmuşdur.

During the reported year SOCAR's fixed assets handover amounted to 538.3 mln manat, which is 265.2 mln manat more than the last year's relevant indicator.

Əsas fondların təhvilə (min manat)
Fixed assets handover (ths manat)

	2006	2007	Fərq Difference
Əsas fondların təhvilə, cəmi Fixed assets handover, total	273029,1	538262,6	+265233,5
o cümlədən: including:			
- qazıma - drilling	68927,6	107925,9	+38998,3
- tikinti - construction	126566,5	243453,4	+116886,9
- avadanlıq - equipment	77535,0	185724,7	+108189,7
- geoloji axtarış işləri - geological surveys		1158,6	+1158,6

2007-ci ildə ARDNŞ-də əsas fondların təhvil Fixed assets handover in SOCAR in 2007

2007-ci ildə ümumi sahəsi 12153 m² olan 135 mənzil ARDNŞ işçilərinə təhvil verilmişdir. 2006-cı ildə bu göstərici 8024 m² (95 mənzil) olmuşdur.

2007-ci il ərzində ARDNŞ obyektlərinin əsaslı təmiri üzrə kapital qoyuluşu 101,9 mln manat olmuşdur. Yerinə yetirilən iş həcmi 144,6 mln manat, o cümlədən istehsal sahəsi üzrə 100,3 mln manat, qeyri-istehsal sahəsi üzrə 44,3 mln manat təşkil etmişdir.

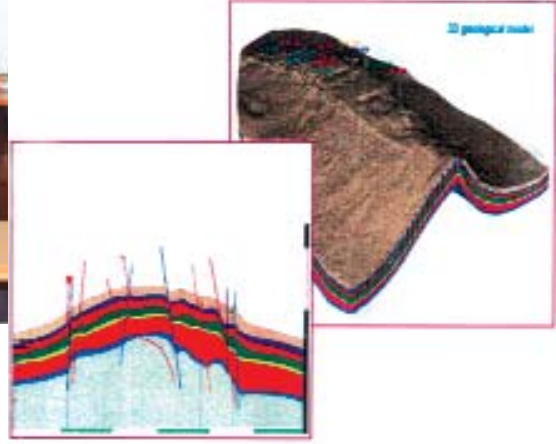
135 apartments with a total floor space of 12153 m² were granted to SOCAR employees in 2007. This indicator was 8024 m² in 2006 (95 apartments).

Investment outlays on capital repair of the SOCAR facilities were 101.9 mln Manat in 2007. The volume of works performed amounted to 144.6 mln Manat, including 100.3 mln Manat on production line and 44.3 mln Manat on non-production line.

Elmi-texniki işlər Scientific-technical works

ARDNŞ-nin tərkibində iki sahə elmi-tədqiqat və bir layihə institutu fəaliyyət göstərir - "Neftqazlayihə" institutu, "Elmi tədqiqatlar" institutu və "Geofizika" ETİ. Bu institutlarda 1805 nəfər işçi çalışır ki, onlardan 227 nəfər elmi dərəcəyə, o cümlədən 23 nəfər elmlər doktoru və 204 nəfər elmlər namizədi elmi dərəcəsinə malikdir.

2 scientific researches and 1 design institute - Oil and Gas Projects Institute, Scientific-Researches Institute and "Geophysica" SRI are functioning in the composition of the SOCAR. 1805 persons are employed by these institutes that 227 of them obtained academic ranks, including 23 persons are titled to degrees such as doctor of science and 204 persons to candidate of science as well.

01.01.08-ci il tarixinə ARDNŞ üzrə işləyənlərdən 443 nəfərin elmi dərəcəsi vardır. Onlardan 40 nəfər elmlər doktoru (o cümlədən 2 nəfər Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi, 1 nəfər müxbir üzvüdür), 403 nəfər elmlər namizədidir. Elmi dərəcəsi olanların 56 nəfəri, o cümlədən 4 nəfər elmlər doktoru, 52 nəfər elmlər namizədi qadındır.

As of 01.01.08 443 of the SOCAR's employees hold scientific degrees. Of these 40 are doctors of sciences (including 2 true member, 1 correspondent member of the Azerbaijan National Academy of Sciences), 403 persons are candidates of sciences. 56 of the persons with scientific degrees, including 4 doctors of sciences and 52 candidates of sciences.

ARDNŞ institutlarında elmi dərəcəsi olan işçilərin sayı (nəfər)
Number of SOCAR's institutes employees with scientific degrees (persons)

Institut Institute	Cəmi Total	o cümlədən including	
		elmlər doktoru doctor of sciences	elmlər namizədi candidate of sciences
«Neftqazlayihə» Institutu Oil and Gas Projects Institute	84	5	79
«Elmi tədqiqatlar» Institutu Scientific-Researches Institute	124	13	111
"Geofizika" ETİ "Geophysica" SRI	19	5	14

"Elmi tədqiqatlar" Institutu və "Geofizika" ETİ-nin nəzdində neft sahəsi üçün yüksək ixtisaslı elmi kadrlar hazırlayan aspirantura fəaliyyət göstərir. 2007-ci ildə 12 nəfər, o cümlədən 11 nəfər istehsalatdan ayrılmadan aspiranturaya qəbul olunmuşdur.

Scientific-Researches Institute and "Geophysica" SRI have an internship developing highly qualified specialists for the oil industry. 12 people were admitted to internship in 2007, including 11 persons who work in parallel.

Aspiranturalara qəbul olunanlar (nəfər)
Internship admittance (persons)

İxtisaslar Field of majoring	Cəmi Total	o cümlədən istehsalatdan ayrılmadan Including those not leaving production
«Elmi tədqiqatlar» İnstitutu üzrə cəmi Total for Scientific-Researches Institute	10	10
- neft-qaz yataqlarının geologiyası, axtarışı və kəşfiyyatı oil and gas field geology, search and exploration	2	2
- neft-qaz yataqlarının işlənməsi və istismarı oil and gas field development and operation	5	5
- quyuların qazılması drilling	1	1
- neft sənayesinin iqtisadiyyatı oil industry economy	2	2
“Geofizika” ETİ üzrə cəmi Total for “Geophysica” SRI	2	1
- geofizika, faydalı qazıntıların geofiziki axtarışı üsulları geophysics, geophysical surveys of mineral resources	2	1

2007-ci ildə ARDNŞ-in institutları və keçmiş "İnformasiya texnologiyaları və rabitə" İdarəsi tərəfindən 135 mövzu, o cümlədən 31 əvvəlki illərdən keçici mövzular üzrə elmi-tədqiqat işləri aparılmışdır. Tematik plana ARDNŞ-in müxtəlif fəaliyyət istiqamətlərini əhatə edən normativ sənədlərin (standartlar, qaydalar, təlimatlar və s.) də daxil edilmişdir.

In 2007 SOCAR's institutes and IT and Communications Department carried out research works on 135 subjects, including 31 transitional subjects from previous years. Norms (standards, rules, instructions and etc.) involving different activities of the SOCAR were included in thematic plan.

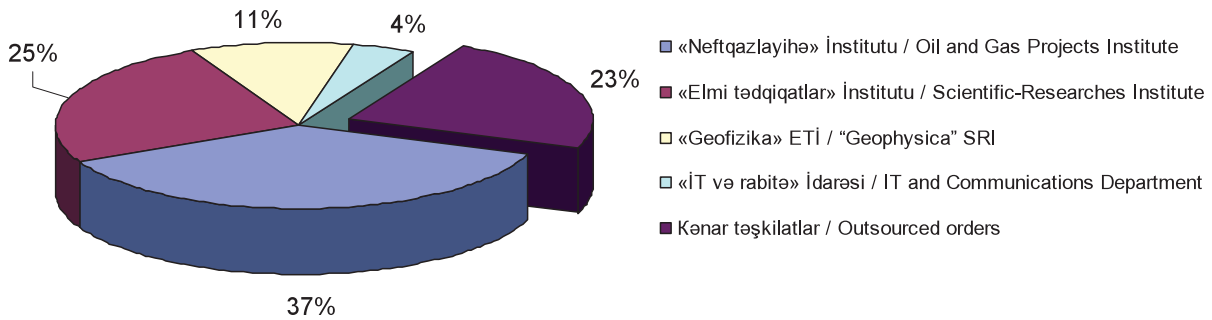
2007-ci ildə elmi-tədqiqat işlərinin sayı
Number of scientific-research works in 2007

	«Neftqazlay ihə» İnstitutu Oil and Gas Projects Institute	«Elmi tədqiqatlar» İnstitutu Scientific- Researches Institute	«Geof izika» ETİ “Geop hysica ” SRI	«İT və rabitə» İdarəsi IT and Communi cations Departm ent	Kənar təşkilat lar Outsour ced orders	Cəmi Total
ARDNŞ-nin müəssisələri üçün For SOCAR's enterprises	53	41	19	5	40	158
o cümlədən yeni işlər including new works	39	30	13	5	29	116
Kənar təşkilatlar üçün For outsourced orders	12	3	-	2	-	17
o cümlədən yeni işlər including new works	12	3	-	2	-	17
Cəmi Total	65	44	19	7	40	175
o cümlədən yeni işlər including new works	51	33	13	7	29	133

Bunlardan əlavə, ARDNŞ-nin müxtəlif idarə və təşkilatlarının sifarişi üzrə Respublikanın 16 kənar təşkilatları ilə, o cümlədən, ADN-nin "Neftin, qazın geotexnoloji problemləri və kimya" ETİ, AMEA-nın "Neft-kimya prosesləri institutu" (NKPI), "Neftqazavtomat" EİM, Azərbaycan Dövlət Əməyin Mühafizəsi və Təhlükəsizlik Texnikası Elmi-tədqiqat institutu (AzDƏMTT ETİ), "Azərbaycan Hava Yolları" Dövlət Konsernin Milli Aviasiya Akademiyası, "Diaqnostika" ETM, "Zəlzələlərin Proqnozlaşdırılması və Öyrənilməsi" üzrə ETİ, AMEA-nın Geologiya İnstitutu, "AzİNMAŞ" TASC, "Neftemaş" XKB TASC, "MR QRUP" MMC, AMEA-nın Kibernetika institutu, Maşınqayırma Texnologiyaları İnstitutu, TES MNC, AMEA AKİ və BDU tərəfindən 40 mövzu üzrə (müqavilə əsasında) elmi-tədqiqat işləri aparılmışdır. Kənar təşkilatlara sifarişlərin əksəriyyəti emal zavodları tərəfindən (22 mövzu) verilmişdir. Bu da onunla bağlıdır ki, ARDNŞ-nin tərkibində neft emalı sahəsində ixtisaslaşmış elmi-tədqiqat müəssisəsi yoxdur.

Besides, there implemented scientific-research works on 40 subjects (contract-based) according to order of different departments and establishments of the SOCAR by 16 outsource organizations of the Republic, including "Geotechnical problems of oil-gas and chemistry" Research Institute (RI) of Azerbaijan State Oil Academy, "Institute of oil-chemistry processes" of Azerbaijan National Sciences Academy (ANSA), "Oil and Gas Automation" SPC, Azerbaijan State Occupational Safety and Health Research Institute, National Aviation Academy of "Azerbaijan Airlines" State Concern, "Diagnostics" Scientific Research Centre, "Earthquake Forecast and Study" RI, Geology Institute of ANSA, "AzINMASH" JSC, "Neftemash SCB" JSC, "MR GROUP" LLC, Cybernetics Institute of ANSA, Engineering (Machine-building) Technologies Institute, TES LLC, Cybernetics Institute of ANSA and Baku State University. The outsource organizations were given 22 subjects by refinery plants under majority of the orders. It relates to that there is not any specialized research establishment on oil refinery in the SOCAR composition.

2007-ci ildə yerinə yetirilmiş elmi-tədqiqat işlərinin sayı
Quantity of scientific-research works carried out in 2007

"Elmi tədqiqatlar" İnstitutunun elmi işlərinin tətbiqindən 2007-ci ildə əlavə 15029,1 ton neft hasil edilmiş və 5508 min manat iqtisadi səmərə əldə edilmişdir. "Neftqazlayihə" İnstitutu üzrə yerinə yetirilmiş layihəqabağı elmi-tədqiqat işləri üzrə 8 tədbir "Azneft" İB-nin müəssisələrində tətbiq edilmiş, 3895 ton əlavə neft hasil olunmuşdur.

2007-ci ildə "Geofizika" ETİ-də əldə edilmiş iki mövzunun nəticələri ən mühüm elmi

In 2007 additional 15029.1 tons of oil were produced and economic efficiency to the extent of 5508 ths Manat gained from application of scientific works of "Scientific researches" Institute. There taken 8 actions in enterprises of "Azneft" Production Unit on pre-design research works which carried out overall "Oil and Gas Design" Institute and subsequently, additional 3895 tons of oil were produced.

nailiyyət kimi AMEA-nın Yer Elmləri bölməsində baxılması və qəbul edilməsi üçün təqdim edilmişdir.

Hesabat ilində ARDNŞ-nin müəssisələrinə 37 adda 74 yeni texnika və texnologiya tədbiri həyata keçirilmişdir.

2007-ci ildə yeni texnika və texnologiyalar üzrə aparılmış tədbirlər nəticəsində 9463,6 ton əlavə neft hasil edilmişdir. Bundan başqa, neftqazçıxarma proseslərində aparılan səmərəli təkmilləşmələrin hesabına 989,9 min manat iqtisadi səmərə əldə edilmişdir.

ARDNŞ-nin nailiyyətlərinin təbliğ olunmasında, sahə üzrə elmi-texniki yeniliklərin, qabaqcıl xarici təcrübənin öyrənilməsində beynəlxalq sərgi və konfranslarda iştirakın müstəsna əhəmiyyəti vardır. Bununla bağlı 5-8 iyun 2007-ci ildə Bakı şəhərində ənənəvi olaraq keçirilmiş "Xəzər Neft, Qaz, Neftayırma və Neft Kimyası" 14-cü Beynəlxalq Sərgi-Konfransını xüsusilə qeyd etmək lazımdır. ARDNŞ bu Sərgi-Konfransın təşkilində və keçirilməsində yaxından iştirak etmişdir. Sərgidə, ARDNŞ-nin pavilyonunda Şirkətin fəaliyyətini, əldə etdiyi nailiyyətlərini əks etdirən eksponat, maket və yenilənmiş bukletlər nümayiş etdirilmişdir. Sərgidə 32 ölkənin 360-dan artıq şirkəti, 51 ölkədən 14 mindən artıq qonaq, o cümlədən işgüzar dairələrin 10 mindən artıq nümayəndəsi iştirak etmişlər. ARDNŞ-nin pavilyonu sərgidə fəal iştirakına görə xüsusi sertifikatla layiq görülmüşdür.

In course of 2007, outcomes of two subjects obtained in "Geophysics" Research Institute were submitted for review and acceptance by the Earth Sciences sector of ANSA as an important break-through.

There implemented 74 new technology actions under 37 titles in the SOCAR enterprises within reporting period.

In 2007 additional 9463.6 tons of oil were produced as a result of actions subject to state-of-the-art technologies. Moreover, economic efficiency to the amount of 989.0 ths Manat gained through rational improvements conducted in oil-gas extraction processes.

International exhibitions and conferences play an important part in promoting SOCAR's accomplishments, and learning the sector-related research and scientific innovations and advanced foreign experience. In this view, special mention should be given to the traditional 14th Caspian Oil, Gas, Oil Refinery and Petrochemistry Exhibition & Conference held in Baku on 5-8 June 2007. SOCAR participated closely in organizing and holding this Exhibition & Conference. There presented displays, models and updated booklets reflecting the Company's progressive activity and its achievements in the exhibition held at the SOCAR pavilion. Over 360 companies from 32 countries, over 14 ths guests from 51 countries and over 10 thousand representatives of business circles

2007-ci il 2-5 oktyabr tarixdə ARDNŞ Almatı şəhərinin (Atakent sərgi mərkəzində) keçirilmiş 15-ci Beynəlxalq Qazaxıstan Neft, Qaz Sərgisində iştirak etmişdir. "Atakent" sərgi mərkəzində keçirilən bu mühüm tədbirdə dünyanın 33 ölkəsindən 600-dən artıq şirkət və firmalar öz ekspozisiyalarını nümayiş etdirirdilər. ARDNŞ-nin sərgidə nümayiş etdirdiyi və Şirkətin son nailiyyətlərini əks etdirən ekspozisiyası sərgi iştirakçılarında və qonaqlarda böyük maraq doğurmuşdur. Eyni zamanda sərgidə iştirak edən şirkət və firmaların nümayəndələri tərəfindən əməkdaşlıq üçün çoxlu sayda təkliflər verilmişdir. Bu təkliflərin bir neçəsi gələcəkdə ikitərəfli əməkdaşlıq üçün zəmin yarada biləcək təkliflərdir.

attended the exhibition. The SOCAR pavilion was awarded a special certificate for its active participation in the exhibition.

The SOCAR took part in 15th International Kazakhstan Oil & Gas Exhibition held in Almaty city ("Atakent" exhibition centre) on 2-5 October 2007. More than 600 companies and firms from 33 countries throughout the world presented their expositions in this important event which held in "Atakent" exhibition centre. The exposition presented by the SOCAR which reflecting its recent developments, raised a keen interest upon the participants and guests. At the same time, representatives of the companies and firms took part in the exhibition offered many proposals for cooperation. Some of these proposals would pave the way for bilateral cooperation in in future.

Kadrlarla iş Personnel administration

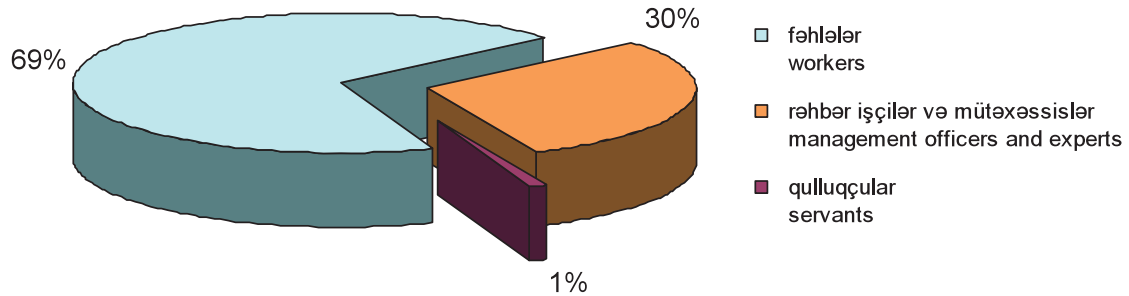
01.01.08-cı il tarixinə ARDNŞ üzrə işçilərin faktiki sayı keçən bir il müddətində 2453 nəfər artaraq 64145 nəfər olmuşdur.

The number of the SOCAR's personnel increased by 2453 during a year's period and totaled to 64145 as of 01.01.08.

*ARDNŞ-də işçilərin tərkibi
Structure of SOCAR's personnel*

	Nəfər Persons	%
İşçilərin faktiki sayı (01.01.08-ci il tarixinə) Actual number of employees (as of 01.01.08)	64145	100
o cümlədən: including:		
- fəhlələr - workers	44280	69,0
- rəhbər işçiləri və mütəxəssislər - management officers and experts	19095	29,8
- qulluqçular - servants	770	1,2
- qadınlar - females	14865	23,2
- təqaüddçülər - pensioners	8935	13,9
- ali təhsillilər - higher educated	15859	24,7

ARDNŞ-də işçilərin faktiki sayı (01.01.08-ci il tarixinə)
Actual number of employees in SOCAR (as of 01.01.08)

2007-ci ildə ARDNŞ-in müəssisələrinə 10940 nəfər işə qəbul olunmuşdur, o cümlədən:

- ARDNŞ-də daxili yerdəyişmə ilə əlaqədar - 4258 nəfər;
- kənardan - 6682 nəfər,
- o cümlədən:
- isehsalat zərurəti ilə əlaqədar - 4979 nəfər;
- müvəqqəti mövsümi işçilər- 894 nəfər;
- birgə layihələrdə işləyən işçilərin müqavilə müddətinin bitməsi ilə əlaqədar- 552 nəfər;
- hərbi qulluqdan qayıdanlar - 83 nəfər;
- məşğulluq mərkəzlərinin göndərişi əsasında - 110 nəfər;
- ali məktəbi bitirdikdən sonra - 64 nəfər.

İl ərzində 8487 nəfər işçi işdən azad edilmişdir, o cümlədən:

- öz xahişi ilə - 6035 nəfər;
- üzürsüz səbəbdən işə gəlməməsi (proqul) və başqa əmək pozuntularına görə - 197 nəfər;
- əmək müqaviləsi müddətinin bitməsi ilə əlaqədar - 705 nəfər;
- hərbi xidmətə çağırılması ilə əlaqədar - 81 nəfər;
- ixtisarla əlaqədar - 490 nəfər;
- vəfat etməsi - 333 nəfər;
- səhhəti ilə əlaqədar - 101 nəfər;
- başqa səbəblərdən - 545 nəfər.

2007-ci ildə ARDNŞ üzrə kadr axımı 9,7% təşkil etmişdir.

İşçilərin ümumi sayından yaşı 35-ə qədər olan 16699 nəfər (26,0%) gənc çalışır.

Təhlil göstərir ki, Şirkət üzrə işləyən

10940 persons were accepted by the SOCAR's enterprises in 2007, including:

- in line with internal relocation in SOCAR - 4258 persons;
- from outside - 6682 persons, including:
- in line with production necessity - 4979 persons;
- temporary seasonal employees - 894 persons;
- due to expiry of employments contracts signed with the employees working for joint projects - 552 persons;
- returning from military service - 83 persons;
- sent from employment centers - 110 persons;
- school graduates - 64 persons.

During the year 8487 persons were dismissed, including:

- at their own request - 6035 persons;
- for illegitimate absence from work (leave) and other labor code breaches - 197 persons;
- completion of employment contract term - 705 persons;
- summoned to military service - 81 persons;
- downsized - 490 persons;
- decease - 333 persons;
- because of ill health - 101 persons;
- for another reasons - 545 persons.

In 2006 the SOCAR's personnel flow made 9.7%. Of the total number of employees those under 35 years of age total to 16699 (26.0%).

A review suggests that the number of pen-

təqaüdçülərin sayı yüksək olaraq qalır (8935 nəfər) və işçilərin ümumi sayının 13,9%-ni təşkil edir.

Ahılların (70 yaşdan yuxarı) sayı 01.01.08-cı il tarixinə 1840 nəfər olmuşdur. 80 yaşından yuxarı 46 nəfərdir.

Ümumi işçilərin sayından 2923 nəfər Qarabağ, 350 nəfər şəhid ailəsi üzvü, 35 nəfər Böyük Vətən Müharibəsi iştirakçısı, 2903 nəfər məcburi köçkün və qaçqınlardır. Qeyd etmək lazımdır ki, ARDNŞ-in müəssisələrində 506 nəfər əlil işləyir. Onlardan 117 nəfər Qarabağ, 5 nəfər 20 Yanvar, 14 nəfər Əfqanıstan, 48 nəfər Çernobil, 10 nəfər Böyük Vətən müharibəsi, 312 nəfər işə əmək və istehsalat əlilidir.

Hər il olduğu kimi 2006-cı ildə də Dövlət Neft Şirkəti Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən Bakı şəhərində 6-7 dekabrda keçirilən "Əmək yarmarkası"nda iştirak etmişdir. Həmin əmək yarmarkasına ARDNŞ müəssisələri üzrə 133 iş yeri çıxarılmış və 15 nəfər işlə təmin edilmişdir.

"Azərbaycan Respublikasının neft sənayesi işçilərinin təltif edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 19.09.07-ci il tarixli 2393 nömrəli Sərəncamı ilə Azərbaycanın neft sənayesinin inkişafındakı xidmətlərinə görə 11 neftçi, 1 nəfər "Şöhrət" ordeni və 10 nəfər "Tərəqqi" medalı ilə təltif edilmişdir.

"Neftçilər günü" peşə bayramı ərəfəsində "Azərbaycan Respublikasının neft sənayesi işçilərinə "Azərbaycan Respublikasının Əməkdar mühəndisi" fəxri adının verilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 19 sentyabr 2007-ci il tarixli 2394 nömrəli Sərəncamı ilə Azərbaycan neft sənayesinin inkişafındakı xidmətlərinə görə ARDNŞ-nin 2 nəfər işçisinə "Əməkdar mühəndis" fəxri adı verilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 19 sentyabr 2007-ci il tarixli 2395 nömrəli Sərəncamı ilə Azərbaycan neft sənayesinin inkişafında böyük xidmətləri olan 2 nəfər qocaman neftçiyə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərdi təqaüdü verilmişdir.

2007-ci ildə neft sənayesinin inkişafında xüsusi xidmətlərinə görə 110 nəfər ARDNŞ-nin Fəxri fərmanı ilə təltif edilmişdir.

Kadrların hazırlanması.

ARDNŞ mövcud mütəxəssislərinin ixtisaslandırılması və müasir biliklərə yiyələnmiş yeni gənc kadrların hazırlanması üzrə 2007-ci il ərzində müxtəlif işlər görmüşdür.

şirkətin işçilərinin sayı yüksək olaraq qalır (8935 nəfər), ümumi sayının 13,9%-ni təşkil edir.

Retirement age (above 70) employees made 1840 persons as of 01.01.08. 46 persons above 80 years of age.

2923 of the total number of employees participated in the Garabagh war, 35 persons in the World War II, 350 persons member of martyr's family, 2903 persons are internally displaced persons and refugees. It should be noted that 506 invalids work for enterprises of the SOCAR. 117 of them disabled in Nagorno-Karabakh, 5 persons in 20 January, 14 persons in Afghanistan, 48 persons in Chernobyl, 10 persons in World War II and 312 persons are disabled workers.

As being every year, State Oil Company took part in Labor fair carried out by Ministry of Labor and People's Social Welfare in Baku city on 6-7 December 2006. 133 vacancies on enterprises of the SOCAR were offered in the same fair and 15 persons were employed.

11 oil-engineers and one person were awarded the Order of Honour and 10 persons with medal of "Progress" for their merits in the development of Azerbaijan oil industry under the Decree #2393 dated 19.09.2007 of the President of Azerbaijan Republic on "Awarding of oil industry workers of Azerbaijan Republic".

There granted "Honoured engineer" emeritus title to 2 employees of the SOCAR for their services in the development of Azerbaijan oil industry under the Decree #2394 dated 19.09.2007 of the President of Azerbaijan Republic on "Granting 'Honored Engineer' emeritus title of Azerbaijan Republic" to the oil industry workers of Azerbaijan Republic on the eve of Oil-engineers Day.

2 old oil-engineers were granted an Individual pension of the President of Azerbaijan Republic for their immense merits in the development of Azerbaijan oil industry under the Presidential Decree #2395 dated 19.09.2007.

110 oil-industry workers were awarded with Certificate of Honor of the SOCAR for long-term and efficient labor and special services in development of oil and gas industry in 2007.

Human resources development.

The SOCAR carried out varied works in 2007 on improvement of specialists' profes-

2007-ci ildə ARDNŞ-nin müəssisələrində işləyən 694 nəfər rəhbər işçi və mütəxəssis öz ixtisasını artırmışdır. 383 nəfər Sosial İnkişaf İdarəsinin Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma Departamentində (TTSD) 10 ixtisas üzrə müxtəlif mövzularda kurslarda, 189 nəfər Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasında, Fövqəladə Hallar Nazirliyi Sənayedə İşlərin Təhlükəsiz Görülməsi və Dağ-Mədən Nəzarəti Dövlət Agentliyinin Əməyin mühafizəsi və təhlükəsizlik texnikası Elmi-tədqiqat institutunda və başqa təşkilatlarda, 189 nəfər bilavasitə müəssisələrdə təşkil olunmuş kurslarda, 10 nəfər Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları proqramının tədrisi üzrə "İnfosistem-Link" Regional Tədris Mərkəzində təşkil edilən məşğələlərdə və s. iştirak etmişdir.

2007-ci ildə ARDNŞ üzrə 1050 fəhlə peşə hazırlığı keçmiş və öz ixtisasını artırmışdır, onlardan 77-si qadın, 308-i 35 yaşına qədər gənclərdir. O cümlədən 482 nəfər TTSD-də peşə hazırlığı keçmişdir. Peşə hazırlığı keçmiş 216 nəfər fəhlədən 57 nəfər ilk dəfə, 72 nəfər yenidən hazırlanmış, 83 nəfər isə ikinci peşəyə yiyələnmişdir. İxtisasını artırmış 834 fəhlədən 438 nəfərin tarif dərəcələri yüksəldilmişdir. 277 nəfər fəhlə bilavasitə müəssisədə istehsalatdan ayrılmadan xüsusi təşkil edilmiş kurslarda ixtisasını artırmışdır.

2006-2007-ci illərdə Peşə Təhsil Mərkəzində (hazırda TTSD-nin Təlim, Tədris Mərkəzi) peşə hazırlığı keçmiş və 8 peşə üzrə müvafiq sertifikatlar almış 113 nəfər gənc kadr H. Əliyev ad. Bakı Neft Emalı Zavodunda işə qəbul edilmişdir.

2007-ci ildə TTSD-də Türk Standartları İnstitutunun mütəxəssisləri tərəfindən 10 müəssisədən 72 nəfərə ISO 9000, ISO 14000, ISO 18001 Beynəlxalq Standartları üzrə kurslar keçirilmişdir. Kulevi neft terminalında işləmək üçün 4 ixtisas üzrə 62 nəfər Gürcüstan vətəndaşı TTSD-də müvafiq kurslar keçmişdir. 81 nəfər "Kompüter texnologiyasının əsasları", 15 nəfər ingilis dili, 44 nəfər Əməyin mühafizəsi və texnikası üzrə kurslar keçmişdir. 2007-ci ildə TTSD-də kursların tədrisinə, əsasən, Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (ADNA), Türk Standartları İnstitutu, neft və neft məhsullarının yoxlanılması üzrə "SGS" və "SAİBOLT" kimi tanınmış firmalarda, eləcə də ARDNŞ-nin müəssisələrində çalışan 160 müəllim və mütəxəssis cəlb edilmişdir.

sional skills and training of new young personnel acquired up-to-date knowledges.

694 executives and specialists who are working for the SOCAR enterprises, improved their professional skills in 2007. 383 persons attended in the courses of different subjects on 10 specialties at Training, Education and Certification Division of Social Development Department, 189 persons in Azerbaijan State Sea Academy, Occupational Safety and Health Research Institute attached to State Agency for Industrial Safety and Mine Control of Ministry of Emergency Situations and other organizations, 189 persons in directly arranged courses by the enterprises and 10 persons at the circles on teaching of International Accounting Standards software and etc.

Overall the SOCAR 1050 laborers attended in vocational trainings and advanced in their skills within 2007 and 77 of them are women, but 308 are the young under 35. Also, 482 persons were trained at the Training, Education and Certification Division. 57 persons of 216 trained ones were advanced for the first time, 72 persons were retrained and 83 persons learnt sideline trade. Wage rates of 438 persons from 834 advanced ones were increased. 277 laborers advanced their skills in especially arranged courses through on-the-job training.

113 young specialists who trained in Vocational Education Centre (presently, Training and Education Centre of the TECD) within 2006-2007 and obtained relevant certificates on 8 vocations were employed by H.Aliyev Baku Oil Refinery.

72 persons from 10 enterprises attended in the courses on International Standards such as ISO 9000, ISO 14000, ISO 18001 which held by specialists of Turkish Standards Institute at the TECD within 2007. 62 citizens of Georgia attended in relevant courses on 4 vocations at the TECD in order to be able to work for Kulevi oil terminal. There arranged courses for 81 persons on "Principles of computer technologies", 15 persons on English and 44 persons on Occupational safety and health.

160 teachers and specialists mainly working for Azerbaijan State Oil Academy, Turkish Standards Institute, well-known firms on verification of oil and petroleum derivatives such as "SGS" and "SAIBOLT" and the SOCAR enterprises were enlisted to educa-

ARDNŞ savadlı gənc neftçi mütəxəssislərin yetişdirilməsi, tələbələrin neft-qaz sənayesi sahəsində müasir elmi və təcrübə biliklərinə yiyələnməyə həvəsləndirilməsi məqsədilə ardıcıl işlər aparır. 08.05.05-ci ildə ARDNŞ və ADNA "Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasının tələbələrinə ARDNŞ-nin təqaüdünün verilməsi haqqında" əsasnaməni birgə təsdiq etmişlər. Həmin əsasnamənin tələblərinə müvafiq olaraq, ARDNŞ ADNA-nın birinci kursdan etibarən seçilmiş fakültələr (Geoloji kəşfiyyat, Qaz-neft-mədən, Kimya-texnologiya, Neft-mexanika, Energetika, İstehsalat proseslərinin avtomatlaşdırılması, İqtisadiyyat, beynəlxalq iqtisadi münasibətlər və menecment) üzrə yüksək tədris göstəricilərinə malik olan hər kurs üzrə 20 tələbəsinə 40 manatlıq təqaüd təyin etmişdir. ADNA tərəfindən namizədliyi təqdim olunan tələbələrin arasından ən layiqlilərinin seçilməsi məqsədilə ARDNŞ-nin Müsahibə Komissiyası yaradılmışdır. Hesabat ilində semestr imtahanlarının nəticələrinə görə yüksək qiymətlər qazanmış ADNA-nın birinci, ikinci və üçüncü kurs tələbələrindən 91 nəfərin biliyi və maraq dairəsi ARDNŞ-nin Müsahibə Komissiyası tərəfindən yoxlanmış və aparılmış müsahibələrin nəticəsinə görə onlardan 52 nəfəri ARDNŞ təqaüdüne layiq görülmüşdür. Yuxarıda qeyd olunan Əsasnaməyə 25.09.06 tarixdə edilmiş düzəlişlərə görə 2006-cı ildən etibarən tələbələr təqaüdlərini onların hər biri üçün ARDNŞ tərəfindən açılmış fərdi plastik kart vasitəsilə ilə istənilən bankdan ala bilər.

ARDNŞ-nin fəaliyyətlərindən biri də orta məktəblərdə oxuyan şagirdlərin beynəlxalq olimpiadalarda iştirakına maddi və mənəvi dəstəyin verilməsidir. Bu dəstək nəticəsində, 2007-ci il ərzində 32 orta məktəb şagirdi Tayvan, Rumıniya, Çin, Türkiyə, Braziliya və Qazaxıstanda keçirilən müxtəlif fənn olimpiadalarında iştirak etmiş və vətənə medallarla qayıtmışlar. Bunlardan əlavə, ARDNŞ-nin maliyyə dəstəyi ilə 5-7 aprel 2007-ci ildə ekologiya və təbii fəlakətlər, ekstremal hallara həsr edilmiş İNEPO I Beynəlxalq Ətraf Mühitin Mühafizəsi Layihə Olimpiadası keçirilmişdir. Bu olimpiadada dünyanın 17 ölkəsinin (Türkiyə, Hindistan, Nigeriya, Ukrayna və sairə) və Azərbaycanın qabaqcıl məktəblərinin şagirdləri iştirak etmişlər.

ARDNŞ gənc kadrların hazırlanmasını da

tion of courses held at the TECD in 2007.

The SOCAR carries out regular works for training of young qualified oil-engineers and encouragement of students to acquire modern scientific-practical knowledges on oil-gas industry. The SOCAR and Azerbaijan State Oil Academy mutually approved the Regulation "On granting the SOCAR scholarship to students of Azerbaijan State Oil Academy" on 08 May 2005. According to provisions of the same Regulation, the SOCAR assigned a scholarship to the amount of 40 Manat to 20 highly educated students for each course on faculties (Geological prospecting, Gas-oil-mine, Chemistry-technology, Oil-mechanics, Energetics, Automation of production processes, Economy, International economic relations and management) selected since first year of the Academy. There established an Interview Commission at the SOCAR in order to select the worthiest ones among the students recommended by the Academy. Within reporting period the Interview Commission tested background knowledge and interest sphere of 91 persons from first, second and third-year students of the Academy who got high marks subject to results of half-year examinations and 52 ones of them were awarded the SOCAR scholarship according to outcomes of the interviews. Pursuant to amendments made in the above Regulation on 25 September 2006, the students are able to get their scholarships from any cashpoints through personal plastic cards established by the SOCAR since 2006.

One of the SOCAR activities is to render material and moral support to participation of pupils in international olympiads who are studying in secondary schools. As a result of such support, 32 pupils participated in various-subject olympiads within 2007 which held in Taiwan, Romania, China, Turkey, Brasilia and Kazakistan and returned to the country with obtained medals. Furthermore, there held I International Environmental Protection Project Olympiad (INEPO) dedicated to ecology, natural disasters and extreme cases on 5-7 April 2007 by financial aid of the SOCAR. Pupils from 17 countries (Turkey, India, Nigeria, Ukraine and etc.) throughout the world and advanced schools of Azerbaijan took part in this olympiad.

The SOCAR keeps a special focus on training

xüsusi diqqət mərkəzində saxlayır. Bu məqsədlə, 2006-cı ildə ARDNŞ-də "Təqaüd Proqramı" qəbul edilmişdir. Proqram savadlı və perspektivli yerli gənclərin ARDNŞ-nin vəsaiti hesabına xarici ölkələrin aparıcı universitetlərində təhsilini təşkil etmək məqsədini daşıyır. Proqramın şərtləri, ixtisaslar və universitetlərin siyahısı ARDNŞ-nin veb-səhifəsində (<http://www.socar.az/teqaud.html>) yerləşdirilmişdir. Proqram çərçivəsində 2007/2008-ci tədris ilində 26 nəfər gəncin xarici ölkələrdə təhsili maliyyələşdirilir. Hazırda 14 tələbə Almaniya, 4 tələbə ABŞ-da, 4 tələbə Böyük Britaniya, 2 tələbə Fransada, bir tələbə Türkiyə Respublikasında və bir tələbə Kanadada təhsilini davam etdirir. Bu tələbələrə 7 nəfəri hazırlıq ("freshman") kursunda, 8 nəfəri bakalavr və 11 nəfəri magistr dərəcəsi üzrə təhsil alırlar. Bunu da qeyd etmək lazımdır ki, 2006-cı ildə ARDNŞ-nin Təqaüd Proqramına cəlb olunmuş tələbələrə 3-ü təhsillərini bitirdikdən sonra ARDNŞ-də işlə təmin olunmuşlar. 2008-ci il üçün daha 50 nəfər tələbənin xarici ölkələrin aparıcı universitetlərinə göndərilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

ARDNŞ-nin rəhbərliyi tərəfindən şagird və tələbələrə mütəmadi olaraq görüşlər keçirilmiş, onlara ARDNŞ, onun Təqaüd Proqramı, beynəlxalq neft-qaz layihələri, neftçi peşə və ixtisasları barədə məlumatlar verilmiş, bilikli və perspektivli gənclər gələcəkdə neft peşə və ixtisasları seçməyə həvəsləndirilmişlər.

of young specialists, too. For this purpose, there adopted "Scholarship Programme" by the SOCAR in 2006. The Programme aims at organization of education of the qualified and potential local students in advanced universities of foreign countries at the SOCAR expense. Terms/conditions, professions and list of universities have been placed in the SOCAR web site (<http://www.socar.az/teqaud.html>). The education of 26 young students abroad is financed within the framework of the Programme in 2007-2008 academic year. At the present, 14 students continue their education in Germany, 4 students in the USA, 4 students in Great Britain, 2 students in France, 1 student in Turkey and 1 student in Canada. 7 persons of these students study in freshman course, 8 persons for bachelor's degree and 11 persons for master's degree. It should be noted that 3 persons of the students who enlisted to "Scholarship Programme" of the SOCAR in 2006, were employed by the SOCAR upon completion of their education. Additional 50 students are intended for education in the advanced universities of foreign countries within 2008.

There held regular meetings with pupils and students by the SOCAR administration and, they were informed about the SOCAR, its Scholarship Programme, international oil & gas projects and oil engineer's professions and specialties and the knowledgeable and perspective young persons were encouraged to choose oil engineer's professions and specialties in the future.

Əməyin mühafizəsi və təhlükəsizlik texnikası Occupational safety and health

Hesabat ilində ARDNŞ-nin əməyin mühafizəsi və təhlükəsizlik texnikası sahəsindəki fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasının qanunvericilik aktlarına, təhlükəsizlik qayda, norma, standartlarına və digər rəhbər sənədlərə əsaslanmışdır. ARDNŞ-nin müəssisələrində əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması, istehsalatda baş verə biləcək qəzaların, bədbəxt hadisələrin və peşə xəstəliklərinin qarşısının alınması məqsədilə xeyli işlər görülmüşdür.

2007-ci ildə əməyin mühafizəsi üzrə tədbirlərə 18,8 mln manat vəsait xərclənmişdir. O cümlədən, əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması və sağlamlaşdırılması üzrə tədbirlərə 8,4 mln manat, xüsusi geyim, ayaqqabı və fərdi mühafizə vasitələrinə 9,5 mln manat, müalicə-profilaktika yeməyi və süd ilə təchizata 0,7 mln manat vəsait xərclənmişdir.

Əmək şəraitinin mövcud qaydaların və normaların tələblərindən kənara çıxmasının aşkar edilməsi, onların aradan qaldırılması məqsədilə müəssisələrin daimi fəaliyyət göstərən komissiyaları və Əməyin mühafizəsi və təhlükəsizlik texnikası şöbələri tərəfindən 5363 yoxlama aparılmış və aşkar olunmuş nöqsanların ləğvi üzrə lazımi tədbirlər görülmüşdür. 167 obyektə iş yerlərinin attestasiyası aparılmış və Sanitar-texniki pasport tərtib edilmişdir. Mühəndis-texniki işçilərin təhlükəsizlik texnikası üzrə biliklərinin artırılması diqqət mərkəzində olmuşdur. Müəssisələrdə cari ildə 9161 nəfər mühəndis-texniki işçilərin bilikləri yoxlanılmışdır.

Əməyin mühafizəsi və təhlükəsizlik texnikası sahəsində görülmüş profilaktik tədbirlərə baxmayaraq, 2007-ci ildə ARDNŞ-nin müəssisələrində 31 bədbəxt hadisə baş vermişdir. Bu bədbəxt hadisələr nəticəsində zərərçəkənlərin ümumi sayı 35 nəfər olmuşdur ki, onlardan 28 nəfər xəsarət almış, 7 nəfər ölmüşdür. Bu hadisələr nəticəsində 2326 adam-işgünü itirilmişdir. Bədbəxt

The SOCAR activity on occupational safety and health relied on legislative acts and safety rules, norms and standards and other guidance documents of Azerbaijan Republic within reporting period. There carried out considerable works overall the SOCAR enterprises in order to improve working conditions and to prevent casualties, accidents and occupational diseases, which might be arisen in the production.

18.8 mln Manat were spent for occupational safety actions in 2007, including 8.4 mln Manat for improvement and enhancement of working conditions, 9.5 mln Manat for special clothing, safety footwears and personal protective equipment and 0.7 mln Manat for protective diet and milk supply.

There conducted 5363 inspections and check-ups by permanent commissions of the enterprises and occupational safety divisions in order to detect any deviation of working condition from current rules and norms and necessary steps were taken for elimination of the detected failures.

There carried out authenticated certification in work places at 167 facilities and issued certificates of hygiene. Development of safety knowledges of engineers and technicians were in the spotlight. The knowledges of 9161 engineers and technicians in the enterprises were tested current year.

Notwithstanding the preventive measures taken in occupational safety and health, there happened 31 accidents in the SOCAR enterprises within 2007. Number of suffered persons resulted from these accidents totalled to 35 that 28 of them were injured and 7 persons died. As a consequence of these accidents, 2326 person-days lost. Frequency/incident rate of casualties reached to 0.6 (number of injured persons per 1000 employees). 3 of accidents which resulted in death, occurred in "Integrated Drilling Works" trust, 2 in "Azneft" PU and 2 in "Geophysics and Geology" Department.

hadisələrin tezlik əmsalı 0,6 (hər 1000 nəfər işçiyə düşən zərərçəkənlərin sayı) olmuşdur.

İl ərzində əmək mühafizəsi qaydalarını və normalarını pozduqlarına görə 92 nəfərə töhmət, 38 nəfərə sonuncu xəbərdarlıqla şiddətli töhmət verilmiş, 27 nəfər tutduğu vəzifədən azad edilmiş və ya dərəcəsi azaldılmış, 8 nəfərin əmək haqqı azaldılmışdır.

2007-ci ildə ARDNŞ-nin 18 müəssisəsindən 7-si bədbəxt hadisəsiz işləmişdir.

92 persons were reprimanded, 38 persons were severely reprimanded with final warning, 27 persons were dismissed or demoted and salary of 8 persons reduced according to orders of the enterprises due to violation of safety rules and health hazards in the course of year.

7 enterprises from 18 ones of the SOCAR functioned without any accident in 2007.

Ətraf mühitin qorunması Health safety and environment

2007-ci ildə neftqazçıxarma idarələrində 36,6 min m neft kollektoru, 52,8 min m neft atqı xətləri, 15,5 min m qaz xətləri, 23,4 min m su xətləri əsaslı təmir olunmuş və dəyişdirilmişdir.

"Balaxanıneft" NQÇİ-də quyuların yeraltı və əsaslı təmirini qapalı sistemə keçirmək üçün 8 ədəd 30 m³-lik və 2 ədəd 25 m³-lik çən

In oil and gas production departments 36.6 ths m oil collector, 52.8 ths m oil discharge lines, 15.5 ths m gas lines and 23.4 ths m water lines were overhauled and replaced within 2007.

There installed eight tanks at 30 m³ capacity and two tanks at 25 m³ capacity for changeover of underground overhaul of wells

quraşdırılmışdır. 158 ha sahənin rekultivasiya edilməsi üçün layihə sənədləri hazırlanıb və müvafiq orqanlarla razılaşdırılır. 3,8 ha ərazi neft məhsullarından təmizlənmişdir.

Bibiheybət yatağı ərazisində lay sularının qapalı sistemdə axıtılması üçün 1500 m uzunluğunda dəmir-beton kanal çəkilmiş və üstü beton plitələrlə örtülmüş, 2 ədəd 1000 m³-lik çən quraşdırılmış, 300 mm-lik 800 m metal boru xətti korroziyaya davamlı plastik-şüşə borularla əvəz edilmiş, 404 dor və qüllə sökülmüşdür. Müxtəlif tullantılarla çirklənmiş 405 ha torpaqların monitorinqi aparılmış, 206,5 ha sahə mexaniki rekultivasiya edilmişdir və hazırda bioloji təmizləmə işləri aparılır. Təmizlənmiş ərazilərdə 7150 ağac əkilmiş, torpağın strukturunu yaxşılaşdırmaq məqsədi ilə 50 ha sahəyə arpa əkilmişdir. Təmizləmə işlərini sürətləndirmək üçün məhsuldarlığı 15 t/saat olan mobil qurğu quraşdırılmışdır. Yatağın dəniz hissəsindəki ləğv edilmiş estakada meydançaları və özüllər, mövcud kommunikasiya xətləri sökülür. Buxtanın akvatoriyasından ümumi çəkisi 2060 t olan batmış və yarımbatmış 10 gəminin qalıqları çıxarılmışdır.

Çilov adasında formalaşan məişət-çirkab sularını təmizləmək üçün bioloji qurğu təmir edilmişdir.

Ə.Əmirov adına NQÇİ-də mədən ərazisinə axıtılan 800 m³ lay suyunun yeraltı horizontlara vurulması təşkil edilmişdir.

H.Z. Tağıyev ad. NQÇİ-də lay və təsərrüfat suları hesabına formalaşan Caparidze gölünün suyunu Hövsan kanalına axıtmaq üçün nasos stansiyası tikilmiş, 2310 m uzunluğunda boru çəkilmiş və göl qurudulmuşdur. Hazırda onun rekultivasiyası üçün layihə-smeta sənədləri tərtib edilir.

"Abşeronneft" NQÇİ-də yararsız hala düşmüş 2 çən yenisi ilə əvəz olunmuşdur.

Dübəndi neft terminalında nəql prosesində və çənlərin təmizlənməsi zamanı əmələ gələn dib çöküntülərinin zərərsizləşdirilməsi və təkrar emalı üçün bir ədəd şlam təmizləyici qurğu, əmtəə çənlərində çökən lay sularının təmizlənməsi üçün rayon neftvurma stansiyalarına 4 ədəd qurğu alınmışdır.

H. Əliyev ad. BNEZ-də 20 nömrəli sexin əmtəə parkları ilə Böyük-Şor neft bazası arası neft kəməri yenidən qurulmuş, zavod ilə

into closed system in "Balakhanyneft" OGPD. Design documents have already been compiled for recultivation of 158 ha area and are under agreement with proper authorities. 3.8 ha area have been decontaminated from petroleum derivatives.

For drainage of produced waters in Bibiheybat field by closed system, there laid reinforce-concrete canal at 1500 m length and lined with concrete casings, two tanks at 1000 m³ capacity were installed and 800 m metal pipes in 300 mm thickness were replaced with anti-corrosion plastic pipes and 404 masts and derricks were dismantled. There conducted soil pollution monitoring and control operations for 405 ha area which contaminated with various wastes, 206.5 ha area were remediated mechanically and at the present, biological clean-up works are ongoing. 7150 trees were planted in decontaminated areas and there planted barleys in 50 ha area for land reclamation. Mobile facility at 15 tons/hour throughput capacity was installed in order accelerate the soil clean-up works. The abandoned trestle scaffolds and platforms and current communication lines in deep-water section of the field are being dismantled. There dragged out wrecks and laggans of 10 sunk and near surface ships with 2060 tons total weight from bottom of fake aquatory.

The biological facility was repaired for treatment of waste waters, which sedimented in Chilov island.

800 m³ produced waters drained to mining area in A.Amirov OGPD were injected to sub-surface horizontal reservoirs.

There constructed pump station in H.Z. Taghiyev OGPD for drainage of Chaparidze lake water which precipitated by produced water and domestic sewages to Hovsan canal and relevant pipeline was installed at 2310 m length and the lake was reclaimed. At the present, design-estimate documents for its remediation are being compiled.

2 faulty tanks of "Absheronneft" OGPD were replaced with new ones.

There purchased one slurry tank for decantation of bottom settlings during transportation process and tank cleaning in Dubendy oil terminal and 4 facilities for treatment of produced water sedimented at tank farms in area oil injection stations.

10 nömrəli sex arasında 3 ədəd aerotenkin aerasiya sistemi rekonstruksiya edilmiş, "benzin bazası" və onun ətrafında yerləşən müəssisələrin çirkab sularını 9 nömrəli sexə nəql etmək üçün qovşaq quraşdırılmış, zavod daxilində və ətrafında 1800 ağac əkilməmişdir.

"Azərneftyağ" NEZ-də 2007-ci ildə yerinə yetirilən tədbirlər nəticəsində Xəzər dənizindən götürülən, dənizə atılan təmizlənmiş suların, onların tərkibində qalan neft məhsullarının miqdarı, həmçinin atmosfer havasına atılan zərərli maddələrin miqdarı 2006-cı ilə nisbətən uyğun olaraq 8; 5; 0,5 və 80 min ton azaldılmışdır.

Oil pipeline between tank farms at unit #20 of H. Aliyev Baku Oil Refinery and Boyuk-Shor petroleum storage depot (bulk plant) was refurbished, aeration systems of 3 air tanks between the plant and unit №10 was reconditioned, an assembly point was installed in order to drain waste waters of petroleum storage depot and its surrounding enterprises to unit #9 and 1800 trees were planted inside and outside of the depot.

As a result of the actions assumed in 2007 by "Azərneftyağ" Oil Refinery, quantity of waters intaken from Caspian sea and treated outlet waters, petroleum derivatives which remained in water analysis as well as noxious emissions were reduced respectively as 8; 5; 05 and 80 ths tons in comparison with 2006.

Nəqliyyat və xüsusi texnika Autotransport and special machinery

a) Avtonəqliyyat və xüsusi texnika

01.01.08-ci il tarixinə ARDNŞ-in struktur vahidlərinin balansında müxtəlif markalı 5500 avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitəsi olmuşdur. Onlardan 4381 avtonəqliyyat, 1119 xüsusi texnika vasitələridir.

a) Autotransport and special machinery

As of 01.01.08 SOCAR's entities have 5500 different autotransport and special machinery. Of these 4381 are autotransport and 1119 are special machinery items.

In 2007 as a result of regular and expedient

2006-cı ildə ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlərin nəticəsində istər nəqliyyat vasitələrinin istismarının yaxşılaşdırılması istiqamətində, istərsə də yanacaq-sürtkü materiallarından səmərəli istifadə edilməsi və yol hərəkəti təhlükəsizliyinin təmin edilməsi sahəsində müəyyən işlər görülmüşdür. Belə ki, avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrinin parkdan xəttə çıxış əmsali ARDNŞ üzrə 0,65 təşkil etmişdir.

Normativ istismar müddəti bitmiş və bərpası iqtisadi cəhətdən əlverişli olmayan 282 ədəd avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitəsi balansdan silinmiş və onların əvəzinə 412 ədəd yeni avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitəsi alınmışdır.

01.01.08-ci il tarixinə 631 avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitəsi müxtəlif səbəblərdən (təmir, ehtiyat hissələrinin gözlənilməsi və s.) istismar edilməmişdir.

Yanacaq-sürtkü materiallarından səmərəli və qənaətlə istifadə edilməsi sahəsində də müəyyən işlər görülmüşdür.

Belə ki, ARDNŞ üzrə 2007-ci ildə 147,4 ton avtobenzin və 3481,1 ton dizel yanacağı fonda nisbətən az sərf edilmişdir.

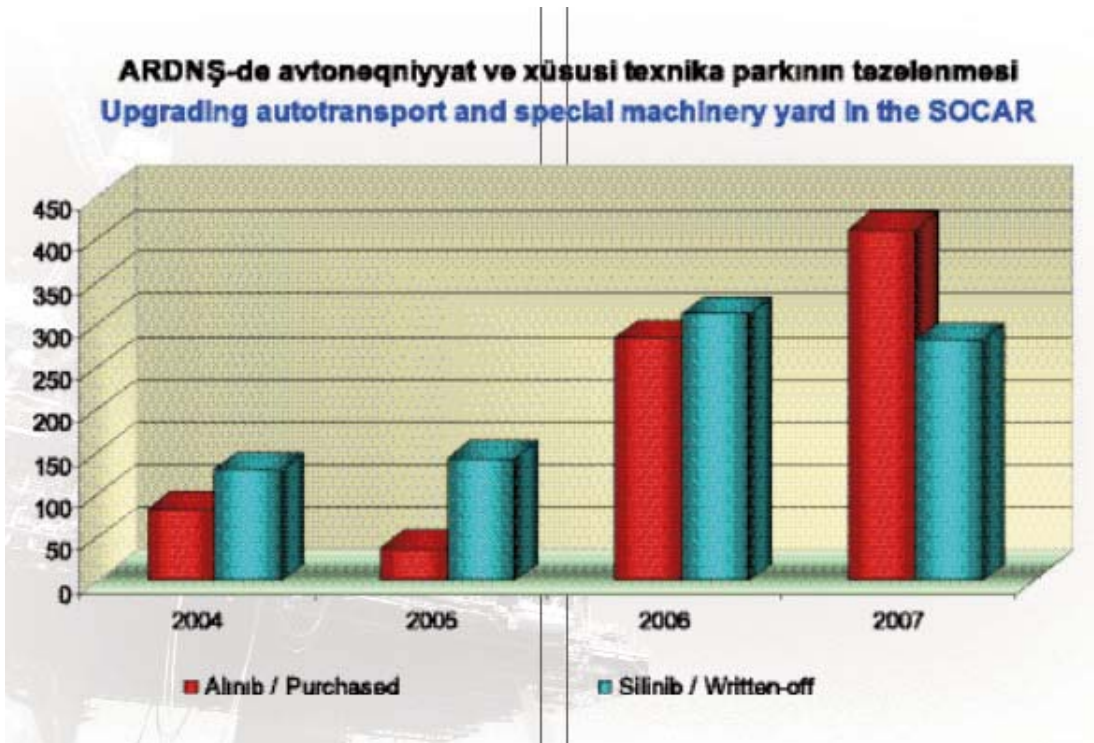
measures there carried out rational works in improvement of operation of transport vehicles, effective use of lubricative materials and road safety. So park-line coefficient totalled to 0.65 on overall the SOCAR of autotransport and special technical facilities.

An appropriate authorization was issued to write-off 282 autotransport and special machinery that completed their service life and are cost-ineffective in terms of rehabilitation and 412 new autotransport and special machinery items were purchased in their stead.

631 vehicles and special machines/mechanisms were not operated for different reasons (repair, waiting on spare parts and etc.) till 01 January 2008.

Some considerable works have been implemented on effective and efficient use of fuel-lubricants, too.

So, there spent 147.4 tons of petroleum fuel and 3481.1 tons of diesel fuel on the SOCAR less than operating stock in 2007.

b) Dəniz nəqliyyatı

ARDNŞ-nin tabeliyində olan müəssisələrin balansında 01.01.08-ci il tarixinə 297 üzən vasitə (gəmilər, üzən qazma qurğuları, kərəçilər) olmuşdur.

b) Maritime transport

There were 297 floating crafts (vessels, floating derricks and rigs and flat-bottom boats) in balance of the SOCAR enterprises up to 01 January 2008.

01.01.08-ci il tarixinə ARDNŞ-nin müəssisələrinin balansında olan üzən vasitələrin sayı
Number of floating craft being in balance of the SOCAR enterprises

Müəssisələr Enterprises	Üzən vasitə Floating crafts	Qeyd Note
Xəzər Dəniz Neft Donanması Caspian Oil Fleet	266	4 üzən emalatxana və 3 üzən tərsanə də nəzərə alınmışdır. Also, 4 floating workshops and 3 dock whariboats are intended.
H. Əliyev ad. BNEZ H. Aliyev Baku Oil Refinery	1	Xidmət kateri RK-"862" Service boat RK-"862"
Geofizika və Geologiya İdarəsi Geophysics and Geology	6	5 elmi-tədqiqat gəmisi və "Abşeron" üzən qazma qurğusu. 5 research vessels and "Absheron" floating drilling rig.
"Kompleks qazma işləri" trestı Complex Drilling Works Trust	12	7 "Xəzər" tipli, 5 "Şelf" tipli yarımdalma üzən qazma qurğusu. 7 "Caspian" type and 5 "Shelf" type semisubmersible floating derricks
"Azneft" İB "Azneft" PU	7	Kərəçilər (kirjim) Flat-bottomed boats
"Neftqaztikinti" trestı Oil and Gas Construction Trust	5	Kərəçilər (kirjim) Flat-bottomed boats
Cəmi Total	297	

ARDNŞ-in donanması əsasən "Xəzərdənizneftdonanma" (XDND) idarəsinin balansında olan gəmilərdən ibarətdir. 01.01.08-ci il tarixinə XDND idarəsinin balansında aşağıda göstərilən ümumi göstəricilərə malik müxtəlif təyinatlı 266 ədəd üzən vasitə vardır:

Gəmi və barjalar - 259 ədəd
Üzən eməlatxana və tərsanə - 7 ədəd
Ümumi balans dəyəri - 553,4 mln manat
Ümumi yükqaldırma qabiliyyəti - 85,5 min ton

Fleet of the SOCAR mainly comprises the ships in the balance of Caspian Oil Fleet (COF) department. As on 01.01.2008 COF owns 266 below listed vessels of various destinations:

Vessels and barges - 259
Floating Docks and workshops - 7
Total balance value - 553.4 mln manat
Total lifting capacity - 85.5 ths ton

XDND idarəsinin balansında olan gəmilər
The vessels available on balance of COF

	01.01.2007-ci il tarixinə As of 01.01.2007		01.01.2008-ci il tarixinə As of 01.01.2008	
	sayı quantity	%	sayı quantity	%
Ümumi balansda Total number of vessels	256	100,0	269	100,0
Istismarda olan gəmilər Operational	188	73,4	197	76,1
o cümlədən icarədə: Including in rent	14	5,5	19	7,1
Təmirdə Under repair	39	15,2	40	15,4
Təmiri gözləmədə Waiting for repair	25	9,8	15	5,8
Silinməsini gözləmədə Waiting to be signed off	4	4,8	7	2,7

2007-ci il ərzində xarici şirkətlərlə imzalanmış Kontraktlar üzrə 28,7 mln manat gəlir əldə edilmişdir. Bu da donanma üzrə ümumi gəlirin 42,2%-ni təşkil edir.

2007-ci il ərzində əsasən Xəzərin Azərbaycan sektorunda fəaliyyət göstərən əməliyyat şirkətlərinə (ABƏŞ və BP-Şahdəniz) və onların podratçılarna (MakDermott, Saypem və s.) xidmət göstərilib. İl ərzində uzunmüddətli icarədə olan gəmilər öz xidmətini davam etdirib. Uzunmüddətli icarədə olan gəmilər içərisində ABƏŞ və BP-Şahdəniz şirkətlərinə verilmiş "İ. Hüseynov" boru düzən, "Azərbaycan" kran, "T. İsmayilov" dalğıcı gəmiləri və "STB-1" barjası xüsusi çəkiyə malikdir.

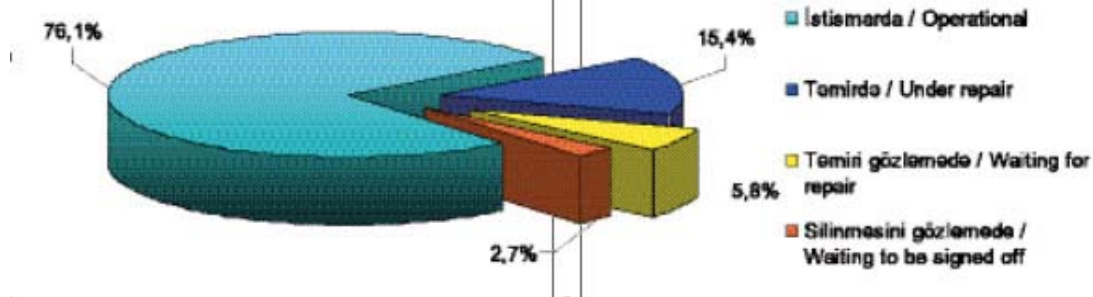
There gained profit to the amount of 28.7 mln Manat under the Contracts signed with foreign companies in the course of 2007. It constitutes a 42.2% part of total profit on the Fleet.

The operating companies (AIOC and BP-Sahdeniz) and their contractors (Mcdermott Inc. and Saipem) mainly working for Azerbaijan sector of Caspian Sea were rendered services in 2007. Long-term leased vessels continued their services within the period. "I. Huseynov" pipe layer, "Azerbaijan" crane ship, "T. Ismayilov" diving ship and "STB-1" barge play a particular role among these vessels.

There proceeded services to foreign oil companies working for Azerbaijan sector of

XDND idaresinin balansında olan gəmilərin vəziyyəti
Conditions of vessels available on balance of COF

XDND/BYUİ və XDND/Taydvoter Alyansları vasitəsi ilə Xəzərin Azərbaycan sektorunda fəaliyyət göstərən xarici neft şirkətlərinə uzunmüddətli müqavilələr əsasında xidmətlərin göstərilməsi davam etdirilmişdir. Belə ki, donanmanın 8 gəmisi XDND/BYUİ Alyansı tərəfindən birgə istismar olunmuşdur.

ARDNŞ və "Kaspiyan Marin Servisez Limited" (KMS) şirkəti arasında imzalanmış Alyans Müqaviləsinə əsasən XDND-nin 15 gəmisi müxtəlif layihələrdə qısa və uzunmüddətli əməliyyatlara cəlb olunmuşlar.

2007-ci ildə 21,4 mln manat, o cümlədən öz gücü ilə 11,6 mln manat (Gəmi Təmiri Zavodunda - 10,5 mln manat, təmir emalxalarında - 1,1 mln manat) məbləğində gəmi təmiri işləri yerinə yetirilmişdir.

Təmir olunan gəmilərdən 96 gəmi Registr sənədi almışdır.

Sualtı texniki işləri yerinə yetirmək üçün 114 nəfər I-II iş qrupu üzrə dalğıcı heyətdən 18 dalğıcı məntəqəsi və qəza-xilasətmə işlərini yerinə yetirmək üçün isə 182 nəfər xilasedici-matros ilə 43 xilasedici məntəqə təşkil edilmişdir.

2007-ci ildə Gürcüstan Respublikasının "Kulevi" terminalında sualtı-texniki dalğıcı işləri yerinə yetirilmişdir.

XDND-nin tərkibində İnsan Həyatının Mühafizəsi üzrə Təlim Mərkəzi yaradılmışdır. Mərkəzin əsas məqsədi ARDNŞ-nin tərkibindəki müəssisələrdə çalışan, eləcə də ARDNŞ ilə müqavilə tərəfdaşı kimi çıxış edən müəssisələrdəki dənizçilərin (o cümlədən dəniz neftçilərinin) beynəlxalq standartlara və Beynəlxalq Dəniz Konvensiyalarının

Caspian Sea through Caspian Oil Fleet/BUE Company and Caspian Oil Fleet/Tidewater Alliances. So that 8 vessels of the Fleet were jointly operated by Caspian Oil Fleet/BUE Alliance.

According to Alliance Agreement between the SOCAR and "Caspian Marine Services" LLC, 15 vessels of Caspian Oil Fleet were attracted to short and long-term operations within the framework of different projects.

"Sedation-A" (Khazri) and "Atlant" yachts newly purchased by the SOCAR have been transferred to balance of Caspian Oil Fleet.

There signed ship repair works to the amount of 21.4 mln Manat, including 11.6 mln Manat (10.5 mln Manat for Shipyard and 1.1 mln Manat for repair workshops) by internal resources in 2007.

96 ships from the repaired ones were awarded relevant Register documents.

There organized 18 diving points composed of 114 divers on I-II team works in order to conduct underwater technical works and 43 rescue points by 182 salvors-seamen for wreck-salvage operations.

Underwater diving operations were carried out in "Kulevi" terminal of Georgia within 2007.

There established Educational Rescue Centre in the composition of Caspian Oil Fleet. Key objective of the Centre is to organize courses responding up-to-date requirements for ensure life-saving of sailors (including sea oil-engineers) employed by the SOCAR enterprises as well as by companies which are working as a contract partner with the SOCAR in compliance to international

tələblərinə uyğun olaraq dənizdə insan həyatının mühafizəsini təmin etmək üçün müasir tələblərə cavab verən kurslar təşkil etməkdir.

İSO seriyalı Beynəlxalq İdarəetmə Standartlarının tətbiqi ilə müvafiq sertifikatların alınması məsələlərinin aktuallığını nəzərə alaraq, XDND-də də bu istiqamətdə müəyyən işlər görülmüşdür:

- 29.01.99-cu ildə XDND Beynəlxalq Təhlükəsizlik Sisteminin Kodeksi (MKUB) əsasında Rusiya Dəniz Registri tərəfindən sertifikatlandırılmışdır. 14 xidmət və şöbə, həmçinin 13 gəmi müvafiq sertifikat almışlar. Onlardan 7 ədədi Beynəlxalq Konvensiyaların tələblərinə cavab verən sənədlər almaqla xarici ölkələrə səfər etmək hüququ qazanmışlar.

- 16.08.04-cü il tarixdən XDND-nin struktur vahidləri olan İxtisaslaşdırılmış Dəniz Neft Donanması üzrə 12 gəmi "Gəmilərin və Liman Vəsitələrinin Mühafizəsi" Beynəlxalq Kodeksi əsasında sertifikatlaşdırılmışdır. Nəticədə Liman bazasında yeni mühafizə avadanlığı quraşdırılmış, bazanın ərazisinə və körpülərə yan almış gəmilərin səmərəli mühafizəsi təmin edilmişdir.

- XDND-nin struktur vahidləri olan Gəmi təmiri zavodu, Dalğıcı və Qəza Xilas etmə İşləri idarəsində 3 ildir ki, Keyfiyyət Menecmenti İSO 9001-2000 kimi Beynəlxalq İdarəetmə Sistemi tətbiq olunmuşdur.

- XDND-nin bütün strukturları daxil olmaqla, 2006-cı ilin 3-cü rübündən başlayaraq, İSO 9001-2000 (Keyfiyyət Menecmenti) və İSO 14001 (Ekoloji Menecment) Beynəlxalq İdarəetmə Standartlarına uyğunluq sertifikatlarının alınması üçün zəruri olan sənədlərin tətbiqi, hazırlıq işlərinin aparılması məqsədi ilə Rusiyanın bu sahədə böyük təcrübəyə malik "Registr-Konsaltinq" QSC (Sankt-Peterburq) ilə müqavilə bağlanmışdır. Həmin müqaviləyə əsasən 3 mərhələli (6 fazalı) hazırlıq işi başa çatdırılmış, XDND tərəfindən hər standart üzrə işçi qrupu və rəhbərliyin səlahiyyətli nümayəndəsi, struktur vahidlərində cavabdeh şəxslər təyin olunmuş, müvafiq seminarlar, kurslar təşkil edilməklə daxili auditorlar hazırlanmış, İSO 9001-2000 və İSO 14001-2004 Beynəlxalq İdarəetmə Standartlarına əsaslanaraq, Keyfiyyət Menecmenti və Ekoloji Menecment

standards and provisions of International Maritime Convention.

Considering the relevance of issues related to proper certificates by application of ISO International Management Standards, Caspian Oil Fleet has performed certain works in this line:

- Caspian Oil Fleet was certified by Russian Maritime Register of Shipping according to clauses of International Security System Code on 29.01.1999. There issued certificates for 14 services and divisions and 13 ships as well. 7 of them were entitled to oversea voyage by obtaining documents complied with the provisions of the International Conventions.

- 12 ships on the Specialized Oil Fleet deemed as structural units of Caspian Oil Fleet were certified according to the International Code "Guard of Ships and Port Facilities" since 16.07.2004. As a result, there installed new safeguard equipment based on the Port and effective guard of the wharfed ships which reached to the base territory was organized.

- International Management System has been applied as Quality Management ISO 9001-2000 for 3 years in Shipyard plant, Diving and Wreck Rescue Works department which deemed as structural units of Caspian Oil Fleet.

- For introduction of documents needed for obtaining certificates of conformity with International Management Standards ISO 9001-2000 (Quality Management) and ISO 14001 (Ecological Management) and carrying out preparatory works, a contract has been signed with "Registry-Consulting" Closed Type Joint Stock Company (Saint-Petersburg) of Russia which gained hands-on experience in this line, inclusive of overall structures of Caspian Oil Fleet since third term of 2006. According to the same contract, 3-stage (6-phase) preparatory work has been completed and there appointed working group and duly authorized representative for each standard and responsible persons on structural units, internal auditors have been trained through different seminars and courses by Caspian Oil Fleet, there developed an Integrated Management System of Caspian Oil Fleet which com-

Sistemlərinin özündə cəmləşdirən XDND-nin inteqrasiya olunmuş Menecment Sistemi (İMS) işlənmiş, İMS çərçivəsində zəruri standartlar, əsasnamələr, təlimatlar və digər sənədlər hazırlanıb təsdiqlənərək, 30.08.07-ci il tarixdən donanmanın fəaliyyətinə tətbiq edilmiş, donanmada daxili, sertifikatlaşdırma və sertifikatlaşdırma auditləri keçirilmiş, aşkarlanmış uyğunsuzluqların aradan qaldırılması üçün tədbirlər planları hazırlanaraq icra olunmuşdur.

posed of Quality Management and Ecological Management systems based on the International Management Standards ISO 9001-2000 and ISO 14001. Necessary standards, regulations, instructions and other documents have been compiled, approved and applied to overall activity of the Fleet as of 30.08.2007, there conducted internal, pre-certification and certification audits and relevant action plans have been prepared and implemented for elimination of the detected discrepancies and non-conformities within the framework of the Integrated Management System.

Sosial məsələlər Social welfare

ARDNŞ-nin struktur bölmələrinin tabeliyində 2,5 mln m²-ə yaxın mənzil fondu (o cümlədən 75 yataqxana), 520 çarpayılıq xəstəxana, hər biri 20 çarpayılıq Lənkəran və Əli Bayramlı müalicə-diaqnostika mərkəzləri, Təlim-Tədris Mərkəzi, 45 məktəbəqədər

The SOCAR organizational subdivisions have housing fund about 2.5 mln m² space (including 75 dormitories), 520-bed hospital, 20-bed Lankaran and Ali-Bayramli Treatment-Diagnostic Centers, Professional

uşaq müəssisəsi, 14 mədəniyyət evi və klubu, 16 idman kompleksi və meydançası, 24 istirahət zonası və sair sosial obyektlər vardır.

ARDNŞ-nin idarə və müəssisələrində çalışan işçilərin sosial rifahının yaxşılaşdırılması məqsədilə sosial obyektlərin saxlanması və fəaliyyətinin müasir tələblərə uyğunlaşdırılması üçün geniş miqyaslı işlər aparılır. Bütün bu işlərin daha səmərəli təşkil edilməsi məqsədilə 2007-ci ildə "ARDNŞ-nin idarə və müəssisələrində çalışan işçilərin sosial rifahının yaxşılaşdırılması məqsədilə 2007-2010-cu illər üçün Sosial İnkişaf Proqramı" təsdiq edilmişdir. Proqramda nəzərdə tutulmuş 224 tədbirdən indiyədək 45-i üzrə işlər tam, 55-i üzrə isə işlər qismən yerinə yetirilmişdir. Belə ki:

- 2007-ci ildə 135 neftçinin ailəsi mənzillə təmin olunmuş və daha 284 mənzilin yaxın vaxtlarda neftçi ailələrinin istifadəsinə verilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

- işçilərin isti yeməklə təmin edilmələri üçün

Education Center, 45 kindergartens, 14 cultural centers and club, 16 sports complexes and grounds, 24 recreation zones and other social facilities.

For maintenance of social facilities and upgrading of its activity to modern requirements in order to improve social welfare of employees working in departments and enterprises of the SOCAR, wide-range works are carried out. For more efficient organization of such works, "State Programme for 2007-2010 years on improvement of social welfare of employees working in departments and enterprises of the SOCAR" was approved in 2007. Up to the present, works on 45 ones of 224 actions foreseen in the Programme performed completely, works on 55 ones executed partially. So that:

- in 2007 135 oil-engineers' families were provided with flats and hand-over of additional 284 flats to oil-engineers' families are planned in the short run.

- the canteens in many divisions of "Azneft"

"Azneft" İB-nin, "Kompleks Qazma İşləri" trestinin bir çox idarələrində, H. Əliyev ad. BNEZ, "Azərneftyağ" NEZ, İT və Rabitə İdarəsi, Qaz Əməliyyatları İdarəsində yeməxanalar əsaslı təmir olunmuş və müasir avadanlıqlarla təchiz olunmuşdur. Bəzi sahələrdə isə cari təmir işləri aparılmış və bu işlər davam etdirilir;

- ARDNŞ-nin idarə və müəssisələrində bir çox obyektlər: inzibati binalar, mədəniyyət evcikləri, kitabxanalar, idman meydançaları və zalları, yataqxana korpusları, yeməxanalar, tibb məntəqələri, soyunubgeyinmə otaqları, sex və sahələrin yerləşdiyi binalarda yenidənqurma və əsaslı təmir işləri aparılmış, özüllərdə və sahildəki istehsalat sahələrində duşxanalar tikilmiş, parklar salınmış, 10 mindən çox ağac və kollar əkilmişdir,

- ARDNŞ-nin müəssisə və təşkilatlarında çalışan işçilərin iş yerlərinə aparılıb gətirilməsi üçün 30 ədəd iri, 15 ədəd kiçik tutumlu avtobuslar alınmışdır;

ARDNŞ-nin balansında olan yaşayış binalarında 60 min m²-ə yaxın dam örtükləri təmir edilmiş, 19 min p-m müxtəlif diametrlilik qaz, su, kanalizasiya xətləri çəkilmiş, 5 min m²-ə yaxın asfalt örtüyü salınmış və digər təmir-tikinti və quraşdırma işləri aparılmışdır. Əksəriyyəti neftçi ailələri olan sakinlərin istirahətini təmin etmək üçün Nizami rayonunda Naxçıvanski küçəsi, 60, 62, 64 sayılı binaların yerləşdiyi ərazidə abad məhəllələr salınmışdır. Binə, Buzovna, Mərdəkan və Zirə qəsəbələrində su quyularının istismarı və təmiri işləri aparılmış, işləməyən quyular təmir olunmuşdur.

ARDNŞ-nin müəssisələrində və dəniz özüllərində MNX-nin 27 sanitariya hissəsi, həkim və feldşer məntəqələri fəaliyyət göstərir. Bundan başqa, "Azərneftyağ" NEZ və H. Əliyev ad. BDÖZ-də də tibb məntəqələri fəaliyyət göstərir. Bu poliklinika və tibbi məntəqələrə 2007-ci il ərzində müayinə üçün 440 minə yaxın pasient müraciət etmişdir. 1100 nəfər işçi çalışan

PU, Complex Drilling Works Trust, H. Aliyev Baku Oil Refinery, "Azərneftyağ" Oil Refinery, IT and Communications Department, Gas Operations have been overhauled and supplied with modern equipment in order to provide the workers with hot meal/fresh nourishment. In some spheres current repair works have been carried out and such works are ongoing.

- a number of buildings in departments and enterprises of the SOCAR: administrative buildings, cultural houses, libraries, sport grounds and halls, dormitory blocks, canteens, medical points, buildings where dressing rooms, workshops and sites have been reconstructed and overhauled, and there constructed bathrooms in production sites of platforms and onshore area, there laid down parks and more than 10 ths trees and bushes have been planted.

- there purchased 30 large carrying capacity, 15 small carrying capacity for transportation of employees working in the enterprises and organizations of the SOCAR.

About 60 ths m² house roofs in dwelling buildings under the balance of the SOCAR have been repaired and various diameter gas, water, sewerage pipelines have been installed in 19 ths running meter and approximate 5 ths m² asphalt surface have been laid and other repair-construction and assembly works have been carried out. There conducted accomplished estates where buildings #60, 62, 64 Nakhchevani street in Nizami district are located, in order to provide rest of the major oil-engineers' families. There conducted maintenance and repair works in water boreholes in Bina, Buzovna, Merdekan and Zira settlements, non-operating wells have been repaired.

27 sanitary units, physician and doctor's assistants of the COH are taking necessary actions in enterprises and platforms of the SOCAR. Besides "Azərneftyağ" Oil Refinery and H. Aliyev BDWJF have medical points. About 440 ths people applied to these med-

xəstəxanada ötən il ərzində 10 mindən artıq neftçi stasionar qaydada müalicə olunmuşdur. Xəstəxananın poliklinika şöbəsinə 397,3 min, tibb məntəqələrinə isə 42,6 min müraciət olmuşdur.

ARDNŞ-nin balansında olan 45 uşaq bağçasında 1427 işçi çalışır, 4600 nəfərə yaxın uşaq tərbiyə alır.

ARDNŞ-nin "Neftçi" İdman Sağlamlıq Mərkəzinin (İSM) tabeliyində 12 idman qurğusu fəaliyyət göstərir. Bu idman qurğularında idmanın 20-dən çox növü üzrə 180 peşəkar məşqçi-müəllimin rəhbərliyi altında 5000-ə yaxın yeniyetmə və gənclərə, eləcə də neftçilərə bədən tərbiyəsi və idman xidmətləri göstərilir. 2007-ci il ərzində əlamətdar tarixi və bayram günlərinə həsr olunmuş ənənəvi mini-futbol, voleybol, şahmat, dama, nörd, turizm və s. idman növləri üzrə yarışlar təşkil olunmuşdur. Məqsədyönlü işlər nəticəsində "Neftçi" İSM-in 13 idmançısı Pekin-2008 Olimpiadasına lisenziya qazanmışdır. Bundan əlavə, "Neftçi" İSM-in yüzlərlə perspektivli yeniyetmə və

ical points and polyclinic for medical examination in 2007. Within the past year more than 10000 in-patient oil-engineers were treated in the hospital where 1100 persons are employed. 397.3 ths oil workers applied to polyclinic section of the hospital and 42.6 ths persons applied to medical points.

4600 children are brought up in 45 kindergartens being under subordination of the SOCAR where 1427 people employed.

12 sport facilities are functioning under the control of "Neftchi" Sport Health Center of the SOCAR. About 5000 teen-agers and youth, as well as oil-engineers are rendered physical training and sport services under the guidance of 180 professional trainers-instructors on more than 20 sport events in these sport facilities. There organized competitions on traditional mini-football, volleyball, chess, checkers, nards, tourism and other sports devoted to important historical events and holidays within 2007 year. As a result of expedient works, 12 sportsmen "Neftchi" Sport Health Center obtained

gənc idmançılarını il ərzində müxtəlif növlər üzrə dünya, Avropa, respublika və sairə səviyyəli yarış və turnirlərdə iştirak edərək 1465 medal (590 qızıl, 371 gümüş və 504 bürünc) qazanmışlar. Əldə olunmuş nailiyyətlərin nəticəsi olaraq, respublikamızda bədən tərbiyəsi və idmanın inkişafına layiqli töhfələr verdiyinə görə "Neftçi" İSM Gənclər və İdman Nazirliyi tərəfindən 2007-ci ilin ən fəal idman cəmiyyəti elan edilmişdir.

İşçilərin və onların ailə üzvlərinin istirahətinin səmərəli keçirilməsi məqsədilə, ARDNŞ-nin İstirahət ocaqlarında 2007-ci ilin yay mövsümündə 3 min nəfərə yaxın, digər istirahət zonalarında isə 18 nəfərə yaxın şəxsin istirahətləri təşkil edilmişdir. Bundan əlavə, 898 nəfər işçi ANQSIHİRK tərəfindən sanatoriya-kurort müalicəsi üçün yollayışla təmin olunmuşlar.

ARDNŞ-nin işçilərinə maddi yardım verilməsi haqqında Əsasnaməyə uyğun 2007-ci il ərzində işçilərə 17 milyon

license for participation in Pekin Olympiad. Besides, hundreds of perspective teen-age and young sportsmen gained 1465 medals (590 gold, 371 silver and 504 bronze) by participating in worldwide, European, republican and other competitions and tournaments. As a subsequence of the achieved successes, "Neftchi" Sport Health Center was declared as the most active sport society of 2007 year by Ministry of Youth and Sport for its worthy contributions to development of physical training and sports in our republic.

There organized rest of about 3 ths oil workers at the rest houses of the SOCAR and of approximate 18 persons in other recreation zones in summer of 2007 on effective arrangement the rest of oil workers and their families. Moreover, treatment of 898 people in sanatoria-resort was arranged by trip-tickets of Azerbaijan Oil and Gas Workers Trade Union Republican Committee.

According to Regulation on financial aid to

manatdan çox maddi yardım olunmuşdur.

ARDNŞ-nin müəssisə və təşkilatların balansında olan binalarda və sosial obyektlərdə yerləşən 15 minə yaxın məcburi köçkün ailələrinə qayğı göstərilir və onlardan 2903 nəfəri işlə təmin olunmuşdur.

Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 11.02.04-cü il tarixli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının regionların sosial-iqtisadi inkişafı dövlət Proqramı (2004-2008-ci illər)"nın və 14.10.05-ci il tarixli 1044 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsinə dair əlavə tədbirlər Proqramı"nın icrası məqsədilə, ARDNŞ tərəfindən geniş miqyaslı işlər görülmüşdür. Belə ki, Əli-Bayramlıda Müalicə-diaqnostika mərkəzinin (MDM) tikintisi başa çatdırılaraq istifadəyə verilmişdir. Qazax, Gəncə, Bərdə, Zaqatala, Qəbələ, Quba, Cəlilabad, Şamaxı MDM-lərində, Balakən və Yevlaxda 235 çarpayılıq rayon mərkəzi xəstəxanalarında, Fizuli rayonunda Tibb mərkəzində tikinti işləri davam etdirilir.

Eyni zamanda Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 27.02.06-cı il tarixli 1338 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Bakı şəhərinin qəsəbələrinin sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsinə dair tədbirlər Proqramı"na əsasən ARDNŞ tərəfindən xeyli işlər görülmüşdür.

ARDNŞ tərəfindən 2007-ci ildə Göygöl rayonunda 800 yerlik və Balakən rayonu İlitala kəndində 450 yerlik orta məktəb binaları tikilib istismara təhvil verilmiş və bir sıra rayonlarda da bu qəbildən olan işlər davam etdirilməkdədir.

the SOCAR employees, there rendered financial aids to the oil-engineers more than 17 mln Manat in 2007.

About 15000 internally displaced families, who resettled in the buildings and social facilities being under subordination of the SOCAR's structural divisions, are taken care and 2903 of them are employed.

For implementation of "State Programme (2004-2008 years) on social-economic development of regions of Azerbaijan Republic" approved by the Presidential Decree dated 11.02.2004 and "Additional action Programme on acceleration of social-economic development of regions of Azerbaijan Republic" approved by the Decree #1044 dated 14.10.2005 of the President of Azerbaijan Republic, the SOCAR has carried out large-scale works. So that, construction of Ali-Bayramli Treatment-Diagnostic Center was completed and handed over. The construction works are continued in Gazakh, Ganja, Barda, Zagatala, Gabala, Guba, Jalilabad, Shamakhi Treatment-Diagnostic Centers, 235-bed central hospital in Balaken and Yevlakh regions, and medical center in Fuzuli region.

At the same time, there executed lots of works by the SOCAR in compliance with "Action Plan on acceleration of social-economic development of the settlements of Baku city" approved by the Decree #1338 dated 27.02.2006 of the President of Azerbaijan Republic.

800-pupil school building in Goygol region and 450-pupil school building in Ilitala village of Balaken region were constructed by the SOCAR and handed over in 2007 and such works are ongoing in a number of regions.